

Số 352
(9839)
CHỦ NHẬT
18.12.2022
(25.11 Nhâm Dần)

THANH NIÊN

DIỄN ĐÀN CỦA HỘI LIÊN HIỆP THANH NIÊN VIỆT NAM
Đường dây nóng: (024) 38570897 - 0917700000 (Hà Nội), 0903956846 (TP.HCM), Email: duongdaynong@thanhnien.vn

thanhnien.vn
Mobile/FB/YouTube/TikTok/Lotus

**Luôn tôn trọng và
đảm bảo quyền tự do
tín ngưỡng, tôn giáo**

→5

**Thu hút mọi nguồn
lực để phát triển
văn hóa**

→4

ĐƯA NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI ĐOÀN VÀO CUỘC SỐNG

**Người trẻ cả nước
cùng hành động**

→14

Phát triển kinh tế 2023 cần giải pháp ưu tiên phù hợp

→2,3

Môi trường đầu tư tại VN tiếp tục được đánh giá cao, nhiều doanh nghiệp tăng vốn, mở rộng quy mô sản xuất. Trong ảnh: Nhà máy Hyundai Thành Công số 2 vừa khánh thành tháng 11.2022

ẢNH: BÀ HÙNG

Chào ngày mới

**“Hành động ngay” -
thông điệp rất mới**

THANH THẢO

Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XII vừa bế mạc đã mang lại đổi mới theo một cách khác...

→18

45 NĂM TRƯỞNG ĐH QUY NHƠN:
**Đặt mục tiêu đạt chuẩn
Đông Nam Á vào năm 2030**

→16

**Đãi cát tìm vàng
từ Giải bóng đá
Thanh Niên Sinh viên
Việt Nam**

→22

CROATIA - MÃ RỐC: 2-1
**Tiệc chia tay
mãn nhãn**

→21

**Nguy cơ lao động nước
ngoài chuyên môn cao
ở Mỹ bị “trục xuất”**

→24

**Triệt phá
đường dây
làm giả
giấy tờ, CCCD
gắn chip**

→6

ẢNH: CÔNG AN ĐÔNG NAI CUNG CẤP

Phát triển kinh tế cần giải pháp ưu tiên

MAI HÀ

Chiều 17.12, Thủ tướng Phạm Minh Chính chủ trì phiên toàn thể cấp cao Diễn đàn Kinh tế VN lần thứ 5 với chủ đề "Tổng quan kinh tế VN năm 2022 và định hướng điều hành năm 2023".

KHÔNG TÔ HỒNG, CŨNG KHÔNG BÔI ĐEN

Phát biểu tại diễn đàn, Thủ tướng nhấn mạnh lại các yếu tố nền tảng để phát triển đất nước, quan điểm xuyên suốt lấy con người làm trung tâm cũng như 3 đột phá chiến lược của nền kinh tế. Nhờ thực hiện nhất quán, vận dụng phù hợp đường lối đúng đắn trên, sau hơn 35 năm đổi mới, VN đã đạt được nhiều thành tựu to lớn.

Đặc biệt, năm 2022 là điểm sáng đáng tự hào trong hoàn cảnh nhiều khó khăn trong nước cũng như khu vực. "Vừa rồi tôi đi hội nghị có 36 nước tham gia, ai cũng nhắc đến VN. Minh chẳng tô hồng, cũng không bôi đen, số liệu đã có ở Tổng cục Thống kê, ai thắc mắc có thể xem", Thủ tướng nói.

Cũng theo Thủ tướng, thuận lợi, thời cơ, khó khăn thách thức đan xen. Vì thế luôn phải sẵn sàng nhận diện, ứng phó, đối xử phù hợp, hiệu quả. Trong đó, khó khăn sau đại dịch là chúng ta chưa hồi phục được, lại có tác động từ bên ngoài, bên trong. Trong đó, nổi lên mấy việc: một là chứng khoán lên xuống, phục hồi nhưng chưa bền vững; trái phiếu doanh nghiệp rủi ro, thanh khoản, cung ứng tiền có vấn đề; thị trường bất động sản (BDS) ách tắc; thị trường lao động hụt hẫng cục bộ; các vấn đề về xăng dầu, thuốc...

LÀNH MẠNH HÓA THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN, BDS, TRÁI PHIẾU

Thủ tướng cũng chỉ rõ nguyên nhân do quản lý yếu kém, thanh kiểm tra chưa đến nơi đến chốn. Thủ tướng ví von như "lúc bệnh còn nhỏ thì sợ không dám xử lý, dần lan truyền ra thành ung thư thì mới xử lý sẽ mất nhiều thời gian, nguồn lực hơn, nhưng không xử lý không được".

Thủ tướng khẳng định việc xử lý sẽ làm lạnh mạnh, bền vững các thị trường, đi đúng bản chất; hài hòa lợi ích, rủi ro chia sẻ. Khi đã xử lý thì không có phương án nào hoàn hảo mà phải chọn phương

Thủ tướng Phạm Minh Chính trao đổi với các đại biểu tham dự diễn đàn chiều 17.12

ẢNH: GIA HÂN

án tốt nhất. Ví dụ như trước đây thị trường chứng khoán, doanh nghiệp (DN) thổi phồng giá lên; trái phiếu phát hành không có tài sản đảm bảo, lãi suất càng cao thì càng rủi ro nhưng không hướng dẫn cụ thể cho khách hàng. Ngân hàng yếu kém, sở hữu chéo, thị trường BDS thì tập trung vào phân khúc cho người giàu.

Theo người đứng đầu Chính phủ, "bị bệnh rồi thì phải chữa, phải bóc thuốc, mất thời gian, công sức vì ngấm thuốc rồi mới phục hồi được. Xử lý này phải đảm bảo lợi ích hợp pháp, chính đáng của người dân và các đối tượng có liên quan. Khi đã ung thư rồi thì phải cắt đi, phải chịu đau, mất mát tiền bạc và thời gian".

Cũng theo Thủ tướng, các bộ, ngành phải phản ứng chính sách nhanh hơn, kịp thời và hiệu quả hơn. Vừa qua, Chính phủ đã lập 3 tổ công tác để ngồi lại với nhau, thị trường phải tôn trọng quy luật cạnh tranh cung cầu, nhưng nhà nước cũng cần can thiệp bằng công cụ điều tiết, đồng thời DN phải cơ cấu, điều chỉnh lại, người dân phải chia sẻ. Ví dụ như trái phiếu lãi cao thì 15 - 20%, nhưng giờ giảm xuống 5 - 10%, hoặc chỉ cần thu hồi là được.

2023 LÀ NĂM BẢN LỀ

Thủ tướng cũng khẳng định tinh thần ứng phó khó khăn là luôn bình tĩnh, không quá bi quan. "Chúng ta còn 4 triệu tỉ đồng của

DN nhà nước, giải ngân được không? Các tổ chức tín dụng còn 1,2 triệu tỉ đồng, tìm cách đẩy ra, tất cả đều phải suy nghĩ, phải làm. Lúc có lãi, lợi nhuận thì không kêu, lúc không có lợi nhuận thì lại kêu nhà nước. Tất nhiên, nhà nước có lỗi vì không làm tốt quản lý, thanh kiểm tra, vì thế phải khắc phục, làm lạnh mạnh thị trường", Thủ tướng nêu vấn đề.

Theo Thủ tướng, chỉ riêng hôm 16.12, ông đã ký ban hành 4 công điện gửi các bộ, ngành, địa phương, kêu gọi người dân và DN đồng lòng ủng hộ, triển khai đồng bộ các vấn đề ngân hàng, trái phiếu, BDS và thị trường lao động, việc làm. "Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ quyết tâm làm, nhưng phải đôn đốc các bộ, ngành làm tích cực hơn", Thủ tướng nói.

Nêu các giải pháp, Thủ tướng yêu cầu chính sách tiền tệ phải chắc chắn, linh hoạt, hiệu quả, trong điều kiện lạm phát đang kiểm soát được, phải tìm điểm cân bằng giữa tăng trưởng và lạm phát để có ưu tiên. Thủ tướng đề nghị các ngân hàng tìm cách giảm lãi suất để hỗ trợ DN và người dân trong bối cảnh khó khăn. Các tổ chức phát hành trái phiếu cần thực hiện theo đúng cam kết; trường hợp có khó khăn, chủ động đàm phán với nhà đầu tư và nhà đầu tư cũng phải chia sẻ với DN. Về thị trường BDS, phải cơ cấu lại các phân khúc, giá, sản

THÀNH TỰU KINH TẾ VN

Ước tính hết năm 2022, quy mô nền kinh tế đạt gần **400** tỉ USD

Thu nhập bình quân đầu người trên **4.000** USD năm 2021

Quy mô thương mại khoảng **750** tỉ USD

Thuộc nhóm **20** nền kinh tế hàng đầu về thương mại quốc tế

Xuất khẩu bùng nổ với mức tăng xuất khẩu **13%** trong 11 tháng năm 2022

Giải ngân FDI cao nhất trong **5** năm, tiêu dùng nội địa tăng **17,5%** so với cùng kỳ

Du lịch nội địa đạt gần **100** triệu lượt khách trong gần **11** tháng

➔ Ký kết **15** hiệp định thương mại tự do với trên **60** nước, vùng lãnh thổ

NGUỒN: SỐ LIỆU CÔNG BỐ TẠI DIỄN ĐÀN - ĐỒ HỌA: PHÚC HẢI

phẩm, hỗ trợ phát triển các dự án nhà ở xã hội, nhà ở công nhân, nhà ở thương mại cho người thu nhập thấp... "Nhà nước có chính sách nhưng các DN cũng phải thay đổi, không thể neo giá cao mãi, chỉ làm phân khúc cho người giàu thì người nghèo, thu nhập thấp không thể tiếp cận được",

Thủ tướng Phạm Minh Chính nhấn mạnh.

Nhắc đến năm 2023 là năm bản lề của thời kỳ kế hoạch 5 năm 2021 - 2025 nhưng khó khăn hơn thuận lợi, Thủ tướng cho biết báo cáo của Chính phủ trình Quốc hội và T.Ư đã nêu rõ tinh thần không bi quan nhưng

2023 phù hợp

“Chúng ta không hoang mang, lo sợ, dao động, cũng không chủ quan, lơ là, mất cảnh giác, mà giữ vững bản lĩnh, bình tĩnh, nắm chắc tình hình để đưa ra giải pháp.

—Thủ tướng Chính phủ PHẠM MINH CHÍNH

“Với nền tảng kinh tế lành mạnh và khả năng lãnh đạo mạnh mẽ, VN có thể đối đầu những cơn gió ngược trong năm 2023. Triển vọng của kinh tế VN vẫn rất tích cực trong trung, dài hạn và sự tìm đến của dòng vốn FDI là một lá phiếu tín nhiệm với VN.

—Ông ANDREW JEFFRIES,

Giám đốc quốc gia Ngân hàng Phát triển châu Á tại VN

không lạc quan thái quá, yêu cầu phải bản lĩnh, nghị phải chín, hành động phải quyết liệt, tư duy phải mạch lạc. “Chúng ta không hoang mang, lo sợ, dao động, cũng không chủ quan, lơ là, mất cảnh giác, mà giữ vững bản lĩnh, bình tĩnh, nắm chắc tình hình để đưa ra giải pháp. Tất nhiên, không có giải pháp hoàn hảo, cũng không có lựa chọn hoàn hảo, chỉ có giải pháp, lựa chọn tốt nhất và phải có ưu tiên phù hợp”, Thủ tướng phát biểu.

DÒNG VỐN FDI LÀ “LÁ PHIẾU TÍN NHIỆM VỚI VN”

Phát biểu tại phiên cao cấp, theo Trường ban Kinh tế T.Ư Trần Tuấn Anh, năm 2022, kinh tế VN mặc dù không tránh khỏi những tác động bất lợi nhưng đã cho thấy sự phục hồi mạnh mẽ, về cơ bản đã vượt qua những tác động tiêu cực của đại dịch Covid-19 và đang lấy lại đà tăng trưởng vốn có.

Sau thời gian 2 năm 2020 - 2021 tập trung thực hiện mục tiêu kép “vừa phòng, chống dịch, vừa phát triển kinh tế”, năm 2022 nền kinh tế VN đã có bước phục hồi mạnh mẽ, đạt kết quả tích cực và tương đối toàn diện; các cân đối lớn luôn được đảm bảo, nền tảng vĩ mô ổn định, đặc biệt là trong bối cảnh tình hình thế giới và khu vực có nhiều khó khăn, bất ổn, nhiều nền kinh tế suy giảm tăng trưởng.

Cùng quan điểm nền kinh tế đang phục hồi mạnh mẽ, Phó chủ tịch Quốc hội Nguyễn Đức Hải cho rằng trong điều kiện kinh tế thế giới tăng trưởng chậm lại, nhiều nền kinh tế lớn suy giảm tăng trưởng nhưng ước cả năm 2022 tốc độ tăng trưởng của VN

vẫn đạt khoảng 8%...

Dù vậy, ông cũng nêu nhiều khó khăn như giải ngân vốn đầu tư công chậm; thị trường BĐS suy giảm, thị trường trái phiếu DN gần như đóng băng; giá xăng dầu, vật tư tăng cao... “Những khó khăn đó đang “bào mòn sức khỏe” của DN, ảnh hưởng đến đời sống của nhân dân; nhiều DN có tình trạng thiếu vốn, khó khăn trong tiếp cận dòng vốn để phục vụ hoạt động sản xuất, kinh doanh, nhiều DN phải thu hẹp sản xuất do không ký được các đơn hàng mới, đã có hiện tượng người lao động nghỉ tết sớm ở các khu công nghiệp, khu kinh tế trọng điểm”, Phó chủ tịch Quốc hội nêu. Theo ông Hải, yêu cầu cấp thiết là nhận diện đầy đủ nguy cơ, rủi ro; theo dõi, đánh giá kịp thời các tác động để có giải pháp kịp thời; ổn định và phát triển sản xuất kinh doanh, hoạt động của DN; khơi thông nguồn vốn cho sản xuất kinh doanh.

Ông Andrew Jeffries, Giám đốc quốc gia Ngân hàng Phát triển châu Á (ADB) tại VN, nhấn mạnh nhiều kết quả khả quan của kinh tế VN, đồng thời cho biết ADB điều chỉnh dự báo kinh tế VN tăng trưởng 7,5% và có thể đạt mức 8% trong năm 2022. Ông cũng lưu ý một số vấn đề từ tác động bên ngoài và nội tại nền kinh tế. Với năm 2023, ông Andrew Jeffries cho rằng VN cần cân bằng giữa kiểm chế lạm phát và tăng trưởng. “Với nền tảng kinh tế lành mạnh và khả năng lãnh đạo mạnh mẽ, VN có thể đối đầu những cơn gió ngược trong năm 2023. Triển vọng của kinh tế VN vẫn rất tích cực trong trung, dài hạn và sự tìm đến của dòng vốn FDI là một lá phiếu tín nhiệm với VN”, ông Andrew Jeffries nói. (◀)

Khởi thông đầu tư công, tìm giải pháp cho bất động sản

Những vấn đề “nóng” như giải ngân đầu tư công còn thấp, trời sập theo các năm; thị trường tài chính, bất động sản còn thiếu lành mạnh; hàng trăm nghìn lao động nghỉ việc... đã được các bộ ngành, địa phương và chuyên gia quốc tế thảo luận để tìm ra giải pháp cho năm 2023.

Phát biểu tại phiên thảo luận giải ngân đầu tư công sáng 17.12, ông Nguyễn Duy Hưng, Phó trưởng ban Kinh tế T.Ư, cho rằng đầu tư công là kênh quan trọng, thúc đẩy tăng trưởng, đặc biệt trong bối cảnh phục hồi kinh tế sau Covid-19, tình hình thế giới có nhiều biến động. Tuy nhiên, tình trạng giải ngân chậm, đầu tư công hiệu quả chưa cao được nói nhiều trong năm nay khi tỷ lệ giải ngân 11 tháng năm 2022 mới đạt trên 58%. “So cùng kỳ năm ngoái tỷ lệ giải ngân là 63,8% cho thấy tỷ lệ giải ngân đầu tư công rất bấp bênh. Đây không phải vấn đề mới, bàn nhiều, nói nhiều nhưng chưa được giải quyết căn cơ”, ông Hưng cho biết.

Theo Thứ trưởng Bộ KH-ĐT Trần Quốc Phương, “kế hoạch đầu tư công năm 2022 thực hiện trong bối cảnh còn nhiều khó khăn, thách thức, nhiều thay đổi nhanh, mạnh cùng những yếu tố mới xuất hiện, nằm ngoài dự báo”. Số vốn cân giải ngân khá lớn, tăng 26% (120.000 tỉ đồng) so với kế hoạch năm 2021, trong khi chịu nhiều tác động bên ngoài từ giá nguyên nhiên vật liệu, cước phí vận chuyển hàng hóa quốc tế... tăng cao. Dù vậy, ông Phương cũng đánh giá kết quả giải ngân 11 tháng khá tích cực, dù tỷ lệ không đạt kế hoạch, song 2022 là năm có số tuyệt đối giải ngân cao nhất so với các năm trước đây.

Quốc hội đã thông qua kế hoạch đầu tư công năm 2023 với tổng vốn trên 700.000 tỉ đồng, tăng khoảng 25% (khoảng 140.000 tỉ đồng) so với kế hoạch năm 2022 và tăng khoảng 260.000 tỉ đồng so với kế hoạch 2021. Đây cũng là năm phải giải ngân toàn bộ số vốn thuộc Chương trình phục hồi và phát triển kinh tế, trong khi hoạt động đầu tư công vẫn còn nhiều hạn chế đã tồn tại từ lâu, chưa xử lý được trong thời gian ngắn như giải phóng mặt bằng, chất lượng chuẩn bị dự án, năng lực ban quản lý dự án, nhà thầu...

Thị trường bất động sản cần nhiều giải pháp để khai thông ách tắc
ẢNH: ĐÌNH SƠN

THỦ TƯỚNG HÒA TỐC YÊU CẦU CHI TRẢ LƯƠNG, THƯỜNG TẾT CHO NLD

Thủ tướng Phạm Minh Chính ký Công điện số 1170/CP-TTg về các biện pháp ổn định, phát triển thị trường lao động linh hoạt, hiệu quả, bền vững và chăm lo đời sống người lao động (NLD).

Theo đó, để bảo đảm việc làm, chăm lo đời sống và an sinh xã hội cho NLD, đặc biệt trong dịp Tết Dương lịch 2023 và Tết Nguyên đán Quý Mão, Thủ tướng yêu cầu Bộ trưởng Bộ LĐ-TB-XH chỉ đạo, phối hợp với các địa phương chủ động, thường xuyên nắm tình hình về hoạt động sản xuất, kinh doanh, về tuyển dụng, sử dụng lao động, cắt giảm việc làm trong DN; kịp thời tổ chức hướng dẫn, hỗ trợ DN thực hiện các chế độ, chính sách, thanh toán đầy đủ tiền lương, tiền thưởng theo đúng quy định của pháp luật và các thỏa thuận, nội quy, quy chế của DN. Chủ động có giải pháp cơ cấu lại lao động, phòng ngừa, xử lý tranh chấp lao động có thể xảy ra, đặc biệt trong dịp tết. Chủ tịch UBND tỉnh, TP trực thuộc T.Ư chỉ đạo các cơ quan, đơn vị chức năng và các cấp chính quyền địa phương, cơ sở tăng cường theo dõi, nắm bắt tình hình hoạt động sản xuất, kinh doanh, chi trả lương, thưởng cho NLD của DN và đời sống NLD, nhất là NLD bị mất việc, thiếu việc làm tạm thời để có các giải pháp hỗ trợ kịp thời, hiệu quả, bảo đảm việc làm, thu nhập và ổn định đời sống cho NLD. Liên đoàn Thương mại - công nghiệp VN và các tổ chức đại diện người sử dụng lao động tăng cường tính tuân thủ pháp luật lao động, thúc đẩy đối thoại, thương lượng kịp thời để đảm bảo quyền, lợi ích chính đáng, hợp pháp cho NLD.

Phát biểu tại diễn đàn ngày 17.12, Phó chủ tịch Tổng LĐLĐ VN Ngô Duy Hiếu cho hay từ tháng 9 đến nay đã xảy ra tình trạng nhiều DN ở các ngành nghề, địa phương, đặc biệt ngành dệt may, da giày, chế biến gỗ, điện tử gặp khó khăn, bị thiếu, cắt giảm đơn hàng. Số lượng người nhận bảo hiểm thất nghiệp 10 tháng 2022 tăng khá mạnh so với cùng kỳ 2021. Tình trạng này để lại hệ lụy rất lớn, nhất là thời điểm Tết Nguyên đán đến gần. Về phía công đoàn đã tham gia, đề xuất với DN xây dựng phương án nghỉ tết, trả lương, trả thưởng và công bố trước khi nghỉ tết ít nhất 20 ngày...

Mai Hà - Lê Quân - Thu Hằng

TAO ĐIỀU KIỆN ĐỂ BĐS TỰ ĐIỀU TIẾT

Về thị trường trái phiếu, Thứ trưởng Bộ Tài chính Nguyễn Đức Chi cho biết thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng, bộ sẽ giám sát chặt chẽ các doanh nghiệp (DN) phát hành trái phiếu, đặc biệt là các DN phải thanh toán đầy đủ nghĩa vụ trái phiếu tới hạn, bảo đảm quyền lợi chính đáng, hợp pháp của nhà đầu tư. Bộ Tài chính đang lấy ý kiến sửa đổi Nghị định 65 về phát hành trái phiếu, trong đó có quy định về nhà đầu tư, nhằm củng cố niềm tin thị trường, đưa thị trường trái phiếu DN vượt qua khó khăn, tiếp tục phát triển.

Góp ý cho thị trường bất động sản (BDS), theo ông Lê Hoàng Châu, Chủ tịch Hiệp hội BĐS TP.HCM (HoREA), thị trường đang rất khó khăn. Tuy nhiên, quan điểm của HoREA là không giải cứu thị trường,

DN BĐS mà chỉ hỗ trợ thông qua cơ chế chính sách, pháp luật tạo điều kiện để thị trường BĐS tự điều chỉnh, tự điều tiết. DN BĐS chủ động tái cấu trúc, tái cơ cấu, giảm giá nhà tương đối và thực chất; đi đôi với xem xét hỗ trợ lãi suất hợp lý cho người mua nhà để ở, người mua nhà lần đầu để tăng tổng cầu và sức mua trên thị trường. Về các giải pháp trung, dài hạn, ông Châu đề xuất trong năm 2023 phải hoàn thành sửa đổi luật Đất đai 2013. Đồng thời, xem xét bổ sung 2 nội dung trình kỳ họp bất thường để xem xét quyết định một số cơ chế tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho thị trường BĐS.

HoREA cũng đề nghị Ngân hàng Nhà nước khẩn trương “bơm” nguồn vốn tín dụng bổ sung vào nền kinh tế đúng đối tượng theo chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng.

Mai Hà - Lê Quân

Thu hút mọi nguồn lực để phát triển văn hóa

TRINH NGUYỄN

Hội thảo “Thể chế, chính sách và nguồn lực cho phát triển văn hóa” hôm qua (17.12) đã đưa ra nhiều phân tích, đề xuất thể chế chính sách để bổ sung nguồn lực cho văn hóa.

Phát biểu tại hội thảo, Chủ tịch Quốc hội Vương Đình Huệ đề nghị Chính phủ rà soát, quy hoạch tổng thể nguồn lực; kết hợp định tính và định lượng trong đánh giá nguồn lực phát triển văn hóa. “Tập trung các nguồn lực cho phát triển văn hóa theo lộ trình, mục tiêu được xác định cụ thể thông qua Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa. Bảo đảm mức chi đầu tư cho văn hóa ít nhất đạt 1,8% tổng chi ngân sách nhà nước (bao gồm cả T.Ư và địa phương), hướng tới đạt 2% tổng chi ngân sách nhà nước hằng năm”, Chủ tịch Quốc hội đề nghị.

Chủ tịch Quốc hội Vương Đình Huệ cũng đề nghị Chính phủ: “Sửa đổi, hoàn thiện các quy định về chính sách huy động các nguồn lực cho phát triển văn hóa, mô hình hợp tác công tư trong lĩnh vực văn hóa, tạo điều kiện hơn nữa cho việc thu hút nguồn lực tư nhân, xã hội ở trong và ngoài nước cho lĩnh vực văn hóa”.

TIÊU CHÍ BẤT CẬP, ĐỀ KHÁNG VĂN HÓA KÉM

Trước đó, cũng tại hội thảo, PGS-TS Nguyễn Thị Phương Châu, Viện trưởng Viện Nghiên cứu văn hóa, đã đề cập những ngôi nhà truyền thống với hàng rào cây xanh của các dân tộc thiểu số để dẫn chứng cho “độ chênh” giữa truyền thống thực hành văn hóa và các quy định hiện hành. Theo bà, những ngôi nhà sàn của người Thái, nhà trình tường của người Mông không chỉ “đông ấm, hè mát” mà còn chứa cả vũ trụ quan của các dân tộc, chẳng hạn như niềm tin về các vị thần trú ngụ ở bếp, ở bậc cửa, giữ của cải cho chủ nhà. Tuy nhiên, những ngôi nhà này lại không đạt chuẩn của Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới là 3 cứng (khung/tường cứng, mái cứng, sàn cứng). “Nhiều hộ gia đình được vận động phá bỏ ngôi nhà truyền thống của họ để xây những ngôi nhà đạt tiêu chuẩn 3 cứng và có 3 công trình hợp vệ

Chủ tịch Quốc hội Vương Đình Huệ và các đại biểu tham quan gian trưng bày tại triển lãm Bản sắc văn hóa Bắc Ninh trong khuôn khổ hội thảo

ANH: TTXVN

sinh như nước sạch, nhà tắm, hố xí...”, bà Châu cho hay.

Một tiêu chí khác cũng rất bất cập, theo chuyên gia này, là tiêu chí về môi trường xanh - sạch - đẹp. Theo đó, nhiều cộng đồng muốn đạt chuẩn này phải bỏ đi hàng rào, bức tường rêu phong gắn liền với ngôi nhà truyền thống của họ để thay bằng tường vôi quét sáng trưng. Cổng chào, đường hoa, tường vôi giống hệt nhau... đã tạo những khu dân cư nông thôn đơn điệu, thiếu bản sắc. “Không những vậy, sự ngăn nắp, đồng dạng này còn loại bỏ nguồn lực tri thức địa phương như tập quán dựng nhà, sắp xếp không gian sống, niềm tin tâm linh liên quan đến ngôi nhà...”, bà Châu nói.

Một đại biểu khác, nhạc sĩ, nhà sản xuất âm nhạc Quốc Trung thì lo ngại về sức đề kháng kém của công nghiệp âm nhạc và nghệ thuật nước ta. Ông cho biết hiện chúng ta hầu như không xuất khẩu biểu diễn ra thế giới. “Chúng ta đầu tư thời gian, công sức, tiền bạc quá ít so với thế giới. Vì thế, rất khó xây dựng tác phẩm âm nhạc, biểu diễn đỉnh cao. Nó dẫn đến năng lực sáng tạo hạn chế và công nghiệp âm nhạc nghệ thuật khó để kháng được sự xâm nhập của các sản phẩm nước ngoài”, ông Trung phân tích.

Ở một góc độ khác, nguyên Thứ trưởng Bộ VH-TT-DL Vương Duy Biên lo lắng khi chúng ta quá thiếu tài năng sáng tạo. “Nói là không có tài năng nghệ thuật thì không đúng nhưng đúng là thiếu tài năng.

Người Mông ở Hà Giang làm nhà trình tường

ANH: LƯU QUANG PHỐ

Chúng ta bỏ quên việc đón nhận để đào tạo các tài năng từ nhỏ. Trước đây, chúng ta có sơ cấp, trung cấp, cao đẳng, đại học nhưng giờ không còn bậc thấp. Các tài năng như múa, mỹ thuật nếu được đào tạo từ nhỏ sẽ tốt hơn rất nhiều”, ông Vương Duy Biên nói.

NGUỒN LỰC ĐÃ ÍT CÒN LÃNG PHÍ

Cũng tại hội thảo, GS-TS Từ Thị Loan, Viện Văn hóa nghệ thuật quốc gia, đánh giá đội ngũ để phát triển công nghiệp văn hóa ở VN đang thiếu trầm trọng. Trong khi các nước như Hàn Quốc, Trung Quốc có cục riêng để quản lý công nghiệp văn hóa thì ở VN chỉ có một bộ phận nhỏ phụ trách lĩnh vực này đặt trong Cục Bản quyền tác giả. Thêm vào đó, do thu nhập thấp, chế độ tiền lương và điều kiện làm việc chưa tương xứng, cơ chế tuyển dụng, đãi ngộ, bổ nhiệm chưa minh bạch nên ngành rất khó thu hút nhân tài.

Bà Loan cũng đánh giá việc đào tạo, bồi dưỡng tài năng còn nhiều bất cập. “Gần đây, các trường văn hóa nghệ thuật ngày càng khó chiêu sinh. Mối quan hệ giữa cơ sở đào tạo và doanh nghiệp chưa gắn kết chặt chẽ, dẫn đến sinh viên tốt nghiệp nhiều khi không đủ kỹ năng đáp ứng yêu cầu của doanh nghiệp”, bà Loan phân tích, đồng thời đánh giá nguồn lực đầu tư cho văn hóa nói chung đã tăng lên so với giai đoạn trước, song vẫn còn rất thấp so với yêu cầu thực tiễn. Tổng hợp báo cáo của 55/63 tỉnh, thành cho thấy chỉ cho các hoạt động VH-TT-DL chỉ đạt 1,72% tổng chi ngân sách nhà nước cấp. Đầu tư công cho văn hóa thông tin giai đoạn 2021 - 2025 chỉ chiếm 0,95% tổng kế hoạch vốn đầu tư công của cả nước. Công tác xã hội hóa, huy động nguồn lực từ các thành phần kinh tế khác còn hạn chế.

Thêm vào đó, cách đầu tư cho văn hóa cũng dần tới dàn trải, lãng phí. Theo đánh giá của nhạc

Hội thảo “Thể chế, chính sách và nguồn lực cho phát triển văn hóa” do Ủy ban Văn hóa - Giáo dục của Quốc hội chủ trì, phối hợp với Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Bộ VH-TT-DL và tỉnh Bắc Ninh tổ chức tại Bắc Ninh ngày 17.12.

Tham dự hội thảo có Chủ tịch Quốc hội Vương Đình Huệ; Thường trực Ban Bí thư Võ Văn Thưởng; Phó chủ tịch Thường trực Quốc hội Trần Thanh Mẫn; Chủ tịch Hội đồng lý luận T.Ư Nguyễn Xuân Thắng; Trưởng ban Tuyên giáo T.Ư Nguyễn Trọng Nghĩa; các phó chủ tịch Quốc hội: Nguyễn Khắc Định, Nguyễn Đức Hải, Trần Quang Phương; Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa - Giáo dục Nguyễn Đức Vinh; lãnh đạo Bộ VH-TT-DL, Tỉnh ủy Bắc Ninh cùng 800 đại biểu tham dự trực tiếp.

Hội thảo thảo luận 5 nhóm vấn đề: Bổ sung, hoàn thiện thể chế, pháp luật và chính sách tạo môi trường cho các hoạt động văn hóa và phát triển văn hóa; Đổi mới cách thức xây dựng, tổ chức thực hiện các chương trình, kế hoạch, các dự án đầu tư phát triển văn hóa phải xuất phát từ thực tiễn, từ tiềm năng, lợi thế, đặc thù và nền tảng phát triển của quốc gia và từng địa phương; Chính sách phát triển con người toàn diện, chăm lo xây dựng đội ngũ những người làm công tác văn hóa; Thúc đẩy các ngành công nghiệp văn hóa phát triển; Xây dựng các chính sách tăng cường nguồn lực đầu tư cho phát triển văn hóa.

sĩ Quốc Trung, các liên hoan nghệ thuật của Bộ VH-TT-DL thường ít mang đến tác phẩm đỉnh cao. Vì thế, đầu tư cho liên hoan không thu hút công chúng, cũng chẳng hấp dẫn với người làm nghề và dẫn tới lãng phí khoản tiền vốn đã ít ỏi. Nhân lực văn hóa cũng bị lãng phí khi đội ngũ thuộc biên chế thì thiếu động lực sáng tạo chuyên môn, đội ngũ năng động lại ít có cơ hội đóng góp sâu.

Cởi Trói, Huy Động Nguồn Lực

TS Nguyễn Phương Hòa, Cục trưởng Cục Hợp tác quốc tế (Bộ VH-TT-DL), chia sẻ một số chính sách văn hóa của Pháp. Theo đó, họ nổi tiếng với luật về thiết lập một đơn giá cố định đối với sách, sách điện tử nhằm hỗ trợ cộng đồng trong việc tiếp cận với văn hóa đọc và duy trì sự đa dạng trong lĩnh vực sách, bao gồm văn chương Pháp lẫn văn

Luôn tôn trọng và đảm bảo quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo

chương nước ngoài. Nước này cũng áp dụng chế độ đặc biệt đảm bảo cuộc sống cho nghệ sĩ, kỹ thuật viên sân khấu bị thất nghiệp. Pháp cũng có quy định bắt buộc về việc sử dụng các tác phẩm mỹ thuật để trang trí các tòa nhà công cộng thông qua Ủy ban "1% cho Nghệ thuật" được thiết lập từ năm 1951. Theo đó, 1% tổng kinh phí xây dựng, phục chế hoặc cải tạo mở rộng bất kỳ công trình công cộng nào cũng phải dành để mua các tác phẩm nghệ thuật đương đại.

Cụ thể hơn, GS-TS Từ Thị Loan đề xuất thành lập các quỹ hỗ trợ văn hóa nghệ thuật như quỹ phát triển điện ảnh, quỹ hỗ trợ văn hóa số, quỹ hỗ trợ nghệ thuật... Vốn ban đầu có thể do Nhà nước cấp hoặc trích phần trăm từ doanh thu quảng cáo, truyền thông số, bản quyền khai thác các sản phẩm do Nhà nước đầu tư, lệ phí bán vé, các khoản hiến tặng cũng như nguồn thu hợp pháp khác. Bà Loan cũng cho biết tại Anh và Ý, tiền cho quỹ này có thể lấy từ nguồn thu xổ số. Tại Trung Quốc có quy định ngành công nghiệp giải trí phải đóng 3% lợi nhuận vào quỹ xây dựng văn hóa do Nhà nước quản lý.

Từ góc độ tài chính, bà Nguyễn Thị Cúc, Chủ tịch Hội Tư vấn thuế VN, đề xuất xem xét tỷ lệ để lại cho doanh nghiệp thu phí nhằm trang trải chi phí cho hoạt động thu phí theo quy định. Phần còn lại (nếu có) thay vì nộp ngân sách nhà nước như hiện hành, được thay đổi theo hướng nộp về cho quỹ phát triển văn hóa nghệ thuật. Bà cũng cho biết, ngoài luật thuế, nhiều nước trên thế giới còn có thêm các đạo luật, nhằm khuyến khích và ưu đãi cho hoạt động văn hóa và nghệ thuật... Vì thế, bà Cúc đề nghị nghiên cứu để xuất mới, sửa đổi, bổ sung các luật hiện hành nhằm tạo nguồn lực tài chính cho nền văn hóa nước nhà phát triển theo các mục tiêu mà Đảng, Nhà nước đã đề ra.

Phát biểu tại hội thảo, ông Christian Manhart, Trưởng đại diện UNESCO tại VN, cho biết UNESCO ghi nhận VN đã đặt văn hóa vào trọng tâm của sự phát triển bền vững trong nhiều lĩnh vực. Ông cũng gợi ý một giải pháp như: tham gia học hỏi kinh nghiệm trên thế giới và tham gia đối thoại chính sách trên các nền tảng khác nhau; tăng viện trợ cho các cam kết thương mại và giải ngân trong lĩnh vực văn hóa; thúc đẩy các hình thức tài trợ mới cho các ngành công nghiệp văn hóa và sáng tạo trong môi trường kỹ thuật số; cấp tín dụng thuế cho các doanh nghiệp văn hóa từ các nước đang phát triển khi nhập khẩu hàng hóa văn hóa... Đây là những cách đã mang lại nhiều nguồn đầu tư bổ sung và cần thiết tại nhiều quốc gia.

Trong không khí vui mừng chuẩn bị đón Lễ Giáng sinh 2022 và năm mới 2023, sáng 17.12, thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, MTTQ VN, Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc đã đến thăm, tặng quà, chúc mừng Tổng giáo phận Hà Nội và Ủy ban Đoàn kết Công giáo VN.

Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc trân trọng chuyển lời thăm hỏi thân tình, lời chúc tốt đẹp của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, lãnh đạo Đảng, Nhà nước gửi đến Tổng giám mục Giuse Vũ Văn Thiên, Tổng giám mục Tổng giáo phận Hà Nội, Phó chủ tịch

Hội đồng Giám mục VN; Linh mục Giuse Trần Xuân Mạnh, Phó Chủ tịch không chuyên trách Ủy ban Trung ương MTTQ VN, Chủ tịch Trung ương Ủy ban Đoàn kết Công giáo VN; các vị linh mục, tu sĩ đại diện các giáo xứ, dòng tu của Tổng giáo phận Hà Nội, các vị chức sắc, tu sĩ, tín hữu và đồng bào Công giáo cả nước, kiều bào Công giáo ở nước ngoài đón một mùa Giáng sinh an lành, hạnh phúc, tràn đầy hồng ân Thiên Chúa.

Chủ tịch nước ghi nhận và đánh giá cao những đóng góp của đồng bào Công giáo cả nước, Giáo hội Công giáo VN,

Tổng giáo phận Hà Nội và Ủy ban Đoàn kết Công giáo VN các cấp chấp hành tốt các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, tích cực tham gia các phong trào thi đua yêu nước, phát triển kinh tế, xóa đói, giảm nghèo... Qua đó, xuất hiện nhiều tấm gương người Công giáo tiêu biểu, lan tỏa hình ảnh tốt đẹp trong xã hội.

Chủ tịch nước khẳng định, Đảng, Nhà nước luôn nhất quán tôn trọng và đảm bảo quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của người dân, đáp ứng quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của các tôn giáo, tạo điều kiện để

đồng bào các tôn giáo yên tâm sống đạo, giữ đạo hài hòa trong lòng dân tộc, góp phần củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tham gia xây dựng và phát triển đất nước...

Cùng ngày, Bí thư Trung ương Đảng, Chủ tịch Ủy ban Trung ương MTTQVN Đỗ Văn Chiến đến thăm, chúc mừng Giáng sinh năm 2022 tại Tòa Giám mục Giáo phận Vinh (xã Nghi Diên, H.Nghi Lộc, tỉnh Nghệ An) và Giám mục chính tòa Giáo phận Vinh Nguyễn Hữu Long; tặng quà Giám mục phụ tá Nguyễn Văn Viên.

TTXVN

Thu phí BOT QL51 đã hoàn vốn ?

Dù Cục Đường bộ VN (Bộ GTVT) đề xuất tạm dừng thu phí dự án BOT QL51 từ ngày 17.12, nhưng hiện tại dự án (DA) vẫn tiếp tục thu phí.

DA nâng cấp, mở rộng QL51 dài 72,7 km, quy mô 8 làn xe, nối Biên Hòa (Đồng Nai) - Vũng Tàu (Bà Rịa-Vũng Tàu); tổng mức đầu tư hơn 3.700 tỉ đồng, đã hoàn thành xây dựng, đưa vào khai thác sử dụng từ tháng 4.2013. Thời gian thu phí dự kiến khoảng 20 năm 6 tháng 11 ngày (kết thúc vào ngày 12.1.2030). Theo phương án ban đầu, dự kiến năm 2018 DA cao tốc Biên Hòa - Vũng Tàu chạy song hành QL51 được hoàn thành đưa vào khai thác, lưu lượng xe của DA phân lưu sang cao tốc khoảng 60%. Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân đến nay DA cao tốc Biên Hòa - Vũng Tàu chưa triển khai thực hiện, dẫn đến lưu lượng xe thực tế của DA cao hơn so với phương án tài chính dự kiến; đồng thời sau khi cập nhật số liệu đầu vào trong phương án tài chính theo thực tế (như giá trị quyết toán vốn đầu tư, lãi vay, chi phí quản lý bảo trì...) dẫn đến thời gian thu phí của DA có nhiều thay đổi và dự kiến kết thúc sớm hơn so với hợp đồng đã ký.

Vì vậy, ngày 23.11, Cục Đường bộ VN có văn bản đề

nghị Công ty CP phát triển đường cao tốc Biên Hòa - Vũng Tàu (BVEC - nhà đầu tư quản lý, khai thác các trạm thu phí BOT trên QL51) tạm dừng thu phí từ ngày 17.12. Lý do, thời điểm hoàn vốn của DA dự kiến ngày 9.3.2022; dự kiến thời điểm kết thúc thu phí và thời điểm tạm dừng thu từ 17.12.2022.

Tuy nhiên, trong ngày 17.12, các trạm thu phí T1 ở Tam Phước (TP.Biên Hòa, Đồng Nai), T2 ở Long Phước (H.Long Thành, Đồng Nai), T3 ở xã Tân Hải (TX.Phú Mỹ, Bà Rịa-Vũng Tàu) trên QL51 vẫn diễn ra việc thu phí bình thường, không xuất hiện tình trạng ùn tắc. Trả lời PV *Thanh Niên*, ông Đinh Hồng Hà, Tổng giám đốc BVEC, cho biết đơn vị vẫn chưa dừng thu phí, vì hiện đang đàm phán với Cục Đường bộ VN để thống nhất quyết toán vốn đầu tư và xác định thời gian tạo lợi nhuận của nhà đầu tư.

Ông Hà cũng cho biết, trước đó BVEC đã có văn bản gửi Bộ GTVT đề nghị không thực hiện để xuất đơn phương của Cục Đường bộ VN về việc tạm dừng thu phí tại DA BOT QL51. Hiện công ty chưa hoàn được vốn, bao gồm trả nợ vay ngân hàng và vốn sở hữu của nhà đầu tư.

Trạm thu phí BOT trên QL51

ẢNH: LÊ LÂM

Ngày 17.12, trả lời *Thanh Niên*, Thứ trưởng Lê Anh Tuấn cho biết Bộ GTVT đã yêu cầu Cục Đường bộ VN làm việc lại với nhà đầu tư về phương án tài chính. Do giữa các bên vẫn chưa đạt thống nhất, Bộ đã ủy quyền cho Cục Đường bộ VN tiếp tục đàm phán, nên DA tạm thời chưa dừng thu phí từ 17.12.

Trước đó, theo thông báo kết luận của Văn phòng Bộ GTVT, ngày 8.12, Thứ trưởng Bộ GTVT Lê Anh Tuấn chủ trì cuộc họp về việc giải quyết các tồn tại trong quá trình thực hiện quyết toán, xác định thời điểm dừng thu phí BOT QL51 với nhà đầu tư và các ngân hàng tài trợ vốn. Về doanh thu thu phí giai đoạn 2009 - 2015 (375 tỉ đồng), theo quy định hợp đồng DA, nhà đầu tư nộp 400 tỉ đồng cho nhà nước để nhận chuyển giao quyền thu

phí trạm T1 trên QL51, thu phí từ ngày 1.7.2009 đến hết ngày 10.7.2013. Nhà đầu tư đã vay Ngân hàng BIDV - chi nhánh Đồng Nai 400 tỉ đồng để mua quyền thu phí trạm T1. Sau khi thu phí tại trạm T1 được 25 tỉ đồng đã trả cho BIDV và chuyển 375 tỉ còn lại sang hòa chung với vốn vay DA để ký với các ngân hàng cho vay vốn thực hiện DA và thanh toán tiền cho nhà thầu xây dựng.

"Việc nhà đầu tư sử dụng khoản 375 tỉ đồng vay của trạm T1 cho mục đích vay dài hạn DA và thanh toán cho nhà thầu trong giai đoạn xây dựng là chưa phù hợp với hợp đồng DA, trách nhiệm này thuộc về BVEC", Bộ GTVT nêu và yêu cầu Cục Đường bộ VN rà soát, tính toán lại các khoản trên.

Mai Hà - Lê Lâm - Nguyễn Long

Fansipan lần đầu có băng giá trong mùa đông năm nay

Ngày 17.12, đỉnh núi Fansipan nằm trong Khu du lịch Sun World Fansipan Legend (TX.Sa Pa, Lào Cai) xuất hiện băng giá với lớp mỏng và sau đó tan nhanh trong buổi sáng. Đây là lần đầu tiên băng giá xuất hiện tại đỉnh Fansipan trong mùa đông 2022 - 2023.

Khoảng 7 giờ cùng ngày,

các thiết bị đo đạc tại đỉnh núi Fansipan ghi nhận nhiệt độ giảm xuống còn -1 đến -2 độ C. Theo Trung tâm dự báo khí tượng thủy văn quốc gia, đến chiều 17.12, khối không khí lạnh cường độ mạnh từ phía bắc đã lan xuống các tỉnh Bắc bộ khiến trời rét đậm, rét hại và tiếp tục ảnh hưởng đến các

tỉnh Trung bộ, một số nơi ở Nam Trung bộ. Dự báo trong đợt không khí lạnh này, nhiệt độ thấp nhất ở vùng đồng bằng, ven biển Bắc bộ và Bắc Trung bộ phổ biến từ 8 - 11 độ C. Khu vực vùng núi và trung du Bắc bộ phổ biến 3 - 7 độ C; vùng núi cao có nơi dưới 0 độ C, nhiều khả năng xảy ra băng giá, sương

muối. Ở khu vực Trung bộ, các tỉnh từ Quảng Bình đến Thừa Thiên-Huế phổ biến 13 - 16 độ C. Các tỉnh từ Đà Nẵng đến Quảng Ngãi phổ biến 16 - 18 độ C. Dự báo hôm nay (18.12), không khí lạnh còn có khả năng ảnh hưởng đến Tây nguyên, khiến thời tiết khu vực này chuyển rét.

Phan Hậu

Triệt phá đường dây làm giả giấy tờ, CCCD gắn chip

LÊ LÂM - TRẦN CƯỜNG

Ngày 17.12, Cơ quan CSĐT Công an TP.Biên Hòa (Đồng Nai) cho biết đang tạm giữ hình sự 7 nghi can nằm trong đường dây làm giả giấy tờ, đáng chú ý có cả CCCD gắn chip.

Các nghi can bị tạm giữ hình sự để điều tra về hành vi sản xuất, mua bán giấy tờ giả, gồm: Hoàng Quốc Hưng (31 tuổi), Hoàng Ngọc Lam (28 tuổi, cùng ngụ Quảng Bình); Trần Nguyễn Minh Hoàng (24 tuổi), Võ Văn Hùng (29 tuổi), Lê Minh Trung (44 tuổi), Nguyễn Tiến Trung (33 tuổi, cùng ngụ TP.HCM) và Thái Văn Thắng (29 tuổi, ngụ Đồng Nai).

Theo điều tra ban đầu, chiều 14.12, Công an TP.Biên Hòa bắt quả tang Hoàng Quốc Hưng, Hoàng Ngọc Lam đang tàng trữ 3 giấy phép lái xe các hạng cùng nhiều giấy tờ giả. Khai thác nhanh, lực lượng công an xác định 2 người này là "chân rết" tiêu thụ giấy tờ giả trong một đường dây liên tỉnh. Từ lời khai của Hưng và Lam, lực lượng công an đồng loạt khám xét nhà của 5 nghi can khác trong đường dây gồm: Bùi Thanh Phương (nghi can Trần Nguyễn Minh Hoàng giúp sức cho Bùi Thanh Phương, chịu trách nhiệm liên hệ và giao giấy tờ giả; công an đang truy xét Bùi Thanh Phương), Võ Văn Hùng, Lê Minh Trung, Nguyễn Tiến Trung và Thái Văn Thắng. Qua khám xét đã thu giữ nhiều máy móc thiết bị, con dấu của cơ quan, tổ chức phục vụ cho việc làm giấy tờ giả; cùng nhiều loại giấy tờ như bằng tốt nghiệp, sổ đỏ, giấy phép lái xe, giấy đăng ký xe và rất nhiều loại giấy tờ

Các giấy tờ giả, trong đó có CCCD gắn chip trong đường dây làm giả
ẢNH: CÔNG AN ĐỒNG NAI CUNG CẤP

khác. Đáng chú ý, công an còn thu giữ 1 giấy chứng nhận Công an nhân dân cùng nhiều CCCD gắn chip giả.

Hưng khai nhận hành vi lên mạng xã hội rao bán các loại giấy tờ giả với giá 1 - 2 triệu đồng/bộ. Khi có người đặt hàng, Hưng lấy thông tin và gửi cho các nhóm ở TP.HCM để làm giả với giá trung bình khoảng 400.000 đồng/bộ, sau đó bán kiếm lời. Để đối phó công an, các nghi can chỉ liên hệ với nhau bằng sim rác điện thoại và bằng nhiều tài khoản trên mạng xã hội.

Theo Công an TP.Biên Hòa, đây là đường dây sản xuất, tiêu thụ giấy tờ giả với số lượng rất lớn, khách hàng khắp các tỉnh, thành trên cả nước. Ngoài lượng giấy tờ giả thành phẩm chưa kịp giao cho khách, lực lượng công an còn thu giữ sổ sách ghi chép hàng ngàn giấy tờ giả các loại đã được các nghi can tiêu thụ ra thị trường. Đáng chú ý, các nghi can còn làm giả CCCD gắn chip, tuy nhiên chip điện tử trên thẻ CCCD lưu trữ những thông tin quan trọng của công dân thì các nghi can không làm giả được.

Trao đổi thêm với PV *Thanh Niên*, thượng tá Huỳnh Yên Nam, Trưởng Công an TP.Biên Hòa, cho biết: "Các nghi can

này chỉ làm giả CCCD và mã QR, khi dùng điện thoại quét thì vẫn hiện các thông tin của người được làm giả". Qua Báo *Thanh Niên*, thượng tá Nam cảnh báo và nhắc nhở các tổ chức, cá nhân cẩn trọng khi giao dịch mà sử dụng CCCD, nếu nghi ngờ dấu hiệu làm giả thì phải báo ngay cơ quan chức năng để xử lý.

CHỈ GIẢ HÌNH THỨC BÊN NGOÀI

Trao đổi với *Thanh Niên*, đại diện Trung tâm dữ liệu quốc gia về dân cư (DLQGVDC), Cục Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội (Bộ Công an), cho biết thời gian gần đây đơn vị này có nắm được tình hình tội phạm làm giả thẻ CCCD gắn chip để sử dụng vào mục đích xấu. Để xảy ra tình trạng này là do người dân làm lộ, lọt hình ảnh CCCD hoặc thông tin cá nhân của mình, khiến kẻ xấu lấy thông tin để làm giả CCCD gắn chip.

Đại diện Trung tâm DLQGVDC cho biết CCCD gắn chip rất khó làm giả, tội phạm chỉ làm giả được hình thức bên ngoài, còn chip thì chắc chắn không thể làm giả được. "Kẻ xấu thu thập được thông tin công dân thì làm giả CCCD gắn chip bằng cách in màu, in 3D, thậm chí in giả cả

mã QR-Code, gắn miếng đồng giả chip để nhìn bên ngoài giống như thật. Tuy nhiên, khi đưa vào máy quét sẽ phát hiện ra ngay. Đặc biệt, chip giả sẽ không có thông tin của công dân đã được tích hợp. Kẻ xấu chỉ lấy được thông tin trên thẻ, còn thông tin bên trong chip không thể đánh cắp", đại diện Trung tâm DLQGVDC cho hay.

Bên cạnh đó, dữ liệu công dân bên trong chip khó có thể làm giả và thay đổi được sau khi phát hành thẻ với các thuật toán mật mã tuân thủ theo tiêu chuẩn của Ban Cơ yếu Chính phủ cũng như tiêu chuẩn bảo mật quốc tế. Đồng thời, nếu có tác động bất hợp pháp can thiệp, chip sẽ có cơ chế tự bảo vệ dữ liệu. Công nghệ phân cứng của chip cũng như các công nghệ phần mềm triển khai trên thẻ CCCD đảm bảo chống lại việc làm giả thẻ cũng như làm giả dữ liệu của công dân.

Trung tâm DLQGVDC khuyến cáo người dân không đăng tải, chia sẻ thông tin CCCD, thông tin cá nhân của mình lên mạng xã hội cũng như cho người ngoài để tránh bị đánh cắp thông tin làm giả CCCD gắn chip cũng như những giấy tờ khác. ▶

Bắt giữ 7 nghi can đường dây thuốc giả tại TP.HCM

Ngày 17.12, Công an Q.8 (TP.HCM) cho biết vừa triệt phá đường dây sản xuất, mua bán thuốc tây chữa bệnh giả quy mô lớn, bắt giữ 7 nghi can gồm: Nguyễn Xuân Cường (46 tuổi), Trương Phong Hào (24 tuổi), Ao Vạn Hạnh (25 tuổi), Trương Thùy Trinh (49 tuổi, cùng ngụ Q.8), Phạm Quốc Quyền (43 tuổi, cùng ngụ Q.10), Đặng Văn Hóa (40 tuổi, ngụ Đồng Nai).

Trước đó, trưa 13.12, Đội CSĐT tội phạm về kinh tế và chức vụ (Công an Q.8) ập vào một bãi xe trên đường Cao Lỗ (P.4, Q.8) bắt quả tang Cường, Trinh, Hạnh, Hào đang sản xuất thuốc tây giả. Tại đây, lực lượng chức năng thu giữ hơn 8.500 hộp thuốc giả các loại nhãn hiệu trị ho, giảm đau... Từ lời khai của nhóm người này, Công an Q.8 bắt giữ Khoa, Quyền. Khám xét nơi ở của 2 nghi can này, lực lượng chức năng thu giữ gần 10.000 hộp thuốc giả các loại. Mở rộng điều tra, công an bắt giữ Hóa khi khám xét một xưởng sản xuất tại TP.Biên Hòa (Đồng Nai), thu nhiều loại thuốc giả.

Đến thời điểm hiện tại, Công an Q.8 đã kiểm đếm được gần 20.000 sản phẩm thuốc giả, vẫn đang tiếp tục kiểm đếm số thuốc còn lại. Theo Công an Q.8, sau khi sản xuất thuốc giả, trong đó bao gồm thuốc kháng sinh, các nghi can đem bán tại các nhà thuốc. Hiện cơ quan chức năng đang thẩm định tổng giá trị cũng như kiểm tra toàn bộ số thuốc đang thu giữ. Công Nguyễn - Trần Kha

Truy tố "ông trùm" buôn lậu sừng tê giác

Viện KSND TP.Đà Nẵng vừa hoàn tất cáo trạng, truy tố Nguyễn Đức Tài (33 tuổi, quê Hà Tĩnh) về tội vi phạm các quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm theo điều 244 bộ luật Hình sự.

Cáo trạng xác định, từ tháng 2 - 9.2021, Nguyễn Đức Tài cùng với July (chưa rõ lai lịch) thành lập 2 công ty "ma" để buôn lậu động vật hoang dã từ các nước châu Phi về VN. Tài lên mạng xã hội đặt làm CMND giả tên Nguyễn Nhật Long, rồi mang CMND giả này đi công chứng và làm thủ tục thành lập công ty "ma". Khi làm thủ tục thông quan qua cảng Tiên Sa (TP.Đà Nẵng), lô hàng của Tài bị lực lượng chức năng ngăn chặn, thu giữ tang vật với hơn 456 kg ngà voi, hơn 138 kg sừng tê giác; hơn 6 tấn vảy tê tê và hơn 3 tấn xương sư tử, với tổng giá trị lên đến 300 tỉ đồng. Nguyễn Tú

Xét xử vụ án xảy ra tại Công ty Alibaba:

Sau hơn 7 ngày xét xử sơ thẩm, đến trưa 17.12, TAND TP.HCM đã xét hỏi xong người bị hại trong 58 dự án "ma" theo hồ sơ vụ án "lừa đảo chiếm đoạt tài sản", "rửa tiền" xảy ra tại Công ty CP địa ốc Alibaba (gọi tắt Công ty Alibaba) liên quan bị cáo Nguyễn Thái Luyện (Chủ tịch HĐQT kiêm Tổng giám đốc điều hành Công ty Alibaba) và 22 đồng phạm. Theo cáo trạng, Luyện và đồng phạm đã lừa đảo chiếm đoạt gần 2.400 tỉ

Tòa tạm nghỉ để cập nhật lại số lượng bị hại

đồng của 4.560 khách hàng. Quá trình HĐXX xét hỏi, đa số bị hại đều nêu nguyện vọng được nhận tiền đã đầu tư; nhận đất, dù là đất nông nghiệp và một số bị hại xin từ chối quyền làm bị hại.

Chủ tọa phiên tòa - thẩm phán Trần Minh Châu thông báo tòa án sẽ thống kê số lượng bị hại và số tiền chiếm đoạt cụ thể thông qua các buổi thẩm vấn và danh sách bị hại trước đó, để làm căn cứ bồi thường.

Trường hợp các bị hại xin rút khỏi danh sách bị hại thì số tiền các bị cáo chiếm đoạt làm cơ sở định khung tội danh sẽ giảm tương ứng. Tuy nhiên, sau khi hoàn trả cho tất cả các bị hại, đối với số tiền bồi thường cho những bị hại đã xin rút khỏi danh sách bị hại (nếu còn) sẽ được xác định là tiền trực tiếp liên quan đến tội phạm, sung vào công quỹ nhà nước theo quy định.

Quá trình xét hỏi từ ngày

12 - 17.12, do số lượng bị hại rất lớn nên HĐXX thông báo cần cập nhật lại chính xác số lượng bị hại, địa chỉ và số tiền bị chiếm đoạt. Tòa tạm nghỉ từ trưa 17.12 và hôm nay (18.12).

TAND TP.HCM dự kiến xét xử vụ án xảy ra tại Công ty Alibaba từ ngày 8.12.2022 - 6.1.2023. Dự kiến, sáng thứ hai (19.12) phiên tòa sẽ tiếp tục đến phần luận tội của đại diện Viện KSND TP.HCM.

Song Mai - Phan Thương

Mòn mỏi 36 năm chờ bồi thường oan sai:

Đang báo cáo và chờ ý kiến của cấp trên

PHAN THƯƠNG - SONG MAI

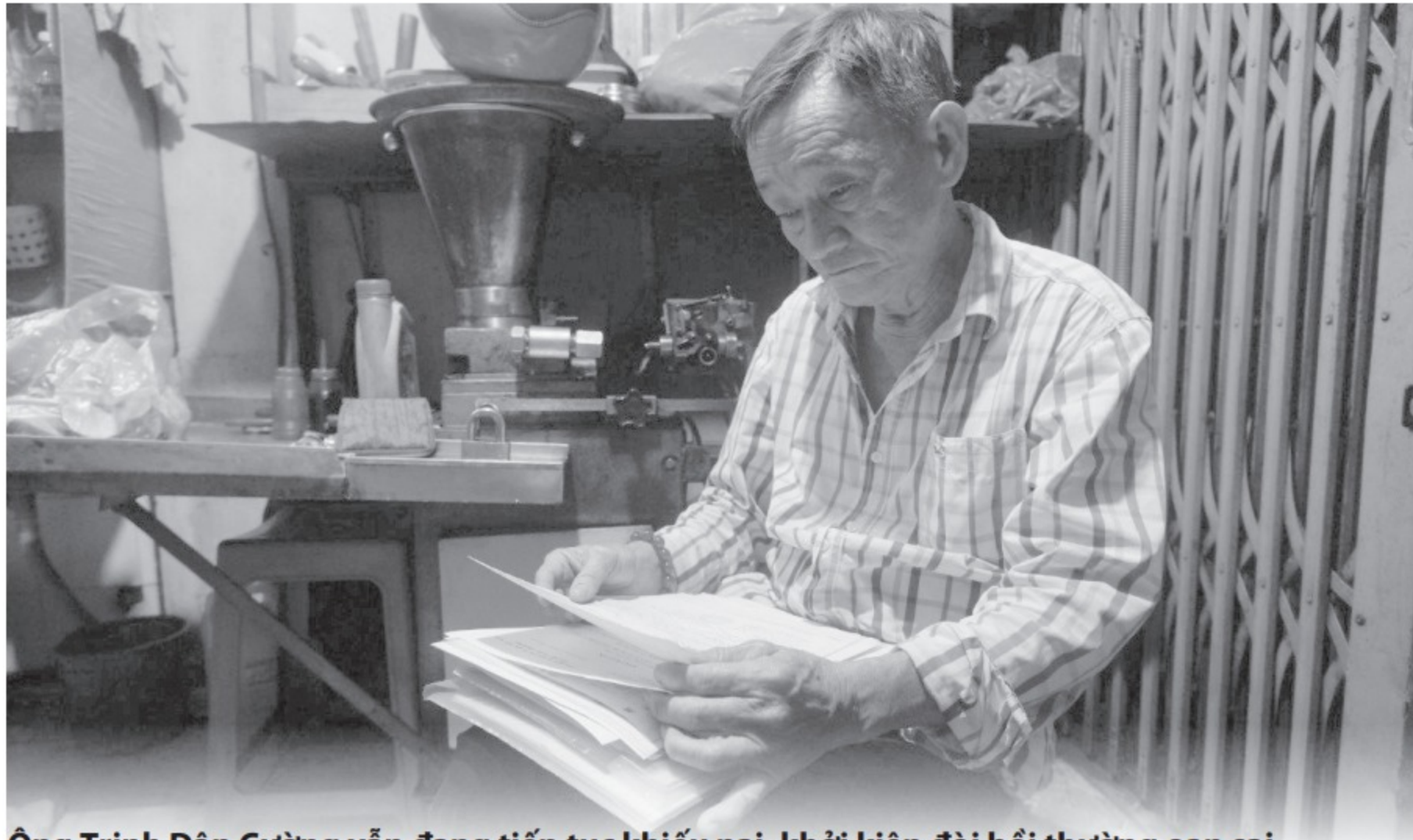
Như *Thanh Niên* số báo ra ngày 13.11 phản ánh, ông Trịnh Dân Cường (66 tuổi, ngụ Q.6, TP.HCM) khiếu nại lên các cơ quan chức năng yêu cầu được bồi thường oan sai, xin lỗi công khai vì mang thân phận bị can 36 năm.

Theo diễn biến vụ việc, năm 1985, tại một căn nhà trên đường Bãi Sậy (Q.6) xảy ra vụ trộm vàng. Ngày 28.2.1985, ông Trịnh Dân Cường bị Công an Q.6 bắt tạm giam. Ngày 3.12.1986, Công an TP.HCM ra quyết định trả tự do cho ông Cường, xác định ông không liên quan đến vụ án. Từ khi được trả tự do đến nay, theo ông Cường, dù nhiều lần làm đơn nhưng ông chưa được xin lỗi công khai và bồi thường oan sai.

Bên cạnh đó, theo bản án hình sự sơ thẩm của TAND TP.HCM năm 1989 và phúc thẩm của TAND tối cao tại TP.HCM năm 1990, đã tuyên án đối với các cựu cán bộ là Công an Q.6 và Viện KSND Q.6 về tội "bắt, giam người trái pháp luật", "thiếu trách nhiệm gây hậu quả nghiêm trọng", trong đó ông Cường là người bị hại.

BỒI THƯỜNG THIẾT HẠI, CHỜ TÒA ÁN GIẢI QUYẾT

Theo ông Trịnh Dân Cường, từ năm 2014, ông gửi đơn lên Công an Q.6 và Viện KSND Q.6, yêu cầu được nhận các quyết định đình chỉ vụ án, đình chỉ bị can đối với ông; yêu cầu bồi thường thiệt

Ông Trịnh Dân Cường vẫn đang tiếp tục khiếu nại, khởi kiện đòi bồi thường oan sai, phục hồi danh dự sau 36 năm mang thân phận bị can

ẢNH: SONG MAI

hại, phục hồi danh dự, song đều chỉ nhận câu trả lời "đã hết thời hiệu giải quyết".

Ngày 15.12 vừa qua, trao đổi với PV Báo *Thanh Niên*, đại diện lãnh đạo Viện KSND Q.6 cho biết thời hiệu yêu cầu bồi thường thiệt hại cho người bị oan sai là 2 năm kể từ ngày cơ quan nhà nước có thẩm quyền ban hành văn bản xác định hành vi của người thi hành công vụ là trái pháp luật. Trong khi đó, ông Cường được xác định là oan sai bởi bản án ngày 21.2.1990 của Tòa phúc thẩm TAND tối cao tại TP.HCM, nhưng đến năm 2016 ông mới nộp đơn yêu cầu được bồi thường thiệt hại, vì vậy yêu cầu của ông Cường đã hết thời hạn giải quyết.

Ngoài ra, theo Viện KSND Q.6, sau khi ông Cường khiếu nại, lãnh đạo Viện KSND Q.6

đã yêu cầu kiểm tra hồ sơ vụ việc nhưng hiện hồ sơ gốc không còn. Hơn nữa, thời điểm xảy ra vụ việc, bộ luật Tố tụng hình sự chưa ra đời, việc bắt giữ ông Cường được thực hiện theo sắc lệnh số 02/1957. Khi đó, việc bắt giữ bị can không cần Viện kiểm sát (VKS) phê chuẩn, đồng thời không có quy định về ban hành các quyết định đình chỉ (chỉ có quyết định trả tự do - PV), nên giờ ông Cường yêu cầu được cấp các quyết định đình chỉ bị can, đình chỉ vụ án là "đang làm khó" cho VKS.

"Do hồ sơ vụ án không còn nên VKS không thể kiểm tra được tính pháp lý vụ việc. Bên cạnh đó, ông Cường đang khởi kiện Viện KSND Q.6 ra TAND Q.6, yêu cầu Viện KSND Q.6 bồi thường thiệt hại, vì vậy, Viện KSND Q.6 sẽ chờ bản án có hiệu

lực của tòa", đại diện lãnh đạo Viện KSND Q.6 nói.

PHỤC HỒI DANH DỰ, VIỆN KIỂM SÁT CẦN CHỦ ĐỘNG !

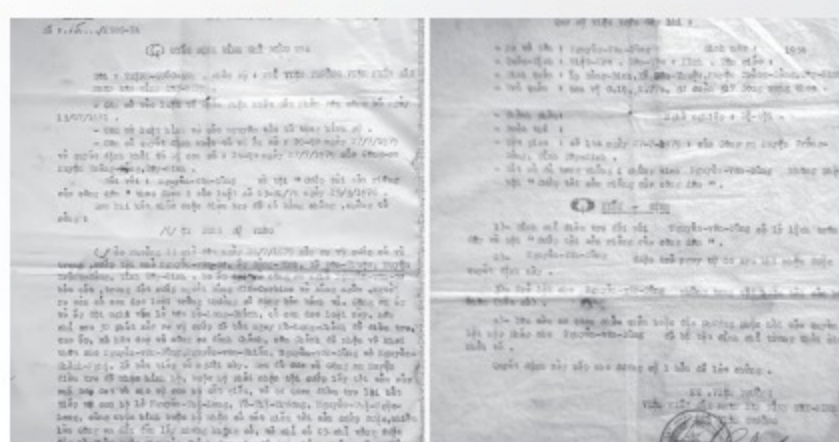
Đối với yêu cầu của ông Cường đề nghị Viện KSND Q.6 phải xin lỗi công khai và phục hồi danh dự, phía VKS cho hay khi ông Cường nhận quyết định trả tự do đã được phục hồi quyền công dân, trong đó quyền cơ bản nhất là tham gia bầu cử và là cử tri của khu vực Q.6, có số thẻ cử tri, và coi như danh dự của ông được đảm bảo, quyền và lợi ích của ông không bị cản trở khi sinh sống.

Tuy nhiên, đối với người bị oan sai, theo quy định trong thời hạn 30 ngày, kể từ ngày có bản án, quyết định của cơ quan có thẩm quyền trong hoạt động tố tụng hình sự xác định người bị oan, cơ quan có trách nhiệm bồi thường thiệt hại phải thực hiện việc xin lỗi, cải chính công khai. "Tức là cơ quan tiến hành tố tụng phải chủ động xin lỗi, cải chính công khai, chứ không phải chờ người bị oan yêu cầu; hơn nữa yêu cầu về phục hồi danh dự là không tính thời hiệu, vậy VKS đã thực hiện thủ tục này chưa?", PV *Thanh Niên* nêu vấn đề. Tuy nhiên, phía Viện KSND Q.6 bày tỏ quan điểm hiện lãnh đạo Viện KSND Q.6 đang là những người kế thừa lại thế hệ cũ; hồ sơ gốc vụ việc không còn... nên Viện KSND Q.6 cũng đang báo cáo, xin ý kiến Viện KSND TP.HCM để có hướng giải quyết cụ thể. Bên cạnh đó, ông Cường cũng đang khởi kiện ra tòa yêu cầu Viện KSND Q.6 xin lỗi công khai, phục hồi danh dự vì bị khởi tố, bắt oan, nên Viện KSND Q.6 trên tinh thần vẫn phải đợi. ◀▶

NĂM 1983, NGƯỜI BỊ OAN VẪN ĐƯỢC CẤP QUYẾT ĐỊNH ĐÌNH CHỈ

Trong loạt bài *Mòn mỏi thân phận 40 năm oan khuất* của 7 người tại Tây Ninh mà *Thanh Niên* từng phản ánh, thể hiện: năm 1979, có 8 người dân tại Tây Ninh bị bắt giam oan về hành vi cướp tài sản. Vụ án bị đình chỉ điều tra từ ngày 11.5.1983, cả 8 người đều được trả tự do, nhưng chỉ có ông Nguyễn Văn Dũng là có được quyết định đình chỉ điều tra của Viện KSND tỉnh Tây Ninh, 7 người còn lại không được nhận quyết định đình chỉ điều tra, nên không được giải quyết các yêu cầu bồi thường thiệt hại, phục hồi danh dự. Sau nhiều năm liên tục khiếu nại, năm 2019, 7 người nói trên được Viện KSND tỉnh Tây Ninh trao quyết định đình chỉ được ký ngày 11.5.1983 và năm 1984. Đây cũng là cơ sở để người dân đòi quyền lợi, bồi thường sau 40 năm mang thân phận bị can.

Luật sư Trịnh Vinh Phúc (Đoàn luật sư TP.HCM), là một trong các luật sư trợ giúp pháp lý cho 7 nạn nhân trong vụ *Mòn mỏi thân phận 40 năm oan khuất* ở Tây Ninh, khẳng định: "Với cách trả lời của đại diện Viện KSND Q.6 cho thấy họ đang thoái thác trách nhiệm của mình". Theo luật sư Phúc, thời điểm xảy ra vụ án ở Tây Ninh và của ông Trịnh Dân Cường là cùng giai đoạn, tại sao năm 1983 và 1984, Viện KSND tỉnh Tây Ninh có quyết định đình chỉ;

Quyết định đình chỉ ban hành năm 1983 trong vụ *Mòn mỏi thân phận 40 năm oan khuất*

ẢNH: T.T.L

còn Viện KSND Q.6 cho rằng giai đoạn đó không có quy định về ban hành các quyết định đình chỉ?

Luật sư Phúc cho rằng đối với các vụ việc yêu cầu bồi thường oan sai, phục hồi danh dự cho người dân, cơ quan thẩm quyền nên thay đổi tư duy trong xác minh vụ việc, theo tinh thần xin lỗi người thì cơ quan gây oan sai phải chủ động, đồng thời khi giải quyết bồi thường thiệt hại không nên bắt người dân phải cung cấp hồ sơ, tài liệu, bởi họ chính là nhân chứng sống để cơ quan chức năng xác minh giải quyết các quyền lợi chính đáng cho họ.

CHUYỆN ĐÓ ĐÂY

Mất nhà vì miệng hố, cư dân Mỹ kiện thành phố

Công nhân đứng cạnh miệng hố trước các ngôi nhà bị phá dỡ

ẢNH: CHỤP MÀN HÌNH THE BALTIMORE SUN

Chủ nhân 3 căn nhà tại TP.Baltimore, bang Maryland (Mỹ) kiện chính quyền thành phố với cáo buộc lơ là trách nhiệm sau vụ một miệng hố xuất hiện trước cửa nhà họ, dẫn đến việc các ngôi nhà bị phá dỡ do mất an toàn. Theo tờ *The Baltimore Sun* ngày 17.12, miệng hố xuất hiện trên vỉa hè ngay trước cửa 3 ngôi nhà hồi tháng 7, và những ngôi nhà này sau đó bị phá dỡ để đảm bảo an toàn. Phía nguyên đơn cáo buộc nhà chức trách đã lơ là trách nhiệm, không giám sát và bảo dưỡng hệ thống cống thoát nước bên dưới khu phố, để nó bị sập, dẫn tới sụt lún thành miệng hố. Chủ nhà yêu cầu thành phố bồi thường giá trị bất động sản và tài sản bên trong. Phát ngôn viên Monica Lewis của Văn phòng thị trưởng Baltimore từ chối bình luận. Vi Trần

Đi tù vì quay lén đàn ông

Báo *TODAY* đưa tin tòa Singapore hôm 16.12 tuyên án 20 tuần tù giam đối với bị cáo Von Ling Wei Hao, 36 tuổi, vì tội quay lén nhiều người đàn ông trong buồng tắm của phòng tập gym Anytime Fitness.

Theo hồ sơ tòa án, Ling ít nhất 11 lần dùng điện thoại di động quay lén cảnh nhiều nạn nhân tắm rửa sau khi tập gym từ tháng 5.2018 - tháng 1.2020. Hành vi của Ling bị phát hiện vào ngày 8.1.2020. Lúc đó, sau khi tập luyện, Ling đi vào phòng thay đồ nam thì nhận thấy có một buồng tắm đóng cửa. Ling đi vào buồng bên cạnh và lấy điện thoại di động quay phim người ở bên trong từ phía bên trên vách ngăn. Khoảng 2 phút sau, nạn nhân phát hiện và yêu cầu nhân viên can thiệp.

Trước tòa, Ling thừa nhận 8 tội danh thị dâm, trong khi 5 tội danh khác vẫn đang được tòa cân nhắc. Theo luật Singapore, người mắc tội thị dâm có thể lãnh án tù tối đa 2 năm, hoặc bị phạt tiền, phạt đánh gậy, hoặc kết hợp những hình phạt này. H.G

Không gian hoa trên hồ Xuân Hương
ẢNH: GIA BÌNH

Đà Lạt vào hội hoa

GIA BÌNH

Đà Lạt - Lâm Đồng chính thức khai hội hoa. Hàng triệu cành hoa, chậu hoa từ các làng hoa, đường phố, các không gian hoa quanh thắng cảnh hồ Xuân Hương thi nhau khoe sắc chào đón du khách gần xa.

Không như các kỳ festival hoa lần trước, Festival hoa Đà Lạt lần thứ 9 năm 2022 có chủ đề *Đà Lạt - Thành phố bốn mùa hoa* này diễn ra trong suốt 2 tháng (tháng 11, 12.2022) tại địa bàn TP.Đà Lạt, TP.Bảo Lộc và các huyện trong tỉnh Lâm Đồng. "Nhân vật chính" là hoa không chỉ xuất hiện ở khu trung tâm thành phố mà tất cả các làng hoa, khu điểm du lịch cũng đều ngập tràn sắc hoa chờ "chiêu đãi" du khách.

Ông Nguyễn Việt Văn, Giám đốc Sở VH-TT-DL Lâm Đồng, cho biết đây là lễ hội văn hóa

du lịch quan trọng, là sự kiện để xúc tiến đầu tư, thương mại, du lịch của TP.Đà Lạt và tỉnh Lâm Đồng. Đồng thời cũng là dịp quảng bá hình ảnh du lịch Đà Lạt - Lâm Đồng cùng thương hiệu "Đà Lạt - Kết tinh kỳ diệu từ đất lành" gắn với du lịch canh nông và các nông sản đặc thù của địa phương.

Festival hoa Đà Lạt 2022 có 9 chương trình chính và tính đến nay một số chương trình đã được diễn ra. Tuy nhiên, theo ghi nhận của PV *Thanh Niên*, phải đến thời điểm này, không khí lễ hội mới tràn ngập thành phố hoa, khi "nhân vật chính" là hoa hiện diện ở khắp nơi. Bởi ngày 17.12, các không gian hoa xung quanh thắng cảnh hồ Xuân Hương và chương trình trưng bày, triển lãm hoa, cây cảnh quốc tế năm 2022 mới chính thức được khai

mạc. "Hoa ra phố" lập tức thu hút hàng ngàn người dân và du khách tham quan thưởng lãm tạo nên không khí rộn ràng của lễ hội.

Ông Nguyễn Văn Sơn, Phó chủ tịch UBND TP.Đà Lạt, cho hay các không gian hoa đường Lê Đại Hành, cầu Ông Đạo, xung quanh hồ Xuân Hương, thảm hoa Nguyễn Văn Cừ... do các doanh nghiệp thuộc Hiệp hội Hoa Đà Lạt và Công ty CP dịch vụ đô thị Đà Lạt trang trí trưng bày với trên 500.000 chậu hoa thuộc gần 100 chủng loại. Những không gian hoa này chuyển tải thông điệp, giới thiệu những nét đẹp về hoa gắn với phong cách người Đà Lạt "hiền hòa, thanh lịch, mến khách", du lịch Lâm Đồng "an toàn, văn minh, thân thiện". Các tiểu cảnh sử dụng hoa tươi, lá trang trí có đặc trưng, thể mạnh, có tính thương mại cao của Đà Lạt làm chủ đạo, đảm bảo tính độc đáo, hấp dẫn, hài hòa với cảnh quan tự nhiên. ♡

LÀNG DI SẢN TRƯỜNG LƯU

Đủ điều kiện xây dựng làng văn hóa mang tầm quốc tế

PHẠM ĐỨC

Việc 3 di sản ở làng Trường Lưu được UNESCO vinh danh góp phần khẳng định giá trị mang tầm nhân loại và là cơ sở, điều kiện để tỉnh Hà Tĩnh xây dựng làng thành một địa chỉ văn hóa du lịch mang tầm quốc tế.

ĐỂ GIÁ TRỊ DI SẢN ĐƯỢC PHÁT HUY

Ông Nguyễn Huy Thiện (78 tuổi, đệ tôn đời thứ 5 Nguyễn Huy Hồ, thứ 6 Nguyễn Huy Tự, thứ 7 Nguyễn Huy Oánh,

thứ 8 Nguyễn Huy Tựu) cho hay tháng 7.2018, sau khi Mộc bản Trường học Phúc Giang và *Hoàng Hoa sứ trình đồ* của dòng họ được UNESCO vinh danh, HĐND tỉnh Hà Tĩnh đã ra Nghị quyết về bảo tồn và phát huy giá trị di sản UNESCO. Mục tiêu là nhằm phục vụ công tác nghiên cứu trưng bày và giới thiệu rộng rãi cho công chúng. Đồng thời khai thác và phát huy các di sản văn hóa gắn với phát triển du lịch, trở thành những sản phẩm văn hóa đặc trưng, góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Trong đó có Trung tâm giới

thiệu, quảng bá, phát huy Mộc bản Trường học Phúc Giang và *Hoàng Hoa sứ trình đồ*.

"Đến năm 2021, UBND H.Can Lộc ra quyết định thành lập Ban Quản lý bảo tồn di sản văn hóa Trường Lưu, lấy trụ sở UBND xã Trường Lộc cũ làm trụ sở để phục vụ công tác trưng bày, bảo quản và tham quan. Đến nay, năm nào cũng có khá nhiều đoàn nghiên cứu, du lịch khắp cả nước về đây tìm hiểu và tham quan. Tuy nhiên, hiện Ban quản lý vừa thiếu, vừa yếu, nhất là người am hiểu để thuyết trình về các di sản", ông Thiện nói.

Theo ông Thiện, để di sản

Các di sản của làng Trường Lưu đang được bảo quản, lưu giữ tại trụ sở UBND xã Trường Lộc cũ

phát huy giá trị hơn nữa thì chính quyền các cấp phải quan tâm hơn nữa, nhất là bố trí kinh phí để xây dựng Ban Quản lý

bảo tồn di sản văn hóa Trường Lưu như một bảo tàng thu nhỏ, có đầy đủ cơ sở hạ tầng và nhân viên được đào tạo bài bản thì mới

ĐÀ LẠT - THÀNH PHỐ BỐN MÙA HOA

Chương trình nghệ thuật đặc biệt công bố Festival hoa Đà Lạt 2022 với chủ đề *Đà Lạt - Thành phố bốn mùa hoa* diễn ra vào tối nay (18.12) tại Quảng trường Lâm Viên (TP.Đà Lạt) được truyền hình trực tiếp trên VTV1.

Theo như giới thiệu của Ban tổ chức, đây là chương trình nghệ thuật đặc sắc, dàn dựng công phu, hoành tráng, phong nền sân khấu dựa trên không gian ba chiều của thắng cảnh hồ Xuân Hương, Đồi Cù... Chương trình có các màn nghệ thuật trình diễn kết hợp giữa các nghi lễ cổ truyền mang đậm bản sắc văn hóa các dân tộc địa phương với hình thức nghệ thuật đương đại, cùng công nghệ sân khấu hiện đại.

Đà Lạt - Thành phố bốn mùa hoa sẽ giới thiệu về Đà Lạt, Lâm Đồng từ thuở xưa, tái hiện các nghi lễ mang tính chất truyền thống của các dân tộc bản địa sinh sống tại Lâm Đồng; giới thiệu về Đà Lạt hiện đại, kinh tế phát triển, được mệnh danh là thành phố của ngàn hoa, điểm hẹn về du lịch, văn hóa nghệ thuật. Đêm khai mạc có nhiều ca sĩ nổi tiếng biểu diễn, như: Quang Dũng, Đàm Vĩnh Hưng, Mỹ Tâm, Hà Anh Tuấn, Tấn Minh, Võ Hạ Trâm... và màn bắn pháo hoa tâm thấp trong khoảng 15 phút.

Vài năm gần đây, từ lóng *tiểu tam* và *trà xanh* xuất hiện tràn lan trên mạng xã hội, báo đài cũng đã sử dụng. Hai từ này có nghĩa gì, xuất phát từ đâu?

Xin thưa, *tiểu tam* có nguồn gốc từ Trung Quốc, xuất hiện khoảng đầu những năm 1980. Vào thời điểm đó, ngay sau khi cải cách và mở cửa, một số người Trung Quốc chịu ảnh hưởng bởi khái niệm giải phóng tinh dục của phương Tây nên coi thường quan niệm truyền thống về hôn nhân và gia đình, tùy tiện xâm phạm, phá vỡ quan hệ hôn nhân hợp pháp của người khác. Trong tiếng Trung Quốc, xét về ý

Tiểu tam và trà xanh

nghĩa pháp lý thì những kẻ như thế được gọi là *đệ tam giả* (第三者), tức người thứ ba, bên thứ ba, gọi theo tiếng Anh là "third party". Còn định nghĩa về học thuật thì cụm từ này nói về hành vi ngoại tình.

Ở Trung Quốc, "người nam thứ ba" của một người đã có gia đình được gọi là *tình phu* (情夫), còn người nam có ngoại hình ưa nhìn thường được gọi là *tiểu bạch kiểm* (小白臉), nghĩa là mặt trắng nhỏ - một cụm từ diễn tả khuôn mặt của chàng trai trắng trẻo và mịn màng. Ở Việt Nam, *tiểu bạch kiểm* tương ứng với từ "mỹ nam", "trai đẹp"; còn loại chuyên sống bám vào phụ nữ giàu có được gọi là "trai bao".

Trong tiếng Trung Quốc, "người nữ thứ ba" của một người đã có gia đình được gọi là *tình phụ* (情婦), hoặc *nhị nãi* (二奶), tức "vợ hai", còn những

mỹ nhân chuyên mê hoặc đàn ông được ví von là *hổ ly tinh* (狐狸精) hay *tà hoa* (邪花).

Định nghĩa về "người thứ ba" không chỉ là kẻ phá hoại gia đình người khác, mà còn là kẻ chiếm đoạt vợ hoặc chồng của người khác. Từ đó *tiểu tam giả* trở thành *tiểu tam chuyển chính* (小三转正), ám chỉ kẻ thứ ba đã chia rẽ thành công một cặp đôi rồi thay thế, trở thành vợ hoặc chồng hợp pháp của người trong cặp đôi đó.

Trong tiếng Việt, *trà xanh* là từ lóng, xuất phát từ cụm từ *biểu lục trà* (婊绿茶) có nguồn gốc từ bộ phim truyền hình *Mối quan hệ kiểu Trung Quốc* (中国式关系) năm 2016. Trong phim, nhân vật Hoắc Dao Dao là cô gái xinh đẹp, quyến rũ người đáng tuổi chú mình là Mã Quốc Lương. Tuy nhiên, cô không chinh phục được Mã Quốc Lương vì ông

rất nghiêm túc. Dao Dao liên thay đổi chiến thuật, từ phong cách "nữ lưu manh" (女流氓) biến thành "tiểu bạch thỏ" (小白兔), tức "thỏ trắng nhỏ" hiền lành. Mã Quốc Lương nhận xét cô ta là *biểu lục trà* (trà xanh điếm).

Dựa vào thực tế trong phim thì *biểu lục trà* không có nghĩa xấu, dùng để chỉ một cô gái đẹp, tốt bụng, có vẻ ngây thơ, tràn đầy năng lượng sống tích cực. Cô tạo ra vẻ ngoài cứng rắn để tự bảo vệ, che giấu sự yếu đuối của mình. Tuy nhiên, khi du nhập vào Việt Nam thì cụm từ này được rút gọn, chỉ còn *lục trà*, gọi theo tiếng Việt là "trà xanh", rồi biến nghĩa, không còn giống nghĩa gốc, ám chỉ người cố tình chen vào mối quan hệ tình cảm của người khác, tương ứng với từ *tiểu tam*.

Wương Trung Hiếu

CHUYÊN ĐỜI CHUYÊN NGHỀ

Nhà thơ Lê Minh Quốc "thở theo con từng ngày"

Là "nhật ký làm cha" với âm sắc rất riêng của nhà thơ Lê Minh Quốc, song tập tùy bút *Từng ngày ba mẹ thở theo con* cũng là quyển sách dành cho tất cả mọi người. Ở tuổi 60, nhà thơ Lê Minh Quốc bỗng... trở thành một người cha, lần đầu tiên. Và từ đây, rất nhiều "lần đầu tiên" khác được khám phá: lần đầu tiên thức khuya dậy sớm trông con, lần đầu tiên lo âu thất lòng khi con ốm, lần đầu tiên biết đến nỗi khắc khoải ngày con đi mẫu giáo, lần đầu tiên mơ ước xa xôi với nhân vật chính chẳng phải bản thân mà là con gái bé bỏng... Tất cả mọi tình huống gần gũi mà đặc biệt ấy được nhà thơ ghi lại tỉ mỉ thành một tuyển tập những

câu chuyện xinh xắn đan xen các vần thơ hóm hỉnh, bất ngờ và tràn đầy cảm xúc.

Về tác phẩm của mình, nhà thơ Lê Minh Quốc cho biết, anh viết cho mọi lứa tuổi với 20 bài, gói gọn trong 3 chương: *Khi mỗi nhà thêm mầm sống sinh ra*, *Từng ngày ba mẹ thở theo con* và *Rợp xanh bóng mát vương tròn sắc xuân*. Tất cả, cũng là hành trình gói trọn những khoảnh khắc người cha, người mẹ phải thay đổi mình để khôn lớn cùng con. Đọc, để cười vui cùng tác giả khi được làm cha của cô con gái nhỏ; và đọc để rung rung hồi nhớ bao điều đẹp đẽ cha mẹ đã dành cho mình.

Nguyễn Văn

Gia đình nhỏ của nhà thơ Lê Minh Quốc qua nét vẽ họa sĩ Đức Lâm
ẢNH: NVCC

UBND H.Can Lộc đang xây dựng quy hoạch làng Trường Lưu gắn với phát triển du lịch

ẢNH: PHẠM ĐỨC

có thể thu hút được nhiều khách về tham quan, du lịch. Bên cạnh đó, hệ thống các di tích lịch sử ở làng Trường Lưu nói riêng và xã Kim Song Trường nói chung có số lượng lớn, nhiều di tích đã được xếp hạng cấp quốc gia và cấp tỉnh nhưng hiện có một

số đã xuống cấp. Vì vậy, chính quyền địa phương cũng cần quan tâm về công tác bảo tồn và trùng tu sửa chữa.

Ông Nguyễn Quốc Sơn, Phó chủ tịch UBND xã Kim Song Trường, thừa nhận hiện nay công tác bảo tồn và phát huy

giá trị các di sản ở làng Trường Lưu còn hạn chế. Dù chính quyền xã đã rất nỗ lực, nhưng với nguồn kinh phí hạn hẹp, trong khi giá trị di sản mang tính tâm cỡ nên vượt ngoài khả năng của địa phương.

"Ngoài 3 di sản của làng Trường Lưu được UNESCO công nhận thì toàn xã hiện có 23 di tích lịch sử được xếp hạng, trong đó có 7 di tích cấp quốc gia, 16 di tích cấp tỉnh và một số di tích đã làm hồ sơ chờ được xếp hạng. Đây là niềm tự hào của làng Trường Lưu và người dân trên địa bàn xã. Song với hệ thống di sản và di tích lớn, muốn để xứng tầm thì cần đầu tư thêm một số cơ sở vật chất. Hiện nay, huyện cũng như tỉnh đang hướng phát triển làng văn hóa Trường Lưu kết hợp với du lịch", ông Sơn chia sẻ.

SẼ XÂY DỰNG LÀNG TRƯỜNG LƯU GẮN VỚI DU LỊCH

Ông Nguyễn Tiến Dũng, Phó chủ tịch UBND H.Can Lộc, cho hay do cần nguồn ngân sách lớn nên địa phương này đang xây dựng để án bảo tồn và phát huy giá trị các di sản ở làng Trường Lưu để trình với tỉnh ban hành nghị quyết. Ngoài ra, huyện cũng đang xây dựng quy hoạch làng Trường Lưu gắn với phát triển du lịch, dịch vụ trên địa bàn.

"Hiện việc bảo tồn các di sản và di tích lịch sử ở xã Kim Song Trường rất khó khăn do có nhiều cái đã bị xuống cấp, cần nguồn ngân sách để bảo vệ, trùng tu. Do vậy, chúng tôi mới xây dựng để án bảo tồn sớm trình tỉnh để có nguồn kinh phí thực hiện", ông Dũng lý giải.

Còn theo ông Lê Ngọc Châu, Phó chủ tịch UBND tỉnh Hà Tĩnh, thời gian qua tỉnh cũng đã có chính sách giúp bảo tồn phát huy giá trị di sản ở làng Trường Lưu và hiện nay đang giao cho UBND H.Can Lộc quy hoạch lại làng văn hóa Trường Lưu để định hướng phát triển trong tương lai.

Ông Võ Hồng Hải, Trưởng ban Tổ chức Tỉnh ủy Hà Tĩnh (cố vấn Đoàn UNESCO Việt Nam), khẳng định việc 3 di sản ở làng Trường Lưu được công nhận là Di sản tư liệu ký ức thế giới châu Á-Thái Bình Dương đủ cơ sở, điều kiện để tỉnh thực hiện việc xây dựng làng văn hóa Trường Lưu thành một địa chỉ văn hóa du lịch mang tầm quốc tế như nhiều nước đã làm. Vấn đề là cách làm như thế nào cho phù hợp thì ngành chức năng cũng cần phải nghiên cứu kỹ. ◀

MINH HOA: TUẤN ANH

Căn phòng sau cánh cửa xanh

Truyện ngắn của VŨ NGỌC GIAO

“Vào đi!”, tiếng người đàn ông trầm đục cất lên sau cánh cửa.

Cô rón rén bước vào. Giữa căn phòng rộng được bài trí khá cầu kỳ và sang trọng, một người đàn ông ngồi trên chiếc ghế tựa bọc nhung đỏ, đầu hơi cúi xuống vẻ mệt mỏi. Thoạt nhìn, dưới ánh sáng vàng ấm tỏa ra từ cây đèn trong góc, cô vẫn nhận thấy nơi đây vẻ lạnh lẽo, u buồn. Lúc đặt chân đến trước ngôi biệt thự, cô nhìn lên những ô cửa đóng im ỉm, rèm phủ kín bưng, đến gió cũng chẳng buồn lay động, những ô kính đã mờ đục vì bụi bám và tò vò làm tổ, đùn lên một vệt như mối. Quanh nhà cây cối bao phủ um tùm, mùi rêu dấy trên những mảng tường đá, hồ nước đen ngòm ở góc vườn rêu đã phủ xanh những hòn đá cuội, bức tượng đứng giữa hồ cũng bong tróc loang lổ. Nhìn qua, ngỡ như ngôi biệt thự bị bỏ hoang nếu không có tiếng nước róc rách chảy ra từ hồ cá trong vườn.

Tấn ngần một lúc cô mới rụt rè bấm chuông, cánh cổng bật mở, một người đàn bà trung niên trong bộ đồ thun tuềnh toàng, có lẽ là người giúp việc, vốn vờ mời cô vào nhà. Bà dắt cô đi qua một khu vườn rộng, giữa vườn bức tượng vị thần Cupid đứng im lìm với cánh cung đã gãy, cây cối trong vườn xác xơ như không được chăm sóc từ lâu lắm rồi. Đến bên cầu thang gỗ dẫn lên lầu, người đàn bà bảo cô: “Ông chủ ở tầng hai, cô đi hết hành lang đến phòng cuối cùng”. Nói rồi bà vội quay đi. Cô chậm rãi leo lên từng bậc cầu thang le lói chút ánh sáng từ ô kính bên trên, những bậc cầu thang gỗ đã mòn vẹt, gót giày cô dù cố nhón vãn phát ra tiếng côm cộp khuấy động cả không gian im ắng.

“Chào ông!”, cô lên tiếng.

Người đàn ông ngẩng lên, đôi mày hơi cau lại hướng về phía cô cái nhìn vẻ nghi ngại. Cô đứng yên như phỗng, có chút hối hận vì đã đến nơi này, kinh nghiệm sau ba năm đi dạy đàn cho cô thấy, mỗi khi nhận dạy cho các cô cậu con nhà giàu, cô luôn phải chịu áp lực bởi sự đống đánh, thiếu kiên trì của những người bạn nhỏ.

Người đàn ông sau một thoáng nghi ngại, đứng lên chậm chạp đi về phía cô, đôi chân run run như người mới ốm dậy. Lúc này cô mới nhận ra đó là một ông cụ chừng tám mươi, mớ tóc bạc rử xuống trán, đôi môi hiền hậu mấp máy như định nói gì. Ông chỉ chiếc ghế đối diện mời cô ngồi, mấy ngón tay gầy khe khẽ miết lên bộ lông chú mèo đen nằm bên cạnh.

“Cô dạy đàn đã lâu chưa?”, ông cất giọng khàn khàn.

“Vâng, cũng được ba năm rồi”, cô lí nhí trả lời.

“Vậy tốt rồi, từ cuối tuần này cô có thể đến đây làm việc, nhưng cô không cần phải dạy đàn”, ông yên lặng nhìn cô về thăm dò.

“Là sao, thưa ông?”.

“Nghĩa là, thay vì đến đây dạy đàn, cô chỉ việc ngồi ở cây đàn kia và đàn những bản nhạc có trong quyển tập”, ông đưa tay chỉ về phía cây đàn piano cũ kỹ kê sát tường.

“Cháu đàn cho ông nghe ạ?!” cô hỏi, có chút hào hứng khi nhận ra ở ông cụ có điều gì khá thú vị.

“Không! Tôi cần cô đàn cho con gái tôi nghe”.

Có phần bất ngờ, cô yên lặng hồi lâu rồi dè dặt hỏi: “Vậy... chị ấy...”. Cô lúng túng chưa biết phải hỏi thế nào, ông cụ đã ngắt lời.

“Không, con gái tôi còn bé lắm, mới lên chín!”, ông nhìn cô, tia mắt ánh lên vẻ hóm hỉnh

và ám áp lạ thường. Thấy cô còn ngỡ ngác chưa hiểu ông nói tiếp: “Cô cứ đến đây một tuần hai buổi tối như tôi đã đăng thông tin trên báo. Và đàn. Còn tiền lương, tôi sẽ trả cao gấp ba lần mức lương cô vẫn dạy”. Ông cụ nói, đầu lại gục xuống như lúc cô mới bước vào. Ngỡ ngàng vì những điều ông cụ vừa nói, cô yên lặng. Đầu đây tiếng chuông nhà thờ vọng lại, cô nhận ra, có một ngôi nhà thờ cổ kính và cũng khá lâu đời ở gần đây, tiếng chuông đổ từng hồi vang lên trong buổi chiều âm u, khiến cô thấy lạnh lạnh. Cô đứng lên xin phép ra về, hẹn tuần sau bắt đầu làm việc.

Người đàn bà đợi sẵn ở cửa, đưa cô đến căn phòng hòm trước. Cô nhanh nhẹn đẩy cửa bước vào, không còn thấy ngăn ngại như lần đầu.

“Đến giờ cô làm việc rồi, tôi đi đây!”, người đàn bà nhìn cô, nụ cười nhẹ nhõm khác hẳn với vẻ cục mịch bên ngoài.

“Nhưng... ông cụ đi đâu rồi ạ?”, cô nhìn quanh căn phòng bật đèn sáng trưng.

“Sáng sớm nay ông ấy có việc phải đi rồi, cuối năm mới về”, người đàn bà giải thích rồi quay lại nói thêm: “Nếu ở nhà, ông ấy sẽ đàn cho con gái nghe”.

“Vậy, cô bé đâu rồi ạ?!” cô đi về phía cây đàn, không để ý người đàn bà đã ra đến cửa.

“Cô thông cảm, ông chủ dặn cô hãy chơi những bản nhạc có trong quyển tập kia”, bà chỉ quyển tập đang ở trên kệ sách. “Và xin đừng hỏi gì về con gái ông ấy. Cô hãy đàn! Cô bé ở trong căn phòng kia sẽ nghe được”, người đàn bà chỉ căn phòng có cánh cửa màu xanh đang đóng im ỉm rồi vội vàng quay đi không cho cô kịp hỏi thêm gì.

Cô ngần người, đứng sững giữa gian phòng lộng lẫy. Sau ba năm nhận dạy đàn tại gia, đây là lần đầu cô gặp cảnh này, có chút gì bí ẩn và khó hiểu ở đây, nhưng với mức lương khá hậu hĩnh ông cụ đã cho người chuyển trước vào tài khoản khiến cô không có ý định thoái lui.

Cô lật tập nhạc, lướt qua từng cái tên: *Lettre à Ma Mère, A Comme Amour, Fur Elise...* toàn những bản cô yêu thích. Cô khẽ khàng chạm lên từng phím, những thanh âm bật ra trong vạt nghe như những giọt mưa thánh thót rơi trên những tán lá non... Cũng khá lâu rồi cô chỉ dạy đàn để mưu sinh, hòm nay, cô lại được người ta trả một mức lương cao ngắt ngưỡng, chỉ để chơi những bản nhạc cô yêu thích. Vậy có gì khiến cô băn khoăn, ngại ngần? Bất giác cô nhìn về phía căn phòng sau cánh cửa xanh, một mớ câu hỏi trong đầu bật ra, bên cánh cửa xanh là ô kính buồng rèm phủ kín nên cô không thể nhìn thấy gì, chỉ đoán già đoán non, có lẽ cô bé ở trong căn phòng đó đau yếu hoặc mắc một căn bệnh hiểm nghèo nào đó, mà chỉ tiếng đàn mới có thể xoa dịu được cô bé chăng? Ý nghĩ đó khiến cô thấy lòng xốn xang, dậy lên nỗi thương cảm khi nhớ đến gương mặt hiền hậu của ông cụ. Ông có được cô bé khi ở cái tuổi quá muộn màng, có lẽ phải có một ẩn khuất nào đó...

Cô ngồi vào đàn, bản *Lettre à Ma Mère* chậm chậm vang lên rồi tuôn như thác. Bản nhạc cô yêu thích từ ngày còn bé, đã lâu rồi mới dạo lại, cô đắm chìm cho đến khi chuông đồng hồ trên tường điểm 9 giờ đêm. Đứng lên đập nắp đàn, cô nhìn về phía căn phòng có cánh cửa xanh, thăm

thì: “Hết giờ rồi, chị phải về đây. Chúc em đêm an lành!”. Cô khép cửa đi ra, xuống đến sân vườn người đàn bà đã đợi sẵn, bà gật đầu chào cô rồi khép cổng.

Đều đặn như thế, mỗi tuần hai buổi cô đến ngôi biệt thự ấy và ngồi vào đàn. Người đàn bà cũng đã quen, bà mở cổng để cô tự lên căn phòng ấy. Điều lạ lùng, cô chơi đàn say sưa, chơi như thể chính mình đang tận hưởng những giai điệu tuyệt vời ấy, có lúc cô quên mất mình đang làm việc và được trả công, lần nào khi tiếng chuông đồng hồ trên tường điểm 9 giờ cô mới tiếc rề đứng lên.

Đêm nay, đôi tay cô lại múa trên những phím đàn, bản *A Comme Amour* ngân lên du dương, cô khép mắt mường tượng gương mặt cô bé sau cánh cửa kia đang lắng nghe và nhòe miệng cười, gương mặt xinh xắn và u buồn cúi xuống khi cô hỏi: “Em có thích tiếng đàn của chị không?”. Khi những thanh âm cuối cùng rơi xuống, cô dừng tay nhìn ra ngoài cửa sổ. Đêm trong vạt, những vì sao trên trời lóe lên rồi tắt lịm như chạy trốn, tiếng chuông nhà thờ lại đổ dồn. Nhìn đồng hồ hãy còn sớm, cô dạo ra ban công hít thở mùi hoàng lan từ mảnh vườn sau xộc vào.

Meo... chú mèo mun đen trũi từ đâu phốc đến dụi đầu vào chân cô về thân thiện, thoát cái chú đã phóng đi, chiếc nơ đỏ buộc ở cổ cùng tiếng chuông leng leng mắt hút sau cánh cửa xanh. Lúc này cô mới nhận ra bức rèm sau ô cửa kính hé mở một khe rất nhỏ, có lẽ gió len vào khiến bức rèm lay động. Không nén nổi tò mò, cô lại gần dán mắt nhìn qua ô kính, mong được nhìn thấy cô bé một lần.

Bên trong căn phòng sáng đèn, quang sáng mờ mờ soi xuống từ cây đèn ngủ trong góc. Cô nhìn thấy chiếc giường đơn bằng gỗ mộc được chạm trổ tinh xảo, gói chăn được xếp ngay ngắn trên tấm nệm trắng tinh. Đầu giường, bức chân dung đen trắng của một cô bé chừng chín tuổi. Cô lặng người, ngơ ngẩn ngắm gương mặt đẹp như tranh. Tiếng chuông đồng hồ bỗng điểm 9 giờ đêm, cô vội vã lui ra, không quên nhìn bao quát căn phòng. Trong góc, một chiếc tủ gỗ được chạm trổ công phu, trên đó bày biện nhiều búp bê và đồ chơi xinh xẻo, tất cả đều được bài trí gọn gàng và đẹp đẽ nhưng tuyệt nhiên không một bóng người.

Ngoài ban công có tiếng chân người đi lại, cô xuống đến cầu thang đã thấy bà giúp việc đứng đó như đã đợi. Bà nhìn cô với ánh mắt có chút nghi ngại. "Nay cô về muộn vậy, hơn 9 giờ rồi?". "Vâng!". "Tôi nghe tiếng đàn dừng từ lúc này nên đi lên mang cho cô ít trái cây". Cô cảm ơn bà rồi vội vàng trở về.

Về đến phòng trọ cô nằm vật ra. Rốt cuộc là ngôi biệt thự đó ai đang ở? Ngoài người đàn ông cô đã gặp một lần, còn lại chỉ có bà giúp việc trông coi nhà cửa. Có điều gì bí ẩn trong căn phòng phía sau cánh cửa xanh kia? Nếu cô bé bị ốm phải nằm liệt giường hay mắc một căn bệnh hiểm sinh nào đó, thì căn phòng cũng phải có bóng dáng cô bé. Đàng này tuyệt nhiên không... Hàng loạt câu hỏi đặt ra trong đầu khiến cô quay cuồng.

Đêm thứ bảy. Cô thoảng rùng mình khi nghĩ đến căn phòng không người sau cánh cửa xanh. Cô quyết định ở nhà, đợi ông cụ trở về và xin phép thôi công việc đó, có chút áy náy nhưng cô vội xua đi: Minh đàn cũng có ai nghe đâu, chẳng hề có một cô bé nào trong căn phòng kia cả, hơn nữa năm rồi, không có bóng dáng ai ngoài bà giúp việc hôn hậu kia. Cô nằm đọc sách nhưng không sao tập trung được, những con chữ cứ nhảy múa trước mắt cô, chúng xô đẩy nhau thành một hàng dài rồi bất thình lình xếp thành hình gương mặt cô bé trong bức chân dung, vẫn gương mặt nhìn nghiêng nhưng ánh mắt buồn rầu như trách móc: "Sao đêm nay chị không đến đàn cho em nghe nữa?". Cô bật dậy thay quần áo, vội vàng lao đến ngôi biệt thự, bên cánh cổng người đàn bà đã đợi, nhìn thấy cô bà mừng rỡ: "Tưởng cô không đến, tôi lo quá!".

Cô lao lên cầu thang, đến căn phòng cô đẩy cửa bước vào rồi ngồi xuống mở nắp đàn. Đêm nay bản *Lettre à Ma Mère* lại ngân lên da diết. Cô khép mắt, cảm thấy như sau cánh cửa xanh cô bé đang cười. Bản nhạc vừa dứt, cô tiếp nối bản khác, những ngón tay như tê dại. Cô quay cuồng trong tiếng đàn của mình cho đến khi chuông

đồng hồ điểm 9 giờ. Cô xuống dưới nhà xin phép bà giúp việc cho nán lại một lúc nữa. Cô lại ngồi vào đàn chơi hết những bản sau cùng rồi đứng lên dạo quanh phòng. Trên giá sách, những tập nhạc xếp la liệt, cô loay hoay chọn một quyển khác để thay cho quyển cũ đã đàn nhiều lần. Cô rút tập nhạc bia đỏ nằm trong cùng, theo sau một quyển sổ màu xanh rơi ra, cô cầm lên đặt nó lại vào giá sách. Quyển sổ được đóng bìa và bao bọc cẩn thận, bên trong vài tấm ảnh chực rơi ra. Linh cảm, cô không vội cất vào, mà giờ ra. Trang đầu, tấm hình đen trắng của cô bé, cô nhận ra đó chính là tấm hình trong căn phòng kia, bên dưới ghi dòng chữ *Viết cho Tổ Như của ba!* Có gì đó như nổi tò mò thôi thúc, cô vội vàng lật những trang sau:

Ngày... tháng... năm...

Hôm nay là một ngày tôi tệ nhất đời của ba. Bác sĩ chính thức báo tin cho ba rằng, bệnh của con ngày càng xấu đi. Ba và các y bác sĩ đã làm hết cách nhưng... Con gái à! Ba không dám nghĩ đến điều đó nữa, nó thật sự ám ảnh với ba. Mẹ con đã ra đi vì căn bệnh ác nghiệt này, sao nay ông Trời lại dành đoạn tước nốt của ba niềm hạnh phúc sau cùng?!...

Cô nghe bàn tay mình run lên, nhưng vẫn bình tĩnh lật thêm vài trang nữa.

Ngày... tháng... năm...

Hôm nay con đã ngồi dậy và ăn được một ít cháo, ăn xong con lại năng nặc xin được chơi đàn. Vẫn là bản nhạc con yêu thích: *Lettre à Ma Mère*. Ba ngồi nghe mà xúc động vô biên...

Ngày... tháng... năm...

Hai ngày nay con không thể ngồi dậy được, đi Năm phải đút con từng thìa sữa. Thương con. Con cố ăn mà mắt cứ nhìn về phía ba như chờ đợi, ba hiểu ý lại gần, nghe con thầm thì: Con không thể chơi đàn được nữa, nhưng con muốn được nghe ba đàn, con yêu tiếng đàn của ba và yêu cây đàn ấy, vì nó là kỷ vật của mẹ...

Ngày... tháng... năm...

Tổ Như à! Ba không tin đó là sự thật... Không đời nào ba tin đó là sự thật!...

Quyển nhật ký rung lên trong tay cô, khó khăn lắm cô mới đặt được nó vào vị trí cũ. Cô ôm mặt lặng đi. Trên tường, chuông đồng hồ điểm 10 giờ đêm. Nơi kia, tiếng chuông nhà thờ cũng vọng lại đờ đẫn. Ngoài cửa sổ gió lùa vào từng cơn lạnh buốt. Cô với tay khép cửa, đến bên cây đàn, đầu gục xuống, những ngón tay khẽ chạm vào bàn phím. Yêu thương. Lạnh buốt. Ngỡ như lần đầu cô đặt chân đến nơi này. Ngẩng lên, cô nghe tim se thắt khi mắt chợt chạm vào cánh cửa màu xanh...

Cô ngồi vào đàn, trong vô thức, những ngón tay lại lướt lên giai điệu của *Lettre à Ma Mère*. Tiếng đàn như từ cõi xa xưa vọng về trong tiếng đêm, nức nở... ♪

SAU MỘT NGÀY CHỮA CHAN

(Tặng chị L.T.H.H)

PHẠM THỊ NGỌC LIÊN

*Yên tĩnh giữa đám đông xa lạ
như tia nắng lẩn khuất trong rừng cây
chọn một cảnh riêng biệt
tôi phơi nỗi buồn trong âm ướn cuối ngày
biết rằng từng sợi rêu sẽ mọc
trong nín cảm*

*Người đàn bà ngồi một mình trên ghế đá
công viên
bình thân nhìn lũ chim bay ra từ bãi cỏ
hãy bay đi chim khi còn có thể
nào ai biết mai này còn bay được hay không
nào ai biết khi nào bầu trời sụp xuống
thời gian không chỉ vô tình*

*Tôi đã quen vị đắng cà phê không đường
quen với yên tĩnh trong đám đông ồn ào
quen tiếng cười eo ọt phía trước phía sau
quen cô độc trong vô vàn quen thuộc
những người tôi yêu thương*

MINH HOA: TUẤN ANH

*Cô độc với gương mặt cười
trái tim đôi khi nói lời phàn nàn trách móc
còn tổn thương nào nổi trội hơn tổn thương của
tia nắng cuối ngày
không đủ sức để sáng lên rục rờ
có nỗi buồn nào buồn hơn người đàn bà lụi tàn
biết mình tàn lụi*

*Mặt trời nào không lịm tắt
sau một ngày chữa chan... ♪*

BỎ ỚNG MỘT BUỔI SỚM

PHÁT DƯƠNG

Những thói quen tốt nên bắt đầu bằng cách hiện thực hóa chúng từng chút một, thay vì chỉ nghĩ. Như những cái cây hiền khô ủ bông bằng hành trình dưỡng nuôi từng chiếc nụ non. Điều mình cần có khi là cái báo thức để dậy sớm hơn một chút, bỏ ớng buổi sáng cho sức khỏe.

Bao lâu chưa nghe tiếng đêm thì thâm thờ nhẹ râm rạn chuyển mình sang sáng, khi mọi người còn đang yên ả giấc say? Khu chung cư lục cục vài nhà lên đèn, chắc người mẹ, người bà nào đang húi húi chuẩn bị bữa sáng cho con cháu. Bếp nhen ấm lửa. Có con mèo giật mình thức, ngao một tiếng mòng duềnh. Tường tượng đầu đầy mùi trà quaqu thơm thơm, ông nội hay pha ngồi nhìn bình minh lên...

Mặt trời chưa thềm mọc. Lạnh lạnh không khí thanh sạch, vẫy chào người chạy bộ sáng. Thử chạy mới biết cuộc sống vội vã đã khiến mình yếu đi nhiều, mới chút đã thở khó. Xỉu lại quen, đã có thể vừa chạy chậm chậm vừa ngắm nghía xung quanh. Ngoài đường không vắng như tưởng tượng. Đây người khỏe khoắn xô đôi giày thể dục, đi thành từng cặp hoặc nhóm, những cô chú biết trân trọng sức khỏe bản thân. Ngại ngần ít thấy ai trạc tuổi mình, có phải vì lười biếng hay đã vất cạn sức cho những đêm buồn vô cơ và những công việc ì nặng vai?

Tạm thời bỏ xuống những chất chống đỡ, mình thoải mái khua khoắng trên đường chạy. Mình tự do như chú mèo con giỡn nắng. Mình chào những hàng cây lim dim trong gió, ngắm mấy nụ bông hé hé bên đường. Mình ngỡ ngợ quán cũ đã sang tên, nhà nào vừa sơn mới. Xe cộ còn thưa, không khí thơm mùi ẩm sương và cây cỏ, mềm như chiếc khăn mùi xoa mẹ hay lau mặt cho lúc nhỏ. Hít một hơi căng đầy, thấy mình như được làm mới.

Nếu không chạy bộ, mình làm sao biết ở chân cầu có đi bán xôi đậu nhìn ngon hết sức. Có cả bánh da lợn, một xíu khoai mì hấp. Chuối luộc nữa. Nhà đi chắc ở gần, mặt trời như có hẹn trước, vừa ứng lên đi đã lọc cọc đầy xe ra dọn bán. Chú bưng bàn ghế đi bên cạnh, sóng đôi nhau khi đêm tan dần như những đợt sóng lờng. Hai người rúc rích cười, chia nhau cà phê đá cho tỉnh táo. Minh ghé mua gói xôi, thấy lây lan nương nhờ cái ấm. Bên lên nghĩ chuyện tương lai, ngày có ai đó cạnh bên cùng nhâm nhi bình minh...

Và thấy mình có nhiều lựa chọn hơn mình nghĩ.

Dậy sau khi đồng hồ báo thức mệt mỏi mấy lần reo, mình chán bánh mì hay cơm tấm gần nhà. Thời gian đầu chọn lựa, cái gì tiện thì ăn. Cũng không nhớ, khi đột nhiên thềm, quán bún riêu đầu mất rồi ta? Thì giờ, mọi thứ nằm ngoan ngoãn chào mình. Quán bún chỗ ngã ba. Dưới mấy hàng me già đang lúc liu trái, lá me rắc vàng lên những cô bán khoai, bắp luộc. Những xe cơm chiên, súp cua đậu rai rác. Họ vẫn ở đó thôi, chờ đợi, có chăng mình chạy cuống cuống chẳng kịp ngó coi.

Thấy những đoàn xe đạp đã về, đậu kín quán cà phê ngang đường như một bầy chim sẻ nâu. Họ gọi nhau í ới, quán quen món cũ. Tới mức quán để sẵn sào dài cho họ mắc xe vô, xe chào sào như những người thân thiết. Chạnh lòng mình nghĩ, những cuộc hẹn bạn bè lâu rồi chưa hẳn hoan vậy? Thời thì mai một rù, biết đâu có được một nhóm cùng chạy bộ, vừa khỏe vừa vui.

Mặt trời hươm lên, những âm thanh bắt đầu gọi dậy. Đường cười rộn ràng đón những dòng xe. Tiếng âm thanh sự sống. Náo nhiệt, như những cái bông đã bung nở, tươi tràn. Mình thông thả đi bên đường, lặng ngắm dòng chảy ấy, để chút nữa thôi, mình cũng hòa vào. Những gương mặt nào mơ hồ chưa tỉnh, nhón nháo chạy? Những gương mặt nào tai tái mệt, đầu nặng ịch cơn lo? Những gương mặt nào như mình, được gió xoa giãn ra, mới bắt đầu học cách để dành sức khỏe? Và những gương mặt nào rơi rớt tươi như lá non uống căng mùa trở, của những cô chú đã dành dụm được biết bao buổi sớm tươi lành?

Minh đi qua quán cà phê gần nhà, vờ òa tiếng gọi. Mấy bác, mấy dì cùng chung cư kêu vô cà phê. Tự tin với thời gian dư dả, đủ để nhắm nháp những mẩu chuyện đầu ngày, mình còn ngân ngại gì nữa. Rôm rả sẽ chia. Giọng mình trong hơn, vang hơn, dù trước đó hồng hộc thờ vì lâu chưa vận động. Một buổi sớm kỳ diệu tới vậy sao?

Đổ mồ hôi làm vị giác được cài đặt lại, hay do gói xôi nấu khéo, mỗi hạt đậu hạt nếp đều đậm vị ngon. Ngon cả ly cà phê đen không đường, ngọt bởi ai đó vừa khen, tuổi này biết dậy sớm tập thể dục là giới đó con. Vừa vui mà vừa ngại. Tự hứa với lòng, đây không phải buổi sớm cuối cùng. Đây là bắt đầu cho quỹ tiết kiệm bản thân, bằng cách nhin thời gian bỏ ớng một buổi sớm. ♪

NHÀ THIẾT KẾ TỪ PHƯƠNG THẢO

và cuộc hội ngộ 108 phi công chiến đấu Việt Nam

LAM PHONG (thực hiện)

Lần đầu tiên một tác phẩm "Ghi lại một phần quá khứ của không quân anh hùng qua chân dung 108 người lính bay quả cảm của Việt Nam", "Lưu giữ những khuôn mặt thẫm lặng của bầu trời: Phi công đánh đêm, ném bom, phi công trực thăng, vận tải, giáo viên bay, phi công trinh sát, phi công thử nghiệm... trong suốt cuộc chiến đối đầu với không quân Mỹ và bảo vệ biên giới Tây Nam". Thực hiện thiết kế, phụ trách nội dung, sản xuất hình ảnh cho cuốn sách ấy là nhà thiết kế Từ Phương Thảo.

Trong cuốn sách tựa đề 108 phi công chiến đấu Việt Nam, nhà thiết kế Từ Phương Thảo (con của Anh hùng Lực lượng Vũ trang nhân dân Từ Đễ) bày tỏ: "Trần trọng và biết ơn, đó là thái độ sống và suy nghĩ của chúng tôi khi thực hiện cuốn sách ảnh này trước quá khứ hào hùng, trước những chiến công và mất mát, trước cả những vinh quang thẫm lặng của thế hệ vàng phi công Không quân nhân dân Việt Nam". Cuốn sách được ra mắt vào ngày 14.12.2022 cùng một cuộc hội ngộ các thế hệ vàng của phi công chiến đấu, và triển lãm ảnh chân dung 108 phi công chiến đấu Việt Nam nhân kỷ niệm 50 năm chiến thắng "Hà Nội - Điện Biên Phủ trên không". Đại diện cho những người thực hiện, nhà thiết kế Từ Phương Thảo đã có những chia sẻ.

Được biết ý tưởng hình thành cuốn sách 108 phi công chiến đấu Việt Nam là dự án được ấp ủ từ lâu, chị có thể chia sẻ câu chuyện thực hiện tác phẩm này?

Tôi có điều kiện tiếp cận nhiều tài liệu về sách, báo, những bản lưu hành nội bộ về không quân Việt Nam. Khi đọc xong, tôi tự hỏi mình chỉ biết các bác, các

thế hệ cha anh trên trang giấy, thế còn hình ảnh, hình dung về những phi công chiến đấu ấy thì thế nào? Trừ những nhân vật nổi tiếng, báo chí đăng nhiều, còn lại có rất nhiều người tôi chỉ được nghe ba tôi kể, nghe qua tên. Từ đó tôi mới hỏi ba tôi liệu có thể lập danh sách và dựa trên đó tôi sẽ đi thực hiện loạt ảnh để kể chuyện về những người hùng của lực lượng không quân Việt Nam.

Báo chí viết về các anh hùng không quân nhiều, khi thực hiện cuốn sách, điều chị hướng đến là gì?

Tôi và Ngô Nhật Hoàng (nhiếp ảnh gia) muốn người đọc tiếp cận một hình ảnh về phi công chiến đấu ở góc nhìn rất đời thường. Trong lúc thực hiện, ngay chính bản thân tôi cũng bị hấp dẫn bởi trí tò mò về điều đó. Có nhiều bác đã từ lâu mất liên lạc với đồng đội, ít giao tiếp và không thích chụp hình, cũng do muốn giữ lại hình ảnh oai hùng của mình ngày trước, nên chúng tôi cũng phải cố gắng thuyết phục để các bác đồng ý xuất hiện, đây

là lần đầu tiên, và cũng có thể là lần cuối.

Xuất thân trong gia đình anh hùng không quân, hẳn chị có nhiều lợi thế khi thực hiện dự án này?

Tôi có nhiều lợi thế, từ hồi 11 - 12 tuổi thường được ba đưa vào trung đoàn không quân chơi, tôi nghịch lắm nên sau hơn 30 - 40 năm gặp lại, nhiều bác nhận ra tôi ngay nên công việc rất thuận lợi và suôn sẻ. Ba tôi cũng là người trong ban cố vấn, giúp tôi liên lạc đến các đồng đội cũ. Phối hợp công việc với tôi là nhiếp ảnh gia cũng là người có tình cảm với người lính, nên mọi việc thực sự dễ dàng.

Cuộc sống một người lính khi rời xa phi đội, rời máy bay chiến đấu để sống bình dị bên gia đình, chị nhận ra điều gì thú vị từ họ khi tiếp cận?

Mọi người đều cho rằng công việc làm phi công chiến đấu rất bình thường, như bao công việc

Tác phẩm 108 phi công chiến đấu Việt Nam có sự tập hợp của:

- 19 Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân, trong đó có 9 ACE (át chủ bài - bắn rơi từ 5 máy bay trở lên).
- 16 thương binh.
- 43 phi công bắn rơi máy bay Mỹ.
- 4 phi công là thế hệ kế thừa (cha truyền con nối).

Nhà thiết kế Từ Phương Thảo (phải) cùng Anh hùng Lực lượng Vũ trang nhân dân Nguyễn Văn Bảy (giữa, người trực tiếp bắn rơi 7 máy bay các loại của Mỹ) tại nhà riêng, năm 2017

ẢNH: NGÔ NHẬT HOÀNG

Điểm tương đồng nơi người lính không quân trong cuốn sách chị thực hiện là gì?

Họ ra đường không ai biết, cho dù là cấp tướng, cấp tá, khi về nhà lại là người đàn ông của gia đình, chăm việc nhà, hiền và bình dị, bị con cháu hành đủ

khác, từ chuyện bay, huấn luyện, chiến đấu... là bốn phận hằng ngày của người lính, chỉ người dưới đất ngược lên nhìn thấy ô à; còn các bác là thế, họ coi đây là nhiệm vụ chứ không coi là cao trọng. Các bác sống rất khiêm tốn, không ai để cao mình, chẳng khẩu hiệu, và rất nhẹ nhàng, đi dòm, bình dị.

Nhà thiết kế Từ Phương Thảo

Đại tá Đỗ Viết Nhã, phi công MiG-21, Trung đoàn 972 rời chuyển loại lái F-5 tại Trung đoàn 935, tham gia các trận đánh trong chiến tranh biên giới Tây Nam

Thượng úy Phan Kiệt, phi công MiG-17, từng bắn rơi 1 chiếc F-4 của Mỹ

Trung tướng Phạm Tuân (Phi đội 5, Trung đoàn 921). Trong trận "Điện Biên Phủ trên không", trung tướng Phạm Tuân đã trở thành phi công Việt Nam đầu tiên bắn rơi tại chỗ pháo đài bay B-52 của Mỹ

Khiêm tốn là điểm đầu tiên, và rất đúng giờ, các bác đều chuẩn chỉ theo tác phong quân đội. Đúng giờ hen là các bác đã mặc sẵn đồ chờ rồi, không nói nhiều mà tuyệt đối nghe theo "chỉ đạo" của đạo diễn hình ảnh, kể cả có bác là trung tướng, thượng tướng... Làm việc với bộ đội, tôi học được phong cách đấy.

điều nhưng chẳng bao giờ phàn nàn, luôn cười tươi.

5 năm cho việc thực hiện một cuốn sách ảnh, chị cảm thấy thời gian ấy có đủ?

Tôi và Hoàng bắt đầu thực hiện dự án từ 2017, với dự tính sẽ hoàn thiện trong năm 2022 để kỷ niệm 50 năm chiến thắng B-52. Tiếc là trong 2 năm đại dịch Covid-19, một số nhân vật chưa kịp đến thực hiện thì các bác đã ra đi. 108 phi công chiến đấu chỉ là bước khởi đầu, tôi sẽ tiếp tục dự án này tiếp sau cuốn sách bởi lực lượng phi công qua các thời kỳ còn rất nhiều.

Trong số 108 nhân vật với 108 câu chuyện khác nhau,

có nhân vật nào khiến chị xúc động khi điện kiến?

Là trường hợp phi công chiến đấu Phan Kiệt, hiện đang sống ở Vinh, bị liệt đôi chân. Trước khi gặp, tôi nghĩ bác là thương binh, đi xe lăn 55 năm rồi thì thần thái sẽ buồn, nhưng khi gặp lại hoàn toàn bất ngờ vì bác cực khỏe về thần sắc, tươi tỉnh, đẹp trai, cao gần 1,8 m. Bác Phan Kiệt bị liệt từ năm 24 tuổi, quân hàm trung úy, khi vừa bắn rơi 1 chiếc F-4 của Mỹ, liền bị máy bay khác bắn trả nên trúng đạn, bung dù độ cao thấp nên tiếp đất sớm và liệt nửa thân người. Nhưng bác rất lạc quan, tự tay gây dựng gia đình, nhà cửa khang trang, con cái thành đạt, nhờ vậy khi gặp chúng tôi cũng bớt lo lắng

hơn và thực sự cảm phục tinh thần mạnh mẽ ấy. Bác ấy quá xuất sắc.

Cuốn sách hoàn thiện, điều gì khiến chị tâm đắc?

Là gặp được những người chưa từng được truyền thông nhắc đến. Tôi và nhiếp ảnh gia phối hợp ăn ý, hiểu được việc, trong lúc thực hiện hình ảnh không sắp đặt quá nhiều, có sao chụp vậy, nên độ chân thực và tính tư liệu cao. Nội dung thể hiện bao gồm cảm nghĩ của nhân vật, cả hồi ức về họ qua lời kể đồng đội, không chỉ là những trận đánh lịch sử của phi công tiềm kích mà còn những phi công chiến đấu tầm lạng khác ở thời chiến, những giáo viên dạy bay và cả những phi công chiến đấu thuộc thế hệ kế thừa hôm nay.

Miêu tả một người lính chỉ với một hình ảnh và một trang nội dung hẳn là khó vì bản thân mỗi người cũng đủ cho cả một tác phẩm, chị và nhiếp ảnh gia mong muốn biểu đạt điều gì?

Tôi xem tất cả những người lính phi công là anh hùng, họ

TÔI COI MÌNH LÀ NGƯỜI MAY MẮN

Trong việc thể hiện hình ảnh các phi công chiến đấu, tôi sử dụng nguồn sáng cơ bản, bối cảnh đời thường, mục đích làm nổi bật tinh thần giản dị của các phi công chiến đấu ở đời thực. Tôi coi mình là người may mắn khi được tiếp cận, nghe họ kể chuyện, và thực hiện hình ảnh cho cuốn sách. Đây cũng là dự án dài hơi đầu tiên của tôi trong nghề nhiếp ảnh.

Nhiếp ảnh gia Ngô Nhật Hoàng

GÓC NHÌN TOÀN CẢNH, CHÂN THẬT VỀ KHÔNG QUÂN VIỆT NAM

Trước nay mọi người chỉ biết đến không quân qua chân dung các anh hùng, đó chỉ là phần nhỏ, bởi ở phía sau còn là công sức của nhiều lực lượng tầm lạng khác, tạo nên sức mạnh của cả tập thể. Cuốn sách này đem lại một góc nhìn toàn cảnh, chân thật và tương đối đầy đủ về hình ảnh không quân Việt Nam.

Đại tá phi công Từ Đễ, Anh hùng Lực lượng Vũ trang nhân dân

Ban cố vấn sách 108 phi công chiến đấu Việt Nam:

- Đại tá Hà Quang Hưng, phi công MiG-21, chuyên gia lịch sử không quân Việt Nam.
- Đại tá Lê Ngọc Sơn, phi công MiG-17, chuyên gia tác chiến.
- Đại tá Từ Đễ, phi công MiG-17, chuyên gia huấn luyện.

ngồi lên máy bay chiến đấu, xuất kích... là hình ảnh đẹp và cho dù tiếp xúc với tướng anh hùng hay trung úy phi công, cảm giác ban đầu luôn giống nhau. Cuộc sống, câu chuyện, phong thái của các bác làm tôi quên hết tước vị của họ khi được đối diện từng con người cụ thể.

Thực hiện cuốn sách, hẳn có nhiều kỷ niệm đẹp, chị có thể chia sẻ một vài kỷ niệm ấy trong quá trình làm sách?

Khi đến nhà các bác thực

hiện phần hình ảnh, tôi phát hiện ra có những người chẳng còn quân phục vì ra quân sớm quá, có bác thì nghèo quá bán hết nên khi chụp không còn lưu lại quân phục trong nhà, đành chọn mặc đồ bình thường. Có những người quân phục, áo bay còn nguyên tem, nguyên nơi sản xuất từ Liên Xô, nguyên nếp gấp, mới tinh, chúng tôi để nguyên như thế khi thực hiện hình ảnh.

Gặp gỡ các phi công chiến đấu và các anh hùng ở đời thường, chị học được gì từ họ?

Khiêm tốn là điểm đầu tiên, và rất đúng giờ, các bác đều chuẩn chỉ theo tác phong quân đội. Đúng giờ hen là các bác đã mặc sẵn đồ chờ rồi, không nói nhiều mà tuyệt đối nghe theo "chỉ đạo" của đạo diễn hình ảnh, kể cả có bác là trung tướng, thượng tướng... Làm việc với bộ đội, tôi học được phong cách đấy. ♪

Đại tá, phi công cấp 1, thực sĩ Khoa học quân sự Trịnh Văn Hức, nguyên Phó hiệu trưởng Trường Sĩ quan Chỉ huy - kỹ thuật không quân, kinh nghiệm 1.930 giờ bay

Thượng tá Đỗ Trung Cam, nhập ngũ 1966, phi công trực thăng UH-1, tham gia những ngày đầu chiến tranh biên giới Tây Nam, phi công đầu tiên bị thương vì trúng đạn của quân Pol Pot

Thượng tá Bùi Quang Đoàn, xạ thủ súng 6 nòng Minigun kỳ cựu trên trực thăng UH-1

Đại tá Nguyễn Thanh Mua, phi công trực thăng CH-47, nguyên Trung đoàn trưởng Trung đoàn 917

Phi công tình báo duy nhất của Việt Nam, đại úy Hồ Duy Hùng, người "đánh cắp" trực thăng UH-1 bay ra vùng giải phóng

Đưa Nghị quyết đại hội Đoàn vào cuộc sống

Người trẻ cả nước cùng hành động

Ngay sau ngày Đại hội Đoàn toàn quốc bế mạc, người trẻ cả nước bắt tay ngay vào thực hiện nhiều hoạt động vì cộng đồng.

Ngày 17.12, T.Ư Đoàn phát động “Ngày thanh niên cùng hành động” chào mừng thành công Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XII trên cả nước. Tất cả các thành viên Ban Bí thư T.Ư Đoàn có mặt ở nhiều tỉnh, thành để cùng đoàn viên, thanh niên hành động các hoạt động ý nghĩa đưa Nghị quyết của Đại hội Đoàn vào cuộc sống.

HUY ĐỘNG NGUỒN LỰC HƠN 57 TỈ ĐỒNG

Phát biểu tại lễ phát động “Ngày thanh niên cùng hành động” tại Hà Nội, anh Bùi Quang Huy, Ủy viên dự khuyết T.Ư Đảng, Bí thư thứ nhất T.Ư Đoàn, cho biết T.Ư Đoàn tổ chức “Ngày thanh niên cùng hành động” chào mừng đại hội thành công tại 63 tỉnh, thành trên toàn quốc và một điểm cầu tại Lào. Chương trình bao gồm hơn 500 nội dung hoạt động, thu hút sự tham gia của 689.397 tình nguyện viên, 283.153 người thụ hưởng và tổng nguồn lực huy động được hơn 57,3 tỉ đồng.

Anh Huy nhấn mạnh để phát huy sức mạnh của tuổi trẻ thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội Đoàn toàn quốc, Ban Bí thư T.Ư Đoàn đề nghị các cấp bộ Đoàn khẩn trương tuyên truyền, quán triệt và tổ chức học tập nghị quyết đại hội, tạo đột sinh hoạt chính trị lớn mạnh, sâu rộng của tuổi trẻ cả nước. Tổ chức đăng ký, đảm nhận thực hiện các công trình, phần việc thanh niên, tập trung tham gia giải quyết các việc mới, việc khó, vấn đề bức xúc của cộng đồng.

“Với niềm tin, khí thế mới,

Anh Bùi Quang Huy, Bí thư thứ nhất T.Ư Đoàn (giữa), và các đại biểu thực hiện nghi thức phát động chương trình “Ngày thanh niên cùng hành động” tại Hà Nội

ẢNH: NHƯ Ý

động lực mới, Ban Bí thư T.Ư Đoàn tin tưởng rằng các cấp bộ Đoàn, đoàn viên, thanh niên trên cả nước sẽ quyết tâm và nỗ lực cao hơn nữa, năng động, sáng tạo hơn nữa, cùng hành động góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc Đoàn TNCS Hồ Chí Minh lần thứ XII. Ban Bí thư T.Ư Đoàn kêu gọi các đoàn viên, thanh niên VN trong và ngoài nước cùng hành động, thi đua sôi nổi, bằng nhiều hoạt động cụ thể, thiết thực, đưa nghị quyết đại hội vào cuộc sống”, anh Huy nói.

HỖ TRỢ HƯỚNG DẪN NGƯỜI DÂN THỰC HIỆN CÁC THỦ TỤC HÀNH CHÍNH

Tại Hà Nội, ngay sau nghi thức phát động chương trình, ban tổ chức đã đến thăm Mẹ VN anh hùng trên địa bàn TP; thăm và trao tặng nhà cho cán bộ Đoàn có hoàn cảnh khó khăn; khánh thành công trình cây xanh; khởi công xây dựng sân chơi thiếu nhi

tại Q.Tây Hồ (Hà Nội). Các đoàn viên, thanh niên đã tham gia giải chạy bộ gây quỹ trồng cây xanh hưởng ứng chương trình “Triệu cây xanh - vì một VN xanh”; hỗ trợ hướng dẫn người dân thực hiện thủ tục hành chính...

Tập đoàn Điện lực VN đã trao tặng T.Ư Đoàn công trình “Thắp sáng đường quê” với tổng trị giá hơn 1,2 tỉ đồng. Thành đoàn Hà Nội phối hợp nhà tài trợ trao tặng 100 suất học bổng (mỗi suất trị giá 2 triệu đồng) cho học sinh, sinh viên có hoàn cảnh khó khăn; trao tặng 5.000 cây tre cho H.Gia Lâm nhằm nâng cao nhận thức cho thế hệ trẻ hiếu và cùng hành động tham gia trong chiến dịch phủ xanh VN.

Tại Tuyên Quang, chương trình diễn ra với sự tham dự của anh Nguyễn Ngọc Lương, Bí thư T.Ư Đoàn, Chủ tịch T.Ư Hội Liên hiệp Thanh niên VN. Tại đây, T.Ư Đoàn đã trao tặng Tỉnh đoàn Tuyên Quang mô hình “Hàng cây thanh niên vì một VN xanh”; mô hình hỗ trợ khởi

ngiệp, khởi sự doanh nghiệp năm 2022; công trình Thắp sáng đường quê; 2 Ngôi nhà hạnh phúc và hàng ngàn giống cây trồng vật nuôi, cùng 200 túi an sinh, 500 áo khoác ấm; nhận đỡ đầu 5 em học sinh có hoàn cảnh khó khăn; trao 30 suất học bổng cho sinh viên, tổng trị giá gần 800 triệu đồng.

Địp này, Đoàn Khởi các cơ quan T.Ư trao tặng 4 Ngôi nhà 26/3 và 1 Ngôi nhà đại đoàn kết, 1 công trình cầu giao thông nông thôn, 1 sân chơi cho thiếu nhi, 1 tủ sách và 1 công trình thắp sáng đường quê cùng các quà tặng khác với tổng trị giá 550 triệu đồng. Tỉnh đoàn Tuyên Quang trao tặng 40 suất quà cho hộ gia đình chính sách và các em học sinh có hoàn cảnh khó khăn.

Tại TP.HCM có sự tham dự của anh Nguyễn Minh Triết, Bí thư T.Ư Đoàn, Chủ tịch T.Ư Hội Sinh viên VN, và hơn 5.000 thanh niên tình nguyện... Thành đoàn chính thức phát động các hoạt động của “Ngày thanh niên

Ban tổ chức Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XII trân trọng cảm ơn Công ty cổ phần vàng bạc đá quý Phú Nhuận (PNJ) cùng các doanh nghiệp, đơn vị đã đồng hành, hỗ trợ, góp phần vào thành công chung của đại hội.

cùng hành động” với nhiều hoạt động thiết thực, diễn ra đồng loạt trên địa bàn thành phố. Trong đó, lễ ra quân Chiến dịch Xuân tình nguyện lần thứ 15 sẽ là hoạt động mở đầu cho chuỗi các hoạt động lan tỏa đi nhiều hành động, nghĩa cử đẹp, cống hiến vì cộng đồng.

“CHUNG TAY MANG TẾT ĐẾN MỌI NHÀ”

Sau lễ phát động, hàng ngàn thanh niên tình nguyện tại TP.HCM đã triển khai thực hiện nhiều hoạt động, cụ thể như: tổ chức giải chạy bộ trực tuyến “Chung tay mang tết đến mọi nhà”; tổ chức diễn đàn “Khát vọng cống hiến - Lẽ sống thanh niên”; tổ chức các sân chơi kiến thức về an toàn giao thông và hỗ trợ đoàn viên thanh niên ở các huyện ngoại thành phát triển kinh tế nông thôn. Song song đó là các hoạt động “Vi đàn em thân yêu”; trao tặng 2.000 tập vở cho thiếu nhi là con em chiến sĩ bộ đội; trồng mới 200 cây xanh tại công viên Bình Chiếu, TP.Thủ Đức, TP.HCM... Và các hoạt động an sinh xã hội, chăm lo Tết Nguyên đán Quý Mão 2023 cho người dân, thanh thiếu nhi có hoàn cảnh khó khăn...

Trong lễ ra quân “Ngày thanh niên cùng hành động” tại Đồng Tháp, chị Nguyễn Phạm Duy

Bí thư T.Ư Đoàn Nguyễn Tường Lâm (thứ hai từ trái qua) tham gia trồng cây với các thanh niên ở Quảng Ngãi

ẢNH: HẢI PHONG

Bí thư T.Ư Đoàn Nguyễn Phạm Duy Trang tặng quà hỗ trợ trẻ em mồ côi do Covid-19 ở H.Thanh Bình, Đồng Tháp

ẢNH: TRẦN NGỌC

ành động

Bí thư T.Ư Đoàn Nguyễn Ngọc Lương trao tặng áo ấm cho học sinh
 ẢNH: XUÂN TÙNG

Bí thư T.Ư Đoàn Nguyễn Minh Triết (thứ hai từ trái qua) tham dự lễ ra quân chiến dịch Xuân tình nguyện năm 2023 tại TP.HCM
 ẢNH: LÊ THANH

Trang, Bí thư T.Ư Đoàn, Chủ tịch Hội đồng Đội T.Ư, đã trao hỗ trợ các công trình, quà tặng của T.Ư Đoàn cho tỉnh Đồng Tháp với tổng trị giá 1,62 tỉ đồng, bao gồm: 20 suất quà cho gia đình chính sách của H.Thanh Bình; 53 suất học bổng hỗ trợ lâu dài cho 53 học sinh có người thân mất do Covid-19 (mỗi suất 24 triệu đồng) và trao tặng 5 nhà vệ sinh di động cho các trường học ở vùng sâu, vùng xa của tỉnh trị giá 270 triệu đồng. Tỉnh đoàn Đồng Tháp và các huyện, thành Đoàn của tỉnh đã triển khai nhiều công trình, phần việc thiết thực trong “Ngày thanh niên cùng hành động”, như: hỗ trợ kinh phí xây dựng nhà nhân ái cho gia đình có hoàn cảnh khó khăn, tặng quà cho thiếu nhi có người thân mất do dịch Covid-19; khánh thành công trình thấp sáng đường quê; tổ chức thăm, khám và phát thuốc miễn phí cho người dân... với tổng trị giá 3,4 tỉ đồng.

KHÁM BỆNH VÀ CẤP PHÁT THUỐC MIỄN PHÍ CHO NGƯỜI DÂN

Lễ phát động “Ngày thanh niên cùng hành động” tại H.Ba Tơ, Quảng Ngãi có sự tham dự của anh Nguyễn Tường Lâm, Bí thư T.Ư Đoàn.

Tại lễ phát động, ban tổ chức đã trao tặng 5 Nhà nhân ái với tổng trị giá 250 triệu đồng; tặng 100 suất quà cho người nghèo trị giá 50 triệu đồng; trao tặng mô hình trồng tre sinh thái EcoBamboo trị giá 350 triệu

đồng; trao tượng trưng hỗ trợ công trình điện năng lượng mặt trời với tổng trị giá 150 triệu đồng; tổ chức khám bệnh và cấp phát thuốc miễn phí cho 400 người dân có hoàn cảnh khó khăn; hỗ trợ trồng 5.000 cây xanh với tổng kinh phí 500 triệu đồng.

Tỉnh đoàn Quảng Ngãi đã vận động trao 2.000 suất quà cho người dân có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn toàn tỉnh để vui xuân đón Tết Nguyên đán với tổng kinh phí 1 tỉ đồng. Ngay sau buổi lễ phát động, tuổi trẻ Quảng Ngãi đã triển khai các hoạt động hưởng ứng tại 13 huyện, thị xã, thành phố với các công trình, phần việc thiết thực.

Ngay sau lễ ra quân, “Ngày thanh niên cùng hành động” tại tỉnh Gia Lai cũng đã thực hiện chuỗi hoạt động ý nghĩa. Anh Nguyễn Kim Quy, Phó trưởng ban Đoàn kết tập hợp thanh niên T.Ư Đoàn, đã trao tặng các bằng tượng trưng: 1 công trình “Thấp sáng đường quê” trị giá 70 triệu đồng; thiết bị dụng cụ vệ sinh xây dựng mô hình “phân loại, xử lý rác thải thành phân hữu cơ” trị giá 100 triệu đồng; 1.000 cây bơ nia, 100 cây đu đủ, 1 mô hình sinh kế gồm 200 cây mắc ca trị giá 30 triệu đồng; 2 nhà vệ sinh cho thiếu nhi với tổng trị giá 120 triệu đồng; kinh phí hỗ trợ 1 lớp tập huấn trực tuyến kết hợp trực tiếp kiến thức chuyển đổi số trong xây dựng nông thôn mới trị giá 70 triệu đồng; 1 mô hình vườn cây sinh kết của Đoàn cho Tỉnh đoàn Gia Lai. **Thanh Niên**

“Hot boy” sáng làm thầy giáo, chiều là vận động viên

NGUYỄN ĐIỀN

Không chỉ là vận động viên đạt nhiều huy chương ở bộ môn điền kinh, Nguyễn Văn Hào còn là một thầy giáo điển trai được nhiều học sinh yêu thích.

15 NĂM KHỔ LUYỆN

Trước khi trở thành giáo viên bộ môn giáo dục thể chất tại Trường THPT Marie Curie TP.HCM, Nguyễn Văn Hào (26 tuổi) đã từng có một thanh xuân rực rỡ khi đạt giải nam vương tại cuộc thi Nét đẹp sư phạm mở rộng năm 2017 do Trường ĐH Sư phạm TP.HCM tổ chức; vận động viên đạt huy chương bạc Đại hội Thể thao toàn quốc 2018; huy chương bạc Giải điền kinh vô địch quốc gia 2019, 2020 và huy chương vàng Giải điền kinh Thái Lan mở rộng 2019.

Bắt đầu với bộ môn điền kinh vào năm 11 tuổi khi thi vào Trường THPT chuyên Năng khiếu thể dục thể thao Nguyễn Thị Định, tính đến thời điểm hiện tại Hào đã có gần 15 năm tập luyện.

Trước khi có được những tấm huy chương thì Hào đã trải qua một thời gian dài khổ luyện. Tần suất tập luyện của anh được duy trì từ 3 - 4 tiếng/ngày xen kẽ với việc học văn hóa trên trường khi còn là học sinh THCS, THPT. Hào cho biết những cơn đau nhức và việc tập luyện quá sức đôi khi khiến anh nản lòng và có ý định dừng lại. Tuy nhiên mỗi lúc như vậy anh đều được sự động viên, khích lệ của những người thầy, người đồng đội tâm lý.

“Trong Giải điền kinh quốc gia năm 2016, mình tham gia thi đấu nhưng không đạt được thành tích cao nên vô cùng chán nản. Lúc đấy mình đã xuống tinh thần và nghĩ rằng bản thân không đủ khả năng để tiếp tục theo đuổi sự nghiệp thể thao nên đã xin huấn luyện viên dừng lại. Tuy nhiên, sau đó huấn luyện viên đã làm công tác tư tưởng, phân tích lý do tại sao mình không đạt kết quả cao mặc dù trước đó mình đã từng làm được. Chính lần vấp ngã đó đã tạo tiền đề để mình cố gắng và đạt huy chương bạc tại Đại hội Thể thao toàn quốc năm 2018”, Hào nhớ lại.

NAM VƯƠNG ĐIỂN TRAI, THẦY GIÁO TÂM LÝ

Là một vận động viên, học ngành giáo dục thể chất tại Trường ĐH Sư phạm TP.HCM

“Hotboy” Nguyễn Văn Hào sáng làm thầy giáo, chiều là vận động viên được nhiều bạn trẻ yêu mến
 ẢNH: NVCC

nên Hào chưa bao giờ nghĩ bản thân phù hợp với một cuộc thi sắc đẹp. Tuy nhiên, với sự ủng hộ của bạn bè và mong muốn thử thách bản thân ở một sân chơi mới nên anh quyết định đăng ký tham gia cuộc thi Nét đẹp sư phạm mở rộng năm 2017. Văn Hào cho biết qua cuộc thi đã học hỏi được nhiều kỹ năng như trình diễn trên sân khấu, rèn luyện sự tự tin khi thuyết trình trước đám đông... Nhờ vào năng khiếu dồi dào, cơ thể khỏe khoắn của người tập thể thao kết hợp với sự tự nhiên, mộc mạc trong lối ứng xử mà Hào đã giành được ngôi nam vương năm đó.

Hiện tại, ngoài làm giáo viên thể chất, Hào còn là vận động viên của Đội tuyển điền kinh TP.HCM. Sắp tới anh sẽ tiếp tục tham gia Đại hội Thể thao toàn quốc 2022 nội dung nhảy 3 bước. Lịch trình phải tập luyện với cường độ cao từ 4 - 5 tiếng mỗi ngày, song song với việc đứng lớp nên Hào phải sắp xếp thời gian rất khoa học. Tuy nhiên, theo chàng giáo viên trẻ, việc vừa tập luyện và vừa dạy học giúp anh được ôn luyện và áp dụng kiến thức hiệu quả. Hiện tại, cứ đi dạy buổi sáng thì buổi chiều Hào lại dành thời gian để tập luyện và ngược lại. Ngoài ra, chế độ ăn uống của vận động viên này cũng được cân đo tỉ mỉ, ưu tiên những loại thực phẩm tăng cường cơ bắp, sức bền và hạn chế thức ăn dầu mỡ.

Ngoài là giáo viên bộ môn thể chất thì Hào còn là giáo viên chủ nhiệm khối 10 tại Trường THPT Marie Curie TP.HCM. Quan điểm của người thầy trẻ trong quá trình đứng lớp là sẽ không tranh luận gay gắt với học sinh, luôn lắng nghe và đưa ra một số lựa chọn và giải pháp tốt nhất để phát triển trong học

tập. Còn đối với bộ môn thể chất, anh luôn tìm cách để hiểu được tâm lý và khả năng vận động của từng học sinh để đảm bảo tất cả có thể thực hiện được các bài tập.

Là người phát hiện ra năng khiếu của Hào từ khi anh còn là học sinh tiểu học, thầy Đặng Quốc Hạnh, giáo viên Trường THPT chuyên Năng khiếu thể dục thể thao Nguyễn Thị Định, chia sẻ: “Tôi gặp Hào khi em ấy còn là học sinh lớp 5 và nhận ra cậu học trò này có năng khiếu với bộ môn điền kinh. Tuy nhiên, thời gian đó Hào đam mê bóng đá nên chưa quan tâm đến bộ môn này. Đến khi em vào học tại trường, tôi đã có dịp trao đổi, định hướng và dẫn dắt em tập luyện bộ môn điền kinh. Ngay lập tức Hào đã bộc lộ được thiên phú của mình và đạt được nhiều thành tích bước đầu ngay sau đó”.

Thầy Quốc Hạnh vẫn luôn giữ liên lạc với Hào đến thời điểm hiện tại, mọi quyết định quan trọng trong cuộc sống Hào đều hỏi ý kiến thầy. Trong mắt người thầy của mình, Hào là một cậu học trò tài giỏi, có sức chịu đựng, sức bền cao trong tập luyện. Thầy Hạnh còn dành lời khen cho Hào vì là người có tính cách ôn hòa, bình tĩnh trong mọi tình huống trong cuộc sống. **👉**

45 năm Trường ĐH Quy Nhơn:

Đặt mục tiêu đạt chuẩn Đông Nam Á vào năm 2030

HOÀNG TRỌNG

Sau 45 năm xây dựng và phát triển, Trường ĐH Quy Nhơn đã đóng góp quan trọng vào việc cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ, phục vụ cộng đồng, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội của khu vực Nam Trung bộ, Tây nguyên và cả nước.

ĐÀO TẠO HƠN 70.000 SINH VIÊN

Xuất phát từ nhu cầu nguồn nhân lực giáo viên của khu vực Duyên hải Nam Trung bộ và Tây nguyên, ngày 21.12.1977, Bộ trưởng Bộ Giáo dục (nay là Bộ GD-ĐT) ký quyết định thành lập Cơ sở ĐH Sư phạm Quy Nhơn (ở TP. Quy Nhơn, tỉnh Bình Định). Bốn năm sau, ngày 13.7.1981, Hội đồng Bộ trưởng (nay là Chính phủ) ra quyết định thành lập Trường ĐH Sư phạm Quy Nhơn. Trước sự phát triển của nhà trường và căn cứ nhu cầu thực tiễn trong tình hình mới, ngày 30.10.2003, Thủ tướng Chính phủ quyết định đổi tên Trường ĐH Sư phạm Quy Nhơn thành Trường ĐH Quy Nhơn.

Theo PGS-TS Đỗ Ngọc Mỹ, Hiệu trưởng Trường ĐH Quy Nhơn, gần nửa thế kỷ qua, trường đã đào tạo hơn 70.000 sinh viên, gần 5.000 nghiên cứu sinh, học viên cao học trong và ngoài nước tốt nghiệp ra trường; đào tạo trình độ ĐH, sau ĐH cho gần 1.000 lưu học sinh Lào. Nhiều sinh viên của trường đã trở thành những nhà giáo, nhà khoa học, nhà lãnh

Sau gần nửa thế kỷ hình thành và phát triển, Trường ĐH Quy Nhơn hướng tới những mục tiêu lớn trong tương lai

ẢNH: LÊ THANH HẢI

đạo, quản lý có trình độ cao, đã và đang đảm nhận trọng trách ở các bộ, ngành Trung ương, các địa phương trong cả nước và nước CHDCND Lào.

Hiện Trường ĐH Quy Nhơn đào tạo 49 ngành trình độ ĐH với quy mô 17.000 sinh viên; 24 ngành trình độ thạc sĩ; 3 ngành trình độ tiến sĩ với quy mô hơn 1.000 học viên, nghiên cứu sinh. Trường có gần 730 cán bộ, viên chức với 495 giảng viên. Trong đó, 33 giáo sư, phó giáo sư; 192 tiến sĩ khoa học và tiến sĩ. Cơ sở vật chất của trường đáp ứng nhu cầu đào tạo và nghiên cứu ngày càng hiện đại hóa. Nhà trường có hệ thống giảng đường, phòng thí nghiệm, phòng nghiệp vụ, thư viện, nhà thi đấu đa năng với các phương tiện kỹ thuật ngày càng hiện đại. Ký túc xá được cải tạo và nâng cấp, cảnh quan môi trường ngày càng đổi mới góp phần tạo nên môi trường giáo dục thân thiện, lành mạnh.

"Từ khi thành lập đến nay, Trường ĐH Quy Nhơn không

Hoạt động dạy học tại Trường ĐH Quy Nhơn

ngừng lớn mạnh, vươn lên trở thành một cơ sở giáo dục ĐH đa ngành, đa lĩnh vực, đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, bồi dưỡng nhân tài, nghiên cứu khoa học, truyền bá tri thức và chuyển giao công nghệ... phục vụ hiệu quả sự phát triển bền vững của đất nước, đặc biệt đối với khu vực Nam Trung bộ - Tây nguyên, xứng đáng với trọng trách mà Đảng, Nhà nước, ngành GD-ĐT giao phó, cũng như niềm tin yêu, kỳ vọng của nhân dân và các thế hệ học viên, sinh viên cả nước", PGS-TS Đỗ Ngọc Mỹ nói.

CHỦ ĐỘNG, ĐỔI MỚI, SÁNG TẠO

Theo PGS-TS Đỗ Ngọc Mỹ, trong quá trình xây dựng và phát triển, nhà trường luôn quán triệt quan điểm, đường lối phát triển GD-ĐT của Đảng và Nhà nước, đồng thời khơi dậy và phát huy tinh thần chủ động, sáng tạo của đội ngũ nhà giáo, cán bộ lãnh đạo, quản lý nhà trường. Nhờ đó, nhiều đề xuất, kiến nghị sáng tạo của trường đã trở thành chủ

trương chung của ngành, của các cơ sở giáo dục ĐH trong cả nước như: đào tạo giáo viên THPT giảng dạy 2 môn (vật lý - kỹ thuật công nghiệp, sử - chính trị, sinh - kỹ thuật nông nghiệp...); hợp tác với doanh nghiệp, quỹ đổi mới sáng tạo trong xây dựng và phát triển các chương trình, ngành nghề đào tạo mới.

Tinh thần chủ động, sáng tạo ngày càng cao gắn liền với việc phát huy dân chủ cơ sở, tăng tính minh bạch, đồng thuận trong quản lý đã tạo điều kiện thuận lợi cho nhà trường xây dựng những mô hình, cơ cấu tổ chức phù hợp, thích ứng được với những thay đổi lớn về kinh tế - xã hội của đất nước cũng như đón đầu những thay đổi trong quản trị ĐH, hòa nhịp với xu thế phát triển giáo dục ĐH tiên tiến hiện nay.

Trường ĐH Quy Nhơn đang có quan hệ hợp tác về đào tạo, nghiên cứu khoa học, phục vụ cộng đồng với 21 trường ĐH, các tổ chức giáo dục thuộc 11 quốc gia và vùng lãnh thổ trên

Lãnh đạo nhà trường luôn quan tâm đến lợi ích vật chất và tinh thần, lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của nhà giáo, viên chức, học viên, sinh viên nhằm đảm bảo tính công bằng trong phân phối thu nhập và tiếp cận các dịch vụ giáo dục. Chú ý đến các yếu tố lịch sử và tính nhân văn trong quá trình sắp xếp, bố trí, điều chỉnh trong tiến trình đổi mới, tái cấu trúc, tinh gọn bộ máy trong nhà trường. Xây dựng văn hóa tổ chức và hoạt động của Trường ĐH Quy Nhơn dựa trên việc xác lập, nuôi dưỡng và phát huy hệ thống giá trị cốt lõi của nhà trường, đó là: Trách nhiệm - Chuyên nghiệp - Chất lượng - Sáng tạo - Nhân văn.

PGS-TS **Đỗ Ngọc Mỹ**,
Hiệu trưởng Trường ĐH Quy Nhơn

thế giới. Trường cũng tham gia và thực hiện nhiều dự án lớn do quốc tế tài trợ như: dự án Team, Moma, IUC... Trường cũng đang chú trọng triển khai các chương trình hợp tác với các đối tác châu Âu. Đặc biệt, nhà trường xúc tiến hợp tác với các đối tác Hàn Quốc, Nhật Bản, Đức... đào tạo phục vụ cho nhu cầu xuất khẩu lao động và nhân lực cho các doanh nghiệp nước ngoài đầu tư vào khu vực miền Trung - Tây nguyên, trước hết là tại Bình Định.

Hợp tác với doanh nghiệp được xác định là khâu quan trọng trong quá trình đào tạo của Trường ĐH Quy Nhơn. Vì vậy, nhà trường đã kết nối gần 500 cơ quan, doanh nghiệp, thường xuyên hỗ trợ nhà trường về địa điểm thực tập, tuyển dụng việc làm, tham gia xây dựng chương trình đào tạo... Trong đó, 62 cơ quan, doanh nghiệp đã ký kết thỏa thuận hợp tác với Trường ĐH Quy Nhơn, đây là điều kiện thuận lợi để sinh viên ra trường có việc làm và đáp ứng được yêu cầu của nhà tuyển dụng.

Theo PGS-TS Đỗ Ngọc Mỹ, Trường ĐH Quy Nhơn quyết tâm phấn đấu đến năm 2030 sẽ là trường ĐH đa ngành, đa lĩnh vực, định hướng ứng dụng có uy tín cao, đạt tiêu chuẩn chất lượng của khu vực Đông Nam Á; có vị thế quan trọng về hợp tác đào tạo, nghiên cứu, trao đổi học thuật, giao lưu văn hóa trong nước và quốc tế. ◀▶

XÂY DỰNG, PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO CÁC NGÀNH SƯ PHẠM

Sáng 17.12, Trường ĐH Quy Nhơn tổ chức hội thảo "Phát triển chương trình GD-ĐT các ngành sư phạm và dạy học phát triển năng lực" với sự tham dự của nhiều lãnh đạo, giảng viên Trường ĐH Sư phạm Hà Nội, Trường ĐH Quy Nhơn và các trường sư phạm tại khu vực miền Trung - Tây nguyên. Mục tiêu của hội thảo là nâng cao nhận thức về dạy học phát triển năng lực, đánh giá thực trạng, từ đó xác định các giải pháp phù hợp nhằm áp dụng thành công dạy học phát triển năng lực người học. Đồng thời, định hướng kinh nghiệm và giải pháp xây dựng, phát triển chương trình đào tạo các ngành sư phạm.

Chiều cùng ngày, Trường ĐH Quy Nhơn tổ chức hội thảo "Kết nối giữa nhà trường với cộng đồng doanh nghiệp và cựu sinh viên".

Hai hội thảo này là những hoạt động nằm trong chuỗi sự kiện kỷ niệm 45 năm thành lập Trường ĐH Quy Nhơn.

Cuộc thi Sơ đồ Tư duy Việt Nam 2022: Gay cấn đến phút cuối

Buổi giới thiệu thông tin vòng chung kết cuộc thi Sơ đồ Tư duy Việt Nam 2022

ẢNH: TRỊNH MINH TRIẾT

THUẬN HÒA

Ngày 18.12, hơn 100 thí sinh tranh tài trong vòng chung kết để trở thành nhà vô địch hạng mục cá nhân trong cuộc thi Sơ đồ Tư duy Việt Nam (Vietnam Mindmap Championship 2022).

Trong hành trình 7 tháng tham gia cuộc thi, 104 học sinh từ lớp 1 đến lớp 12 đã xuất sắc vượt qua hơn 12.000 thí sinh trên cả nước để bước vào vòng chung kết. Đây là "sân chơi" trí tuệ (từ tháng 6 đến 12) do Đài Truyền hình Việt Nam (VTV) phối hợp Viện Kỹ lục Việt Nam tổ chức, với sự đồng hành của Bộ GD-ĐT và sự tài trợ của Tập đoàn Giáo dục Tâm Trí Lực và được Báo Thanh Niên bảo trợ truyền thông.

Phát biểu tại buổi họp báo, tiến sĩ Thang Văn Phúc, Chủ tịch Trung ương Hội Kỹ lục gia Việt Nam - nguyên Thứ trưởng Bộ Nội vụ, cho biết: "Đối với nội dung đồng đội, cuộc thi được tổ chức theo hình thức game show trên VTV, thu hút hàng trăm đội từ 569 trường ở 45 tỉnh thành, giúp lan tỏa phương pháp dạy và học hiệu quả, học nhẹ nhàng, nhớ dễ dàng. Còn trong vòng chung kết nội dung cá nhân diễn ra tại Trường ĐH Quốc tế Hồng Bàng (TP.HCM) ngày 18.12, có 104 thí sinh tranh tài trực tiếp để tìm ra 12 nhà vô địch của 12 khối lớp".

Sau phần thi chung kết, lễ trao

giải được tổ chức vào tối 18.12 tại TP.HCM dành cho hạng mục đồng đội và cá nhân. Mỗi người trong số 12 nhà vô địch cá nhân (tức đạt giải Nhất) sẽ được nhận thưởng 10 triệu đồng, huy chương vàng, cúp vô địch và giấy khen. Còn đối với 24 thí sinh được trao giải Nhì, Ba tại 12 khối lớp thì mỗi em được thưởng lần lượt 8 triệu và 5 triệu đồng. Các nhà vô địch sẽ đại diện cho Việt Nam tham dự những giải đấu Sơ đồ Tư duy quốc tế thời gian tới.

Trong hạng mục đồng đội, sau 16 trận vòng loại và 3 trận bán kết gay cấn, ban tổ chức cho biết 3 đội mạnh nhất là Bright Stars (Hải Phòng), Sáng tạo 1 (Trường tiểu học Hành Thịnh, Quảng Ngãi) và Dừa Xiêm (Trường tiểu học Số 1 Hoài Châu Bắc, Bình Định) tranh tài tại trận chung kết được phát sóng trên kênh VTV2 lúc 16 giờ 30 ngày 18.12. Giải thưởng cho Đội Vô địch là 50 triệu đồng cùng cúp và giấy khen, quà tặng của ban tổ chức. Các đội đạt giải Nhì, Ba sẽ nhận tiền thưởng lần lượt 20 triệu và 10 triệu đồng.

Ban tổ chức cho biết, bên cạnh giải cá nhân được tổ chức đúng tiêu chuẩn cuộc thi Sơ đồ Tư duy thế giới thì cuộc thi của Việt Nam năm nay có nhiều điểm đặc biệt. Cụ thể là Việt Nam trở thành quốc gia đầu tiên trên thế giới tổ chức cuộc thi Sơ đồ Tư duy 2022 dành cho đội nhóm theo hình thức game show truyền hình.

Là người dày công mang các cuộc thi Siêu trí nhớ và Sơ đồ Tư duy thế giới về Việt Nam trong 6 năm qua, Kỹ lục gia Siêu trí nhớ

Kỹ lục gia Siêu trí nhớ thế giới Nguyễn Phùng Phong, Chủ tịch Tổ chức Mindmap Việt Nam

thế giới Nguyễn Phùng Phong, Chủ tịch Tổ chức Mindmap Việt Nam, cho biết ông rất háo hức chờ đón trận chung kết để được nhìn thấy sự sáng tạo và trưởng thành của thí sinh trong 1 năm rèn luyện vừa qua. "Chất lượng bài thi của thí sinh năm nay khá vượt trội. Các em đã vượt xa mong đợi của các thành viên trong ban tổ chức. Những bài thi đều cho thấy sự sáng tạo không có biên giới của thí sinh Việt Nam trong việc tạo ra các sơ đồ tư duy (mind map) hiệu quả", ông Phong nói.

Bên cạnh đó, Giáo sư Marek Kasperski, Trưởng ban Trọng tài Toàn cầu của Giải Vô địch Sơ đồ Tư duy và Đọc nhanh thế giới, đánh giá hội đồng giám khảo với hơn 350 trọng tài chuyên nghiệp được đào tạo chuyên nghiệp đã huấn luyện thí sinh Việt Nam và chấm điểm theo đúng tiêu chuẩn quốc tế.

"Việt Nam đang tiến gần đến vị trí top 3 toàn cầu về mindmap và có nhiều tiềm năng dẫn đầu thế giới sau khi ghi dấu ấn tại

cuộc thi Siêu trí nhớ Việt Nam 2019, tổ chức thành công cuộc thi Sơ đồ tư duy cấp quốc gia đầu tiên năm 2021 và lần thứ 2 năm nay. Đến nay, hơn 300.000 học sinh ở Việt Nam được đào tạo về mindmap. Đây là một nỗ lực và thành quả tuyệt vời của Việt Nam", ông Kasperski nói.

Ông Kasperski đồng thời đánh giá cao nỗ lực của Kỹ lục gia Siêu trí nhớ thế giới Nguyễn Phùng Phong và Tập đoàn Giáo dục Tâm Trí Lực khi giới thiệu phương pháp "5 phút thuộc bài"

và ứng dụng vẽ mindmap trên các thiết bị điện tử (sắp ra mắt vào năm 2023).

Địp này, Tổ chức Mindmap Việt Nam cũng được chọn làm đơn vị lưu trữ kỷ vật của ông Tony Buzan (1942-2019), cha đẻ của phương pháp sơ đồ tư duy. "Chúng tôi chọn Việt Nam vì Việt Nam dẫn đầu thế giới trong nỗ lực giới thiệu lý tưởng của ông Tony Buzan và mindmap cho cộng đồng", ông Kasperski nói.

Đồng thời, Quỹ Tony Buzan được khởi tạo tại Việt Nam vào ngày 17.12 để lan tỏa phương pháp mindmap, môn thể thao trí nhớ ngày càng sâu rộng ở Việt Nam và Tập đoàn Giáo dục Tâm Trí Lực là đơn vị đầu tiên đóng góp 500 triệu đồng cho quỹ này. Ngoài ra, buổi họp báo hôm 17.12 cũng diễn ra lễ ký kết công nhận 13.4 - ngày mất của ông Tony Buzan - là "Ngày Tony Buzan" nhằm lan tỏa lý tưởng của ông về phương pháp học tập nhẹ nhàng, dễ nhớ. 📖

Vòng chung kết Vietnam Mindmap Championship 2022 đón nhận sự tham gia của nhiều cao thủ về Siêu trí nhớ và Sơ đồ Tư duy cũng như các lãnh đạo cấp cao của Hội đồng Sơ đồ Tư duy thế giới.

Đó là Giáo sư Marek Kasperski, Phó chủ tịch của Công ty Tony Buzan, chủ trì Hiệp hội Trọng tài Thể thao Trí nhớ quốc tế (G.O.M.S.A), Trưởng ban Trọng tài Toàn cầu của Giải Vô địch Sơ đồ Tư duy và Đọc nhanh thế giới; thầy

Dominic O'Brien, tượng đài Siêu trí nhớ với 8 lần vô địch thế giới, tác giả của nhiều cuốn sách nổi tiếng về trí nhớ, Trưởng ban Đạo đức Cuộc thi Siêu trí nhớ thế giới; ông Teo Kim Foo, Chủ tịch Hội đồng Thể thao Trí nhớ thế giới Malaysia, Trưởng ban Trọng tài của Giải vô địch trí nhớ Malaysia, Phó chủ tịch Hội đồng Thể thao Trí nhớ châu Á-Thái Bình Dương; công chúa Malaysia Tengku Faizwa Razif, người tổ chức Giải Vô địch Trí nhớ thế giới lần thứ 22 tại Malaysia.

Sắp vinh danh Thương hiệu Vàng TP.HCM lần 3

ĐÌNH NGUYỄN

Giải thưởng Thương hiệu Vàng TP.HCM lần thứ 3 năm 2022 được triển khai từ tháng 9.2022, dự kiến công bố và vinh danh doanh nghiệp đạt giải vào tháng 1.2023.

Giải thưởng Thương hiệu Vàng TP.HCM do UBND TP.HCM chỉ đạo và Sở Công thương TP.HCM cùng Tạp chí Kinh tế Sài Gòn trực tiếp thực hiện, nhằm ghi nhận và tôn vinh các doanh nghiệp có thành quả xây dựng thương hiệu sản phẩm ấn tượng, gắn với sự nhận diện về Sài Gòn - TP.HCM.

Giải thưởng nhằm phát huy truyền thống năng động, đổi mới sáng tạo vốn có của TP.HCM, giới thiệu đến công chúng những giá trị độc đáo, sáng tạo riêng của các doanh nghiệp; tôn vinh các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh có hiệu quả, ổn định và đóng góp tích cực vào sự phát triển bền vững, tiên phong của TP.HCM. Thông qua đó, tạo động lực để doanh nghiệp khắc phục các

Giải thưởng Thương hiệu Vàng TP.HCM lần 3 năm 2022 do UBND TP.HCM chỉ đạo, Sở Công thương TP.HCM phối hợp Tạp chí Kinh tế Sài Gòn tổ chức thực hiện. Thành viên Hội đồng bình chọn là các chuyên gia có uy tín về xây dựng thương hiệu

ẢNH: SEHC

khó khăn và hạn chế, đầu tư phát triển thương hiệu và sáng tạo các giá trị mới nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh và thu hút đầu tư đến TP.HCM.

Thành viên Hội đồng bình chọn là các chuyên gia có uy tín về xây dựng thương hiệu. Tiêu chí chấm điểm các thương hiệu

sản phẩm tham gia bình chọn dựa trên tính tuân thủ; sự phát triển; tính sáng tạo; đầu tư cho thương hiệu và quản trị thương hiệu; chất lượng và an toàn của sản phẩm, dịch vụ; trách nhiệm với cộng đồng.

Doanh nghiệp đăng ký tham gia giải thưởng này phải chấp

hành tốt mọi quy định trong sản xuất, kinh doanh theo quy định của pháp luật. Đồng thời, thương hiệu không vi phạm về bản quyền sở hữu và gian lận thương mại. Giải thưởng Thương hiệu Vàng TP.HCM lần thứ 3 năm 2022 được tổ chức bình chọn công khai, minh

Thông tin chi tiết về Giải thưởng Thương hiệu Vàng 2022, xin vui lòng liên hệ:

Sở Công thương TP.HCM, số 163 Hai Bà Trưng, P.Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM. Điện thoại: (028) 3822 2311

Tạp chí Kinh tế Sài Gòn (Saigon Times Group) số 35 Nam Kỳ Khởi Nghĩa, P.Nguyễn Thái Bình, Q.1, TP.HCM. Điện thoại: (028) 3829 5936

bạch và tuân thủ quy định của pháp luật.

Thương hiệu sản phẩm hoặc nhóm sản phẩm (hàng hóa, dịch vụ) được tham gia bình chọn giải thưởng này là thương hiệu được hình thành và thuộc sở hữu của doanh nghiệp TP.HCM (có trụ sở chính tại TP.HCM); thương hiệu thuộc sở hữu của doanh nghiệp tham gia bình chọn được xây dựng tối thiểu 2 năm tính tới ngày tham gia bình chọn; ưu tiên xem xét bình chọn thương hiệu sản phẩm trong 4 nhóm ngành công nghiệp trọng yếu và 9 nhóm ngành dịch vụ chủ yếu. Một doanh nghiệp có thể đăng ký tham gia với một sản phẩm hoặc nhóm sản phẩm; hàng hóa, dịch vụ. ▶

DANH SÁCH DOANH NGHIỆP ĐƯỢC CÔNG NHẬN THƯƠNG HIỆU VÀNG TP.HCM NĂM 2021

Công ty CP thực phẩm Cholimex; Công ty CP hàng tiêu dùng Masan; Tổng công ty công nghiệp In bao bi Liksin; Công ty CP sản xuất nhựa Duy Tân; Công ty CP Kềm Nghĩa; Công ty TNHH nệm Vạn Thành; Công ty CP giấy Vinh Tiến; Công ty CP kinh doanh thủy hải sản Sài Gòn; Công ty CP phân bón Bình Điền; Công ty TNHH TNI King Coffee; Công ty TNHH Nam Phương VN; Tổng công ty phân bón và hóa chất Dầu khí; Công ty TNHH sản xuất và thương mại Tân Quang Minh; Công ty CP sản xuất thiết bị điện công nghiệp Cát Vạn Lợi; Công ty CP bột

- thực phẩm Tài Ký; Công ty CP lương thực thực phẩm Colusa-Miliket; Công ty CP nước Hoàng Minh; Công ty CP xuất nhập khẩu Nam Thái Sơn; Công ty CP thương mại cơ khí Tân Thanh; Công ty CP Việt Nam kỹ nghệ súc sản; Công ty CP xi măng Hà Tiên 1; Công ty TNHH MTV vàng bạc đá quý Sài Gòn - SJC; Công ty CP tập đoàn Nova Consumer; Công ty CP NovaGroup; Công ty CP tập đoàn Hưng Thịnh; Công ty CP tập đoàn bất động sản Thăng Lợi; Công ty CP kho vận Miền Nam; Tổng công ty Điện lực TP.HCM; Bệnh viện Chợ Rẫy; Bệnh viện Hùng Vương.

KẾT QUẢ XỔ SỐ KIẾN THIẾT NGÀY 17.12.2022

TÊN GIẢI	TP.HCM	Long An	Đà Nẵng
Giải tám	11	78	53
Giải bảy	402	209	995
Giải sáu	1957-8379-4591	1072-1952-8890	6739-9800-7649
Giải năm	5569	2853	2101
Giải tư	76015-98026-57725-05175-03625-97915-66890	83699-72459-76087-43135-20884-23976-57547	99459-61377-29415-75511-98265-59490-12193
Giải ba	02042-23706	55953-52313	95377-91921
Giải nhì	02539	11642	65424
Giải nhất	68907	04262	52979
Đặc biệt	713308	744789	402234

(Nguồn: kqxs.vn, Công ty XSĐT Đà Nẵng)

“Hành động ngay” - thông điệp rất mới

(Tiếp theo trang 1)

Ngay khi đại hội vừa kết thúc, Ban Chấp hành, Ban Thường vụ và Ban Bí thư T.Ư Đoàn vừa trúng cử đã hành động ngay, tủa về tất cả các địa phương để cùng thanh niên thực hiện “Ngày thanh niên cùng hành động”, chào mừng thành công của đại hội bằng những việc làm thiết thực, có ích cho thanh thiếu nhi, cho cộng đồng, cho những người dân lao động đang cần được giúp đỡ trong những ngày năm hết tết đến. Rõ ràng một hành động cho thấy sự năng động của những người trẻ tuổi, sẵn sàng cống hiến sức mình cho đất nước.

Ông cha mình nói “Hạt gạo tháng giêng, đồng tiền tháng chạp” là nhắc về những khó khăn, bức xúc của 2 tháng cận kề nhau: vừa lo tiền tháng chạp, lo tết nhất, cúng giỗ ông bà xong, là phải lo ngay “gạo tháng giêng” vì sau tết thường

là thời gian “trong hũ cạn gạo”.

Đoàn Thanh niên đã thấu hiểu nỗi lo từ bao đời nay của nhân dân, và cho tới giờ này, nỗi lo ấy vẫn chưa chấm dứt, nên những hành động cụ thể trong “Ngày thanh niên cùng hành động” đều là những hoạt động thiết thực, không hình thức, không phô trương, mà hướng tới những đối tượng cụ thể cần được chăm sóc, giúp đỡ, những “việc cần làm ngay” mà chỉ thanh niên có học vấn, có trí tuệ mới làm tốt, làm thành công, chẳng hạn như công tác chuyển đổi số trong toàn xã hội. Đó là việc lớn, không thể hoàn thành trong ngày một ngày hai, nhưng nếu không bắt tay vào làm thì biết bao giờ mới hoàn thành. Như chuyện căn cước công dân thời số hóa, nếu thanh niên không làm việc này thì ai làm?

Ngày còn chiến tranh, khi Đảng và

Nhà nước phát động phong trào “Thanh niên Ba sẵn sàng”, trong đó có sẵn sàng đi tới những nơi khó khăn gian khổ nhất để cống hiến, đi tới những chiến trường ác liệt nhất để chiến đấu, thì hàng triệu thanh niên VN đã hưởng ứng mạnh mẽ lời kêu gọi và chủ trương thực tế này. Còn nhớ, thời kháng chiến ấy, vào ngày 17.7.1966, khi Mỹ mở rộng chiến tranh bằng không quân đánh phá miền Bắc, thì trên Đài phát thanh Tiếng nói VN đã vang lên lời kêu gọi nhân dân cả nước quyết tâm chiến thắng của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Không có gì quý hơn độc lập, tự do...”.

Lời kêu gọi ngày ấy của Bác Hồ là một lời hịch vang vọng non sông đất nước, khiến hàng triệu thanh niên miền Bắc như chúng tôi đang học trong các trường học đã vô cùng xúc động, hằng hái xin tòng quân nhập ngũ, xin ra chiến trường

bảo vệ Tổ quốc.

Ngày nay, thời hòa bình có nhiều đổi khác. Nhưng nhiệt huyết của đoàn viên, thanh niên thì không khác. Tuổi trẻ, ai cũng muốn làm những điều khó khăn nhưng tốt đẹp, ai cũng muốn chia bàn tay mạnh mẽ và ấm áp của mình ra để giúp đỡ người khác, giúp đỡ nhân dân mình.

“Ngày thanh niên cùng hành động” hôm nay để đoàn viên, thanh niên chia bàn tay mạnh mẽ trẻ trung của mình lo cho cộng đồng, mang niềm tin đến cho nhân dân, mang niềm tự hào đến cho mọi thanh niên trên tất cả các lĩnh vực đời sống xã hội, rằng khi chúng ta cống hiến, khi chúng ta cho đi, chính là khi chúng ta được nhận về niềm hạnh phúc. “Ngày thanh niên cùng hành động” chính là mang thông điệp ấy gửi đến đất nước và nhân dân mình. ▶

Đi kiện VOI RỪNG

KHÁNH HOAN

Bất lực, bức xúc vì voi rừng liên tục về quậy phá, người dân ở Nghệ An đã phải làm đơn "kiện voi", để nghị chính quyền bồi thường tài sản và có biện pháp xử lý. Nhưng quả thực, việc "bắt nốt" hay "xử phạt" voi là quá khó.

VOI RỪNG "ĐẠI NÁO"

Những ngày qua, chuyện voi rừng về tận nhà dân để tìm thức ăn trở thành câu chuyện nóng hổi và đầy lo âu của người dân bản Đôm 1, xã Châu Phong (H.Quỳ Châu, Nghệ An). Cư dân ở đây không xa lạ với 2 con voi rừng này nhưng việc chúng mò vào tận nhà để tìm thức ăn và lũng thũng "đi dạo" trên tỉnh lộ 544 là điều chưa từng thấy.

Anh Sầm Văn Chung, một người dân địa phương, kể khuya 10.12, con voi rừng bất ngờ xuất hiện ở đầu bản. Nó đi theo tuyến tỉnh lộ 544 rồi lũng thũng tiến vào nhà ông Trương Văn Hà. Ông Hà thấy voi đến sát nhà thì hốt hoảng chấp tay van xin. Con voi bất ngờ đổi hướng, đi sang nhà bà Lương Thị Thái cách đó một quãng, bẻ cây đu đủ để ăn. Sau đó, con voi cái này tiếp tục sang nhà ông Lương Văn Mai giật tung cánh cửa nhà bếp. Thấy voi xuất hiện, gia đình ông Mai hoảng hốt tri hô rồi tháo chạy khỏi nhà.

Nhiều người dân chạy đến, dùng xoong chảo, loa và các vật dụng khác tạo tiếng động mạnh để xua đuổi nhưng con voi không hề sợ hãi. Nó lục tung căn bếp của gia đình ông Mai và ăn hết 2 xô cơm rượu. Ăn xong, con voi có

Cơ quan chức năng cấm nhiều biển báo ở xã Châu Phong để cảnh báo người dân
ẢNH: K.HOAN

biểu hiện say, đi loạng choạng rồi đến khu đất ở bìa rừng cách đó chừng 300 - 400 m nằm ngủ.

"Nó xuất hiện và lũng thũng ở sát bản cả tháng nay rồi, ngày nó kiếm ăn ở khu vực bìa rừng, đêm nó lại ra đường, xuống bản", anh Chung kể. Cũng theo anh Chung, đêm 7.12, con voi này đến sát nhà văn hóa bản Đôm 1 để ăn mía của người dân. Người dân và tổ phản ứng nhanh của xã đến xua đuổi nhưng voi không sợ. Sau đó, nó đi chuyển lên rừng, phá nát một cái lán. Sáng hôm sau, con voi này ra tỉnh lộ 544 "đi dạo", lực lượng kiểm lâm phải lập 2 chốt chặn cảnh báo người dân không qua lại để tránh nguy hiểm.

Chiều 14.12, PV *Thanh Niên* có mặt trên tỉnh lộ 544, cách bản Đôm 1 khoảng 1 km và chứng kiến con voi quanh quẩn kiếm ăn gần sát tuyến đường này. Một số người đi đường hiếu kỳ dừng lại xem, reo hò thì voi chui vào rừng. Bà Lương Thị Hà, một người dân địa phương, cho biết ở đây có một voi mẹ cùng một voi con

Ông Vi Văn Danh và khúc gỗ nhà sàn của gia đình ông bị voi rừng quật gãy
ẢNH: K.HOAN

đã trưởng thành và thường đi với nhau. Vào cuối tháng 10 vừa qua, 2 con voi này ra phá nhiều cây trồng của người dân. Sau khi bị xua đuổi, chúng vào lại rừng và từ đầu tháng 12 đến nay, người dân chỉ thấy xuất hiện một con, con còn lại không rõ đã đi đâu. Những người cao tuổi ở địa phương cũng cho biết cặp voi này là hai mẹ con còn sót lại của một đàn voi từng sinh sống trong các khu rừng trên địa bàn.

Cách xã Châu Phong chừng 40 km, một con voi rừng khác cũng đang khiến người dân 2 xã Bắc Sơn và Nam Sơn (H.Quỳ Hợp) mất ăn mất ngủ. Dân PV đến xem dấu vết voi vừa về quậy phá nhà cách đó vài hôm, ông Vi Văn Danh (ngụ bản Tăng, xã Nam Sơn) lo lắng: "Đạo này "bà" về suốt, chúng tôi sợ "bà" phá nhà, quật chết người nên không dám ngủ!".

Con voi xuất hiện ở xã Bắc Sơn và xã Nam Sơn là cá thể duy nhất còn sót lại trong đàn voi khá nhiều con từ hàng chục năm

trước. Vài năm gần đây, nó xuất hiện thường xuyên gần khu dân cư, ban đêm vào tận nhà dân để kiếm ăn. "Đêm khuya, cứ nghe tiếng chó sủa đồn là y như "bà" về. Chúng tôi dùng đu cách xua đuổi nhưng "bà" không sợ", ông Danh kể. Tháng trước, con voi này đến nhà ông ăn hết 2 bì cám ngô để dưới sàn nhà rồi thêm hũ măng chua cất trên gác nhà sàn. Đang ngủ, nghe tiếng chó sủa đồn và tiếng động bên ngoài, ông Danh cầm đèn pin ra soi thì hoảng hồn thấy con voi đang khua vòi lên gác nhà sàn kiếm thức ăn. Ăn xong, nó còn đến tận chân cầu thang nhà sàn để nghịch quả bóng. Cách đây ít tháng, nó cũng là thủ phạm quật chết bò của gia đình ông Danh đang thả trong rừng.

"Bà" voi về, các ruộng lúa bị phá nát, ruộng mía cũng tan hoang. "Nó mà quật phải người thì rất nguy. Chúng tôi yêu cầu phải đưa nó đi nơi khác hoặc nhốt lại để đảm bảo an toàn cho dân, nhưng yêu cầu nhiều rồi mà chưa thấy có biện pháp gì", chị Mạc Thị Nga, một cư dân ở đây, than thở. Ông Danh cũng cho biết ông và một số người dân đã làm đơn kiện voi gửi chính quyền, để nghị đền bù thiệt hại do voi gây ra và có phương án đi dời voi đến khu vực khác. Theo báo cáo của UBND H.Quỳ Hợp, trong năm 2021, con voi này đã gây thiệt hại khoảng 120 triệu đồng cho nhân dân 2 xã Bắc Sơn và Nam Sơn.

CÁCH NÀO ĐỂ XỬ LÝ VOI ?

Nghệ An hiện có 5 đàn voi với khoảng gần 20 con cùng một

Con voi ở xã Châu Phong kiếm ăn gần tỉnh lộ 544
ẢNH: K.HOAN

số con sống đơn lẻ. Điều đáng lo ngại là gần đây, các cá thể voi đơn lẻ có xu hướng xung đột nhiều hơn với người dân khi liên tục tìm đến các khu dân cư để kiếm ăn. "Chúng tôi cũng chỉ biết tuyên truyền người dân tránh, không làm hại voi, đồng thời kiến nghị tỉnh sớm có phương án để bảo vệ voi và bảo vệ tài sản, đảm bảo an toàn cho người dân", ông Nguyễn Thanh Hoài, Chủ tịch UBND H.Quỳ Châu, nói.

Theo PV tìm hiểu, năm 2013, tỉnh Nghệ An đã phê duyệt để khẩn cấp bảo tồn đàn voi rừng, tuy nhiên đến nay vẫn khó thực hiện vì thiếu kinh phí. Ông Trần Xuân Cường, Giám đốc Vườn quốc gia Pù Mát, cho biết để bảo vệ voi và bảo đảm an toàn cho người dân, vườn đã lập các đội phản ứng nhanh ở các xã voi rừng thường về kiếm ăn để xử lý các tình huống xung đột giữa voi rừng với người dân. Về phương án di chuyển voi để nhập đàn, ông Cường cho rằng cần phải nghiên cứu kỹ vùng sinh cảnh nơi đến, nơi đi có tương đồng hay không. Chưa kể, để di chuyển voi phải bắn thuốc mê trong điều kiện voi sinh sống ở vùng rừng có đồi núi dốc nên đây cũng là giải pháp không dễ thực hiện.

Hiện nay, ngoài 3 con voi rừng nói trên, tại xã Chi Khê (H.Con Cuông) cũng có một con voi cái đang sống đơn độc trong rừng thường tìm đến nhà dân để kiếm thức ăn. Con voi này khá hiền, một số người đã tiếp cận nhưng nó không phản ứng, tấn công. "Chúng tôi cũng vừa khuyến cáo chính quyền cần tuyên truyền, thông báo để người dân không chủ quan", ông Cường nói. Cách địa điểm con voi này đang sống khoảng 30 km có một đàn voi 8 con sinh sống ở vùng đèo của Pù Mát. Tuy nhiên, do bị chia cắt bởi đồi núi và sông suối nên việc tái nhập đàn cho con voi cái là rất khó. Vì vậy, trong lúc vẫn chưa có kinh phí và phương án khả thi để bảo tồn những "bà" voi này thì người dân vẫn phải tiếp tục chịu cảnh thấp thỏm sống chung với voi rừng! ♪

Ruộng lúa ở xã Nam Sơn bị voi giày
ẢNH: CTV

Nhận định về tình trạng voi rừng có xu hướng xung đột nhiều hơn với người dân, ông Trần Xuân Cường, Giám đốc Vườn quốc gia Pù Mát, cho biết có thể do sinh cảnh bị tác động khiến môi trường sống và thức ăn thay đổi. Đàn voi 8 con ở Pù Mát cũng từng nhiều lần kéo về khu vực sát nhà dân tìm thức ăn khi rừng bị phá để trồng cao su. Tuy nhiên, khoảng 4 năm lại đây, sau khi rừng cao su phát triển, đàn voi này không còn ra khu dân cư.

“Tất cả chúng ta đều hâm mộ Messi”

“Có rất nhiều người hâm mộ Messi và tôi nghĩ rằng tất cả chúng ta đều hâm mộ anh ấy. Mọi người đều muốn Messi vô địch và mong Messi có thể sánh với Diego Maradona tại đất nước của anh ấy”. Người nói những điều trên không phải là một cổ động viên. Tác giả của nó là Jürgen Klinsmann, danh thủ Đức từng vô địch thế giới trên cương vị cầu thủ và hạng 3 thế giới trên cương vị HLV đội tuyển Đức.

Trong cuộc họp của Ban Kỹ thuật FIFA World Cup 2022 tại Ar-Rayyan vào hôm qua (17.12), chân sút nổi tiếng một thời của Đức đã nói như vậy về Messi. Ông nói rằng việc Messi vô địch sẽ là “một câu chuyện kỳ diệu của World Cup lần này”. “Hầu như ai cũng sẽ ủng hộ Messi. Anh ấy là một cầu thủ chói sáng, một cầu thủ khác biệt. Đương nhiên mọi huấn luyện viên đều phải sử dụng các chiến thuật để tạo điều kiện tốt nhất cho anh ấy tỏa sáng”.

Trong cùng buổi họp báo trên, HLV Arsene Wenger, Giám đốc Dự án Phát triển bóng đá thế giới, đánh giá: “Đã 16 năm trôi qua kể từ khi chúng ta lần đầu chứng kiến Messi, anh ấy dường như vẫn là cầu thủ xuất sắc nhất tại giải đấu này. Tôi rất cảm kích việc anh ấy đã mang đến niềm vui cho chúng ta”.

Lời của những người có địa vị trong làng bóng đá như Klinsmann và Wenger một lần nữa cho thấy tầm vóc của Lionel Messi cũng như sự cuồng nhiệt xung quanh ngôi sao này. Tại World Cup 2022, Messi đang là tâm điểm của mọi sự chú ý, là người được yêu mến nhất, vượt qua các rào cản về địa lý, về đường biên giới quốc gia hay các ranh giới về văn hóa, sắc tộc. Không chỉ người Argentina mà cổ động viên các nước khác cũng khoác lên mình

màu áo Argentina để cổ vũ cho ngôi sao xuất chúng này. Màn thể hiện tuyệt vời của anh trong trận bán kết trước Croatia càng làm cho cơn cuồng nhiệt dâng cao. Các buổi tập và họp báo của đội tuyển Argentina tại sân tập Đại học Qatar luôn có hàng ngàn nhà báo tham dự.

Sau màn ra quân đáng thất vọng với trận thua 1-2 trước đội tuyển Ả Rập Xê Út, Argentina đã chơi ngày càng hay. Sự chói sáng của thủ quân Messi cùng với sự ổn định của thủ môn Emiliano Martinez, tiền vệ Rodrigo De Paul và nhân tố mới Alvarez đã giúp Argentina lần thứ hai bước vào trận chung kết trong vòng 8 năm sau chiến thắng thuyết phục 3-0 trước Croatia tại bán kết.

Việc Messi thể hiện phong độ xuất sắc giúp đội tuyển Argentina vào chung kết đã khơi dậy niềm tin mãnh liệt cho người dân nước này cũng như các cổ động viên nước ngoài yêu mến họ.

“Tôi mong Argentina vô địch World Cup. Tôi ủng hộ Argentina vì tôi yêu Messi”, một cô gái Nhật Bản mà tôi gặp bên ngoài sân tập của đội chia sẻ. Hàng vạn khán giả xung quanh các sân đấu World Cup đều có mong muốn tương tự cô gái này, đặc biệt là dân vùng Nam Á và Ả Rập. Hễ đi đâu mà gặp các cổ động viên Ấn Độ, Bangladesh, Sri Lanka thì y như rằng tôi sẽ nhận được cùng một câu trả lời: Mong muốn Argentina của Messi vô địch thế giới.

Trong khi đó, các nhà báo Argentina mà tôi tiếp cận nhìn chung cẩn trọng hơn. Câu trả lời phổ biến nhất của họ là Pháp mạnh hơn, đồng đều hơn ở các tuyến. “Chúng tôi có 40% cơ hội chiến thắng”, một nhà báo Argentina đi chung chuyến xe Uber cùng tôi từ ga Đại học Qatar tới sân tập của đội tuyển chia sẻ.

Đỗ Hùng (từ Doha, Qatar)

Rất đông nhà báo tới theo dõi một buổi tập của Argentina tại sân tập số 6 Đại học Qatar ANH: ĐỖ HÙNG

Sân Lusail với 88.966 chỗ ngồi là tâm điểm trong ngày World Cup 2022 hạ màn ANH: ĐỖ HÙNG

Một đêm để nhớ giữa Lusail

ĐỖ HÙNG (từ Lusail, Qatar)

Sau một tháng sôi động chưa từng có giữa vùng Trung Đông huyền bí, World Cup 2022 sẽ khép lại trên sân Lusail rực sáng nơi “Thành phố Tương lai”.

“Anh lên sân Lusail không?”, Jose De Soto vừa thấy tôi thức dậy đã hỏi. Đó là một gã trai Mexico vạm vỡ râu xồm, không biết do lệch múi giờ hay sao mà giai đoạn đầu thường ngủ suốt ngày và buổi tối thức dậy để đi chơi hoặc lướt máy tính. Thế rồi đến sáng hôm qua, có vẻ anh ta đã điều chỉnh được đồng hồ sinh học nên dậy trước và rủ tôi đi chơi. Nhưng tôi không hề thấy có một lý do chính đáng nào để đến sân Lusail trong một ngày không có trận đấu nào ở đây cả.

“Tôi muốn lên chụp ảnh ở nơi sẽ diễn ra trận chung kết”, Jose De Soto nói. Anh ta là một cổ động viên bóng đá, nhưng có đam mê như một phóng viên. Mỗi ngày, anh ta đi khắp nơi, gặp cổ động viên các nước, phỏng vấn và quay lại cảnh họ cổ vũ bóng đá. Thỉnh thoảng có được vài cảnh hay hay, De Soto mở ra khoe với tôi và bảo: “Anh là nhà báo, nếu thấy cần thì cứ lấy mà dùng”.

“Anh có vé xem trận chung kết không? Chiều mai lên sân Lusail sớm cũng được mà”. Tôi đáp lại lời rủ rê của De Soto, vì quả thực tôi có vài công việc khác. “Anh không biết đâu, tôi lên đó để chụp hình trước sân vận động. Hôm nay có lẽ vắng người, chụp sẽ đỡ vướng”, Jose De Soto nói và cho biết anh đã đứng trước 7 sân vận động để chụp ảnh, chỉ có

sân Lusail là chưa có tấm nào ưng ý. “Tôi đang kiểm vé xem chung kết, nhưng kiểu gì thì ngày mai tôi cũng sẽ lại lên đây. Tôi đã nán ở lại vì trận chung kết này”, anh đáp.

De Soto sang Qatar cổ vũ cho đội tuyển Mexico. Khi đội bóng xứ sở xương rồng rời cuộc chơi quá sớm, anh buồn một lát rồi quyết định ở lại để “tận hưởng” không khí World Cup. “Đây là World Cup thứ hai của tôi, sau Brazil 2014. Tất nhiên là sau bốn năm nữa, tôi sẽ có World Cup thứ ba, ngay trên đất nước mình”, anh nói. “Anh sẽ lại đi chứ?”. Tôi đáp nước đôi: “Chưa biết thế nào”.

Lương lự một hồi, rốt cuộc tôi cũng đi Lusail với De Soto, một phần do tiện đường. Lusail buổi sáng trong một ngày cuối tuần không bóng đá thật vắng lặng. Mà đây có vẻ như là điều vốn dĩ bình thường ở nơi này. Đại lộ Lusail bên ngoài sân vận động cùng tên thì thoáng mới có xe chạy qua. Những tòa nhà lạng ngất như không có người ở, vài tòa nhà mới xây còn dấu vết xi măng, vôi vữa, có vẻ chưa được hoàn thiện. Đây là một thành phố mọc lên cho World Cup, nằm cách Doha hơn 20 km về phía bắc, ở cuối tuyến tàu điện màu đỏ chạy xuyên qua trung tâm Doha. Khi World Cup diễn ra, có vẻ nơi đây vẫn còn là “Thành phố Tương lai” như những gì người ta quảng bá, ngoại trừ sân vận động Lusail bề thế và những công trình phục vụ World Cup là đã kịp hoàn thiện để đưa vào vận hành.

Một hành trình dài đầy cảm xúc, trải qua 63 trận, giờ đây một World Cup lịch sử của thế giới Ả Rập, một World Cup đầy những tranh cãi ngoài bóng đá, một World Cup lạ kỳ nhưng cũng

đầy quyền rũ đang dần khép lại trên sân vận động Lusail sẽ rực sáng trong đêm, giữa một thành phố của thì tương lai tiếp diễn. “Một đêm để nhớ” là chủ đề của đêm bế mạc, với màn trình diễn của các nghệ sĩ quốc tế và địa phương, với điểm nhấn mang đậm dấu ấn văn hóa truyền thống Trung Đông và một thế giới đa kết nối của hiện tại.

Sân Lusail có thiết kế 88.966 chỗ ngồi. Trong hai trận có Argentina - gặp Mexico tại vòng đấu bảng và gặp Croatia tại bán kết - tất cả các chỗ ngồi đã được lấp kín. Dự kiến sân cũng sẽ kín chỗ vào đêm nay.

Trận khai mạc diễn ra vào lúc 18 giờ tại Qatar, nhưng khán giả được khuyến nên ổn định chỗ ngồi trước đó 90 phút để xem lễ khai mạc mà theo cam kết của nhà tổ chức là “sẽ lưu giữ mãi trong ký ức của 88.000 khán giả” dự kiến có mặt tại sân Lusail. Tất nhiên những người bên ngoài sân như De Soto cũng sẽ có những cách khác, để lưu giữ ký ức World Cup cho mình.

Nếu như lễ khai mạc nhấn mạnh sự kết nối và thấu hiểu lẫn nhau vượt qua khác biệt, lễ bế mạc sẽ chỉ diễn ra trong 15 phút với chủ đề “Một đêm để nhớ”. Đó là 15 phút của âm nhạc và thi ca, nêu bật sự hội tụ của toàn thế giới trong suốt một tháng qua.

“Tôi sẽ đến sân Lusail tìm mua vé giờ chót. Nếu vé rẻ, tôi sẽ mua để vào sân. Nếu không, tôi sẽ ở lại bên ngoài, để tận hưởng không khí của ngày World Cup khép lại”, anh Arthur Virgo, một người bạn chung của tôi và De Soto, nói khi chúng tôi rời sân Lusail để mỗi người đi làm công việc của mình.

Argentina - Pháp (22 giờ ngày 18.12, VTV2 trực tiếp)

Giờ G đã điểm

TRẦN TÔN

Đêm nay, cả thế giới bóng đá sẽ hướng về sân Lusail để chứng kiến trận chung kết World Cup 2022 giữa tuyển Argentina và tuyển Pháp.

Liệu Messi sẽ kết thúc sự nghiệp World Cup của mình bằng một chức vô địch vẫn luôn lang thang anh suốt gần 2 thập niên qua hay Mbappe sẽ lại tiếp tục đăng quang sau chiến thắng vào năm 2018?

VÔ HIỆU HÓA MBAPPE

Để giúp Messi có thể hoàn thành ước nguyện, câu hỏi đầu tiên mà HLV Scaloni và tuyển Argentina cần trả lời một cách chính xác là làm thế nào để vô hiệu hóa Mbappe, cầu thủ nguy hiểm nhất của tuyển Pháp? Có cảm giác rằng một khi có bóng, Mbappe có thể làm hầu hết mọi thứ. Tốc độ là tài sản lớn nhất của cầu thủ này, vì vậy một phương án mà "Albiceleste" có thể lựa chọn là chơi lùi sâu một chút và không cho anh khoảng trống để chạy chỗ, như Walker của tuyển Anh đã làm trong trận tứ kết.

Một phương án khác là chơi giống như Ma Rốc đã làm ở trận bán kết để biến Mbappe thành điểm yếu (tạm thời) của "Les Bleus". Theo đó, hậu vệ phải Hakimi đã đeo sát Mbappe và dâng lên cánh phải để liên kết với Ziyech khi có cơ hội. Việc Mbappe hiếm khi theo sát

Hakimi đã khiến cho cánh trái của Pháp, nơi Hernandez trấn giữ, bị quá tải và dễ bị xuyên thủng.

Argentina có thể chơi với sơ đồ 3 hậu vệ để cung cấp thêm khả năng phòng thủ trước Mbappe và mặc dù "Albiceleste" có đủ nhân sự để cạnh tranh ở hàng tiền vệ nhưng vấn đề là nó làm giảm mối đe dọa đối với các hậu vệ cánh dễ tổn thương của Pháp.

Thế nên, sơ đồ 4-4-2 của trận bán kết có khả năng được giữ nguyên. Nhiều khả năng Argentina sẽ gắn bó với hàng tiền vệ mà họ đã sử dụng trước Croatia, khi họ có vẻ chắc chắn hơn trong phòng ngự so với bất kỳ trận đấu nào trước đó. Điều đó có nghĩa là Mac Allister ở bên trái và De Paul bên phải.

Vai trò của De Paul sẽ rất quan trọng, vừa hỗ trợ Molina ứng phó Mbappe vừa cố gắng kiểm soát những pha dâng cao của Hernandez. Kounde ở phía bên kia của tuyển Pháp sẽ không dâng lên tấn công như vậy và điều đó có nghĩa là bộ tứ hậu vệ của Argentina có thể chơi hơi lệch sang phải. Nếu mọi chuyện suôn sẻ, De Paul sẽ kiểm soát vai trò hỗ trợ Messi tấn công vào khoảng trống phía sau Hernandez.

CHẶN ĐỨNG MESSI

Cho đến nay, chưa có đội bóng nào thật sự có thể ngăn chặn Messi tại Qatar và có một cảm giác nghịch lý rằng thật khó để biết cách chiến đấu với Messi vào lúc này vì anh không tham

Messi (trái) và Mbappe, những ngôi sao có khả năng quyết định số phận của trận chung kết World Cup 2022

ẢNH: AFP

Dự đoán

TRUNG VỆ QUẾ NGỌC HẢI: "MONG CÁI KẾT TRỌN VẸN CHO MESSI"

Theo thông tin từ báo chí, nhiều trụ cột hàng thủ tuyển Pháp bị cúm. Nếu "Les Bleus" có đầy đủ lực lượng tốt nhất thì khó khăn với tuyển Argentina sẽ cực lớn. Đội bóng Nam Mỹ không còn là đội bóng một người nữa, bởi xung quanh Messi là những đồng đội luôn chiến đấu hết mình, tạo nên một khối khó xô đổ. Trận chung kết nhiều khả năng sẽ vô cùng kịch tính và sẽ phải phân định bằng đá luân lưu. Messi và đồng đội sẽ không sút hỏng một lần nào, trong khi Pháp có thể sẽ đá ra ngoài một lần.

ẢNH: NGỌC LINH

TIỀN ĐẠO PHẠM THỊ HẢI YẾN: "MESSI SẼ KHÓ TỎA SÁNG"

HLV đội Pháp Didier Deschamps tuyên bố, ông ấy đã quá hiểu sơ trường lẫn sơ đoán của Messi nên sẽ tìm ra được phương cách hữu hiệu để khóa chặt cầu thủ này. Tôi tin vào điều ông ấy nói. Có lẽ Pháp là đội bóng đạt được phong độ ổn định nhất tại World Cup lần này. Họ mạnh mẽ, quyền rũ, tinh tế, chắc chắn. Từng cá nhân là mỗi mắt xích hoàn hảo. Người Pháp sẽ khiến đội Argentina bối rối. Messi sẽ không thể tỏa sáng như cách anh muốn. Pháp sẽ bảo vệ thành công ngôi vô địch World Cup.

ẢNH: VFF

Nhật Duy - Tiểu Bảo (ghi)

gia quá nhiều vào trận đấu.

Một phần quan trọng của vấn đề là phải biết Messi sẽ "mọc" lên ở đâu. Gần như chắc chắn siêu sao Argentina sẽ là một phần của bộ đôi tiền đạo, cùng với Alvarez. Thế nhưng, anh trôi dạt khắp nơi như thế

không tham dự trực tiếp vào trận đấu. Vào những thời điểm khác nhau, Messi sẽ chạy vào những khu vực mà Hernandez, Tchouameni và Rabiot (hoặc Fofana) chịu trách nhiệm.

Messi có thể khiến mọi hậu vệ phải bối rối bằng khả năng

LỊCH SỬ ĐỐI ĐẦU

ARGENTINA - PHÁP: Cả hai đội đã gặp nhau tổng cộng 12 trận trước đây và Argentina thắng 6, hòa 3 và thua 3. Tại World Cup, Argentina đã thắng 2 và thua 1 trong 3 lần gặp nhau. Lần gặp nhau gần đây tuyển Argentina đã để thua Pháp 3-4 ở vòng 16 đội tại World Cup 2018.

Giang Lao

rê bóng xuất sắc của mình, hoặc chọc thủng hàng phòng ngự của đối phương bằng một đường chuyển phi lý mà không ai khác có thể nhìn thấy, chứ chưa nói đến việc thực hiện. Nói một cách khác, các biện pháp chiến thuật có thể không ngăn chặn được Messi.

DỰ ĐOÁN

Đây được xem là một trận đấu ngang tài, ngang sức khi siêu máy tính của Opta chỉ có thể phân định thắng thua giữa 2 đội bằng tỷ lệ 0,1%. Nghĩa là với 35,1%, khả năng giành chiến thắng của Argentina trong trận chung kết chỉ nhỉnh hơn một chút so với 35,0% của Pháp. Điều đó cũng có nghĩa là đừng bỏ qua 29,9% khả năng 2 đội sẽ phải bước vào hiệp phụ hoặc thậm chí là cả cuộc "đấu súng" may rủi trên chấm 11 m. ⚡

Croatia - Ma Rốc: 2-1

Tiệc chia tay mãn nhãn

Trận tranh hạng ba tối qua tại sân Khalifa thực sự là một bữa tiệc mãn nhãn cho người hâm mộ thế giới khi cả Croatia và Ma Rốc đã cống hiến một lối chơi tung bừng đẹp mắt tạo nên sức hút từ đầu đến cuối.

Với sự dẫn dắt của Luka Modric, Croatia vẫn cho thấy bản lĩnh của một đội bóng lớn khi lần đầu tiên họ không chỉ biết phòng ngự phản công giỏi mà còn khai thác rất tốt những sơ hở trong phòng thủ của đội bóng châu Phi từ rất sớm. Bàn mở tỷ số phút thứ 7 từ tình huống phối hợp cố định, trung vệ Gvardiol đã đánh đầu nối rất hay khiến thủ môn Bono bó tay. Còn bàn

nâng tỷ số 2-1 ở phút 42, Mislav Orsic nhìn thấy người giữ thành của Ma Rốc đứng hơi cao đã vượt bóng bay vào góc xa. Nhờ kinh nghiệm và sự nhịp nhàng khi lên công về thủ, Croatia luôn chủ động rất hay trong cách chơi của mình, không bị cuốn vào cuộc đua tốc độ với Ma Rốc, và đủ sức đập tắt các pha lên bóng của Hakimi và đồng đội cũng như luôn cho thấy khi có bóng trong chân họ vẫn thể hiện độ sát thương rất cao.

Đẳng cấp của Croatia khiến cho Ma Rốc dù vẫn giữ được cho mình sự tự tin và tinh táo, nhưng không dễ dàng tạo ra đột biến. Bàn gỡ 1-1 của Ma Rốc ở

phút thứ 9 cũng có phần may mắn khi hậu vệ Croatia phá bóng không tốt để bóng bật đến đầu của trung vệ Acharaf Dari và cầu thủ này không bỏ qua cơ hội phá lưới. Rất nhiều lần sau khi bị dẫn bàn, Ma Rốc tăng cường sức ép nhưng khi gặp các đội cứng cựa thì họ không thể tạo bất ngờ như từng làm với Tây Ban Nha hay Bồ Đào Nha trước đây.

Dù thất bại nhưng người hâm mộ Ma Rốc có quyền tự hào về đội bóng của mình đã có một hành trình đáng khâm phục tại Qatar lần này. Còn khán giả thế giới chắc chắn sẽ còn rất lâu để nhắc về kỷ tích cũng như hàng loạt cảm xúc mà Ma Rốc đã tạo

Niềm vui ghi bàn của Croatia, giúp cựu á quân thế giới lần thứ 2 giành hạng ba từ sau năm 1998

ẢNH: AFP

nên một cách vô cùng ấn tượng. Họ xứng đáng được ngợi khen và ngay cả Croatia dù tuột một bậc từ á quân 4 năm trước tại Pháp xuống hạng ba lần này (và cũng là lần thứ 2 giành hạng ba

sau 24 năm) nhưng chẳng có gì đáng chê trách vì Modric và đồng đội vẫn quá bền bỉ, vẫn quá xuất sắc để có một chỗ đứng vững chắc trong trái tim người hâm mộ.

Đan Khanh

Đãi cát tìm vàng từ Giải bóng đá Thanh Niên Sinh viên Việt Nam

ĐĂNG KHOA

Lượng đăng ký tham dự giải bóng đá Thanh Niên Sinh viên Việt Nam lần thứ 1 năm 2023 Cúp Café de Măng Đen tiếp tục tăng chóng mặt khi đã vượt qua con số 50 đội.

CHƯA THỂ CHỐT SỐ ĐỘI CUỐI CÙNG

Dù ban tổ chức (BTC) đã thông báo bổ sung hạn chót đăng ký vào ngày 16.12 nhưng đến sáng qua vẫn còn 5 đội bóng của các trường đại học, cao đẳng tiếp tục gửi đơn tham dự giải bóng đá Thanh Niên Sinh viên Việt Nam, trong đó có 3 đội hợp lệ và 2 trường còn thiếu xác nhận chính thức. Một số trường do nhận thông báo trễ và bận rộn với chuyện thi học kỳ 1 nên thủ tục chậm trễ, có trường do ban giám hiệu đi công tác nên chưa thể trình ký. Do vậy trong các email gửi về, đại diện đội bóng của các trường đề nghị BTC chấp thuận cho tham gia dù đã quá hạn 1 ngày hoặc xin đợi đến đầu tuần sau sẽ gửi xác nhận tham dự. Có cả bí thư Đoàn trường lẫn trường khoa giáo dục thể chất của một số trường viết thư mong mỏi BTC tạo điều kiện cho đội bóng có mặt trong ngày hội lớn của sinh viên cả nước. Thậm chí các trường còn gửi cả hình ảnh tập luyện của đội bóng để khẳng định họ đang rất khát khao và hùng hực quyết tâm góp mặt ở sân chơi đầy khí thế này.

Trước tình hình này, BTC chấp thuận đợi thêm đến đầu tuần sau với khu vực phía bắc để

Đội bóng Trường đại học Hồng Bàng đã sẵn sàng cho giải bóng đá Thanh Niên Sinh viên Việt Nam

ẢNH: TRƯỜNG CUNG CẤP

chốt số đội tham dự cuối cùng, còn với các đội phía nam từ Huế trở vào sẽ không nhận đăng ký nữa vì số lượng tranh tài ở vòng loại đã lên đến 45 trường. Hiện tại khu vực phía bắc đã có 6 trường đăng ký và BTC sẽ chấp thuận nhận thêm không quá 6 trường nữa để có thể xác định số lượng đội đá vòng loại. Xin nhắc lại giải bóng đá Thanh Niên Sinh viên Việt Nam là giải đấu loại hình 11 người thi đấu trong thời gian 80 phút mỗi trận (mỗi hiệp 40 phút), các đội sẽ tuân thủ điều lệ theo những quy định dành cho các giải ngoài chuyên nghiệp của Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF).

CƠ HỘI ĐỂ NHÂN RỘNG BÓNG ĐÁ HỌC ĐƯỜNG

Tổng thư ký VFF Dương Nghiệp Khôi cho hay: "VFF rất vui khi lần đầu hợp tác với Báo Thanh Niên tổ chức sân chơi 11 người cho bóng đá sinh viên. Thực sự đây là một cơ hội không

thể tốt hơn để nhân rộng và phát triển bóng đá học đường. Chúng ta hãy nhìn tấm gương của Hàn Quốc hay Nhật Bản, bóng đá sinh viên của họ rất mạnh và tài năng nên các đội tuyển quốc gia, đội tuyển trẻ của những quốc gia này cũng từ sân chơi trường học mà ra. Chất lượng bóng đá sinh viên của họ rất tốt chính vì được quan tâm, đầu tư và chăm chút nên chúng ta còn nhớ những năm 90 của thế kỷ trước, các đội sinh viên của 2 quốc gia này sang đá với các đội mạnh của Việt Nam khiến chúng ta gặp nhiều khó khăn. Ngay trong khu vực, Thái Lan hay Singapore cũng chú trọng phát triển bóng đá sinh viên vì

đó là cái nôi nuôi dưỡng đam mê và giúp cho những nhà tuyển trạch có cơ hội nhìn thấy các tài năng để phát hiện bổ sung.

Vi thể khi nhận thông tin hơn 50 trường đã đăng ký tham dự, VFF nhận thấy công tác chuẩn bị tổ chức của Báo Thanh Niên rất bài bản, chuyên nghiệp, sức lan tỏa rất lớn nên đã gây tiếng vang mạnh mẽ. Chúng tôi tin tưởng và hy vọng cùng với Báo Thanh Niên duy trì lâu dài sân chơi hấp dẫn này để không chỉ tiếp lửa cho bóng đá học đường, tạo nên sức thu hút và lan tỏa mạnh mẽ mà còn đãi cát tìm vàng từ đây để bóng đá Việt Nam ngày một mạnh hơn trong tương lai".

Tài trợ chính

Café de Măng Đen

GIẢI BÓNG ĐÁ THANH NIÊN SINH VIÊN VIỆT NAM LẦN 1 - NĂM 2023

Đồng hành giải đấu

Red Bull

Đồng hành sự kiện

SAIGONTOURIST GROUP
Tận hưởng bản sắc Việt

U.21 nóng giữa trời lạnh

VCK giải U.21 quốc gia Thanh Niên lần thứ 26 năm 2022 đã khởi tranh vào chiều qua tại Nghệ An với lượng người xem đến sân chưa thật đông, có lẽ do thời tiết cuối năm khá lạnh.

Nhưng không vì thế mà 2 trận mở màn lại bị tác động.

Sự khát khao thể hiện của các đội và quyết tâm của nhiều cầu thủ trẻ cho sân chơi lớn cuối năm này của bóng đá VN, đã thực sự mang đến bầu không khí gay gắt, hào hứng. Cựu tuyển thủ Phạm Văn Quyến nói: "Giữa thời tiết lạnh mà U.21 khởi đi rất nóng".

Nhà báo Nguyễn Công Khế, Trưởng BTC giải, nhấn mạnh: "Chúng tôi xác định giải U.21 luôn là bệ phóng cho tài năng trẻ nên luôn duy trì đều đặn hằng năm, luôn làm bằng hết tâm huyết của mình để đóng góp cho giải đấu ngày càng thêm động lực và phát triển. Thế nên cho dù bị ảnh hưởng phần nào về các giải

đấu quốc tế khác cùng thời điểm thu hút sự chú ý của người xem, bị ảnh hưởng bởi khó khăn về tài trợ, nhưng bằng trách nhiệm với phong trào, giải vẫn khởi đi với sự sôi cuốn và 2 trận mở đầu đều chất lượng. Đây cũng là giải đấu có quá nhiều tài năng bóng đá trẻ VN có mặt nên chắc chắn càng vào sâu giải sẽ càng thu hút".

Còn Tổng cục trưởng Tổng cục TDTT Đặng Hà Việt phát biểu: "Giải U.21 năm nay rất quan trọng cho bóng đá VN vì trước mắt chúng ta là 2 giải VCK U.20 châu Á và SEA Games 32 mà bóng đá VN đang rất quyết tâm có thành tích, nên Tổng cục TDTT kỳ vọng VFF và BTC sẽ cùng các đội

bóng làm hết sức mình để giải đấu mang lại nhiều ấn tượng lớn cho bóng đá trẻ VN".

Trong ngày khai mạc vào chiều qua đã xuất hiện cơn mưa bần thảng khi chủ nhà SLNA quật ngã Đà Nẵng 4-1, trong đó tuyển thủ U.20 VN Đinh Xuân Tiến ghi cú đúp, 2 bàn còn lại do Hồ Khắc Lương và Trần Quốc Thành ghi. Trước đó HAGL hòa Thanh Hóa 0-0 trong một trận rục rủa không kém. Chiều nay sẽ là 2 trận bảng B giữa đương kim vô địch Học viện Nutifood gặp á quân Hà Nội (15 giờ) và Bình Dương gặp Khánh Hòa (17 giờ 30) đều do Truyền hình Thanh Niên trực tiếp.

T.K

Thủ môn Văn Lâm là sự lựa chọn số 1 ở vị trí người gác đền. ẢNH: MINH TỬ

Bộ khung nào cho tuyển VN tại AFF Cup?

HLV Park Hang-seo mới đây đã khẳng định: "Những cầu thủ tôi đang có đều thích ứng ở mức cao nhất và thực hiện tốt nhất lối chơi mà tôi đang áp dụng. Trong đó có những người đã quá quen với cách vận hành chiến thuật của tôi". Điều này có thể được ngầm hiểu là rất có thể tuyển VN tại AFF Cup 2022 sẽ sử dụng những nhân tố đã đồng hành với ông Park trong nhiều năm vừa qua.

Khác biệt lớn nhất của tuyển VN năm 2022, so với AFF Cup 2020 (thi đấu vào cuối năm ngoái) chính là đôi cánh mang tên Văn Hậu - Tấn Tài. Một năm trước, đội bóng của ông Park đã không thể duy trì thế trận áp đặt hiệu quả khi thiếu những cú đấm chất lượng ở 2 biên. Nhưng vào lúc này, nhà cầm quân người Hàn Quốc có thể an tâm khi sở hữu bộ đôi chạy biên cơ động gần như hoàn hảo: cao trên 1,8 m, đánh chặn và phối hợp xẻ biên tốt, tạt bóng và ghi bàn đều rất giỏi.

Ở các vị trí khác, chúng ta cũng có thể hình dung ra ông Park sẽ sử dụng những mảnh ghép nào. Trong vai trò người gác đền, thủ môn Văn Lâm là lựa chọn số 1. Các trung vệ Ngọc Hải, Thành Chung và Duy Mạnh. Ở tuyến đầu sẽ là cặp tiền đạo tương hỗ bổ trợ nhau rất tốt là Tiến Linh - Tuấn Hải, trong khi giữa sân sẽ là bộ ba Quang Hải, Hoàng Đức và Hùng Dũng.

Tuy nhiên nên nhớ rằng mật độ thi đấu tại AFF Cup 2022 khá dày nên những gương mặt nêu trên có thể sẽ là bộ khung chính nhưng trong quá trình thi đấu của tuyển VN, ông Park sẽ có sự điều chỉnh để các cầu thủ không bị rơi vào tình trạng quá tải. Tuyển VN sẽ xoay tua cầu thủ trong từng trận đấu khác nhau hoặc ở từng thời điểm của mỗi trận đấu để vừa đảm bảo có được chiến thắng, vừa bảo toàn được lực lượng.

Sáng 17.12, tuyển VN đã có mặt ở Lào và tập ngay vào chiều qua nhằm có sự chuẩn bị tốt nhất cho trận đấu tiên. Hiện đội có 23 cầu thủ bởi Văn Đức và Tiến Dũng bị Covid-19 nên ở lại Hà Nội và vắng mặt ở trận gặp Lào ngày 21.12.

Nhật Duy - Tiểu Báo

Đinh Xuân Tiến (10) sớm lập cú đúp cho U.21 SLNA

ẢNH: KHẢ HÒA

CUỘC CẠNH TRANH CHÍP BÁN DẪN thêm quyết liệt

PHÁT TIẾN

Cả Trung Quốc lẫn Mỹ cùng đồng minh đều đang đẩy nhanh năng lực sản xuất chip bán dẫn trong cuộc cạnh tranh sống còn về thương mại giữa 2 bên.

AP ngày 16.12 dẫn thông báo của Bộ Thương mại Mỹ về việc bổ sung 36 công ty công nghệ cao của Trung Quốc vào danh sách bị trừng phạt vì lý do an ninh, lợi ích quốc gia và bảo vệ nhân quyền.

MỸ VÀ ĐỒNG MINH LIÊN TỤC "RA ĐÒN"

Theo quyết định trừng phạt, các công ty Mỹ bị từ chối cấp phép xuất khẩu với các công ty trong danh sách trên. Thậm chí, doanh nghiệp ở các quốc gia khác cũng có thể bị Mỹ yêu cầu không giao dịch với các công ty bị trừng phạt trên. Trong số 36 công ty vừa bị thêm vào danh sách trừng phạt, nhiều doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực sản xuất chip bán dẫn. Ví dụ, Công ty công nghệ bộ nhớ Yangtze, nhà sản xuất chip máy tính có trụ sở tại Vũ Hán, và chi nhánh tại Nhật Bản của công ty này đã bị đưa vào danh sách trên.

Đây là động thái trừng phạt mới nhất của Mỹ nhằm vào lĩnh vực công nghệ nói chung và ngành chip bán dẫn nói riêng của Trung Quốc. Song hành việc hạn chế Bắc Kinh phát triển ngành bán dẫn, Washington cũng tăng cường năng lực chuỗi cung ứng chip. Ngày 6.12, Tổng thống Mỹ Joe Biden đã tham gia sự kiện lễ chào mừng lễ thiết bị sản xuất linh kiện bán dẫn đầu tiên đến nhà máy do Tập đoàn TSMC (Đài Loan), nhà sản xuất chip bán dẫn chiếm thị phần lớn nhất thế giới, đặt tại bang Arizona (Mỹ).

Trong sự kiện này, TSMC cũng công bố nâng mức tổng đầu tư từ 12 lên 40 tỉ USD cho việc sản xuất chip bán dẫn tại

Một mẫu trưng bày linh kiện bán dẫn tại triển lãm Semicon China diễn ra ở Thượng Hải (Trung Quốc) năm 2021

ẢNH: REUTERS

BẮC KINH CẤM XUẤT KHẨU CHÍP LOONGSON ?

Báo Nga *Kommersant* mới đây dẫn một nguồn tin từ Bộ Phát triển số, Thông tin liên lạc và Truyền thông đại chúng của nước này cho hay Trung Quốc đã cấm xuất khẩu chip sử dụng cấu trúc do công ty nội địa Loongson Technology Corp cung cấp, vì công nghệ này được Bắc Kinh xem "có tầm quan trọng chiến lược".

Lệnh cấm xuất khẩu chip Loongson được đưa ra vì công nghệ liên quan đang được tổ hợp công nghiệp - quân sự của Trung Quốc sử dụng. Tờ báo còn dẫn một nguồn tin khác trên thị trường điện tử cho hay chính phủ Trung Quốc đã cấm xuất khẩu bộ vi xử lý Loongson sang tất cả các nước. Đến hôm qua chưa có thông tin về phản ứng từ Loongson và Bắc Kinh.

Văn Khoa

Arizona với 2 nhà máy. TSMC dự kiến nhà máy đầu tiên sẽ sản xuất chip tiến trình 4 nm vào năm 2024 và nhà máy thứ 2 sẽ sản xuất chip tiến trình 3 nm từ năm 2026. Đại diện của cả Apple lẫn AMD đều đưa ra tuyên bố kỳ vọng các dòng chip tiên tiến của họ sẽ được nhà máy của TSMC sản xuất ngay tại Arizona.

Diễn biến trên được xem là thành công cho chính quyền của Tổng thống Biden sau khi đã thông qua Đạo luật Khoa học và Chip hồi tháng 8 mà trong đó có khoản hỗ trợ lên đến 52,7 tỉ USD dành cho việc sản xuất chip bán dẫn tại Mỹ. Ngoài TSMC, Samsung (Hàn Quốc) cũng đang xúc tiến xây dựng nhà máy sản xuất chip bán dẫn trị giá 17 tỉ USD tại bang Texas và tập đoàn

này dự kiến xây dựng tổng cộng hơn 10 nhà máy sản xuất chip tại Texas với tổng đầu tư khoảng 200 tỉ USD.

Bên cạnh đó, Tập đoàn IBM (Mỹ) ngày 12.12 công bố hợp tác cùng Công ty Rapidus (Nhật Bản) để sản xuất các loại chip tiên tiến. Được sự hậu thuẫn và góp vốn bởi chính phủ Nhật Bản, Rapidus còn được liên doanh bởi 2 tên tuổi công nghệ hàng đầu nước này là Sony và NEC. Còn IBM đang nuôi tham vọng sớm đưa ra dòng chip 2 nm mà tập đoàn này tiên phong chế tạo thành công hồi năm ngoái.

Vì thế, sự hợp tác của IBM và Rapidus được xem như bằng chứng hiện thực hóa liên kết giữa Washington và đồng minh trong việc tái cấu trúc chuỗi cung ứng

linh vực công nghệ cao, đặc biệt là ngành bán dẫn. Đây là một trong các nội dung nằm trong tuyên bố chung của Đối thoại "bộ tứ an ninh" (gồm Mỹ - Nhật Bản - Úc - Ấn Độ) được đưa ra sau hội nghị thượng đỉnh trực tiếp hồi năm ngoái.

TRUNG QUỐC CHI ĐẠM ĐỂ TỰ CHỦ

Sau khi TSMC công bố tăng đầu tư sản xuất chip ở Arizona, tờ *Hoàn Cầu thời báo* (Trung Quốc) ngày 9.12 đăng bài xã luận lên án việc tập đoàn này bị Mỹ "dắt mũi". Bài xã luận cho rằng sự kiện của TSMC vào ngày 6.12 là một "bước ngoặt đen tối" cho ngành sản xuất chip bán dẫn thế giới.

Thời gian qua, Bắc Kinh liên tục đẩy mạnh việc tăng cường năng lực sản xuất chip, bởi Trung Quốc suốt nhiều năm bị lệ thuộc các nước về công nghệ chip bán dẫn. Reuters ngày 13.12 dẫn 3 nguồn tin cho biết Trung Quốc đang xúc tiến việc triển khai gói hỗ trợ lên đến 1.000 tỉ nhân dân tệ (khoảng 143 tỉ USD) dành cho ngành bán dẫn. Theo đó, Bắc Kinh đưa ra gói hỗ trợ nhằm tăng cường năng lực tự cung tự cấp linh kiện bán dẫn và đối phó các biện

MỸ LẬP VĂN PHÒNG ĐIỀU PHỐI VỀ TRUNG QUỐC

Hôm 16.12, Mỹ chính thức thành lập văn phòng điều phối về Trung Quốc (tiếng Anh là China House). Đây là văn phòng trực thuộc Bộ Ngoại giao, đóng vai trò trung tâm trong nỗ lực tập trung sức mạnh ngoại giao của chính quyền Washington để đối phó sự trỗi dậy của Bắc Kinh trên toàn cầu, theo tờ *Politico*.

Văn phòng mới được thiết kế nhằm loại trừ những rào cản giữa các cơ quan chính phủ Mỹ, tăng cường sự phối hợp của Bộ Ngoại giao và những cơ quan khác trong việc chia sẻ thông tin và hình thành chính sách về Trung Quốc. Việc thành lập "China House" phản ánh thực tế cho thấy bộ máy chính quyền hiện tại của Mỹ không đủ nhanh nhạy để có thể đối phó vô số thách thức từ Trung Quốc, bao gồm thương mại đến quân sự.

H.G

pháp trừng phạt từ Washington.

Các nguồn tin của Reuters cho hay gói hỗ trợ của Trung Quốc dự kiến được thực hiện trong 5 năm và bắt đầu ngay từ đầu năm 2023. Gói hỗ trợ sẽ bao gồm các khoản hỗ trợ tài chính và giảm thuế, trong đó tập trung vào việc trợ cấp mua các thiết bị bán dẫn nội địa. Cụ thể hơn, các doanh nghiệp Trung Quốc khi mua các thiết bị, linh kiện bán dẫn nội địa có thể được hỗ trợ đến 20% chi phí. Gói hỗ trợ cũng hướng đến việc giúp đỡ các cơ sở chế tạo, lắp ráp và đóng gói linh kiện bán dẫn tại Trung Quốc. Ngày 14.12, sau khi các thông tin về gói hỗ trợ được truyền đi, giá cổ phiếu của những công ty hàng đầu trong ngành bán dẫn của Trung Quốc đã tăng vọt.

Theo giới phân tích, không chỉ với lĩnh vực linh kiện bán dẫn nói riêng, Trung Quốc đang theo đuổi một cuộc "đại tu" mạnh mẽ để thúc đẩy năng lực công nghệ nội địa. 📈

THANH NIÊN
thanhvien.vn

- Tổng biên tập: **NGUYỄN NGỌC TOÀN**
- Phó Tổng biên tập: **ĐẶNG THỊ PHƯƠNG THẢO, HẢI THÀNH, LÂM HIẾU DŨNG**
- Tổng thư ký tòa soạn: **TRẦN VIỆT HƯNG**
- Phó Tổng thư ký tòa soạn: **TUYẾT NHUNG, ĐỨC TRUNG**
- Trình bày: **Trg.T.NHI**

TÒA SOẠN, TRI SỰ VÀ PHÁT HÀNH:

- 268 - 270 NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU, QUẬN 3, TP. HCM
- ĐT: (028) 39302302 * Fax: (028) 39309939 * Email: toasoan@thanhvien.vn
- TRUNG TÂM QUẢNG CÁO VÀ DỊCH VỤ TRUYỀN THÔNG: (028) 39339988 * Email: quangcao@thanhvien.vn
- PHÒNG PHÁT HÀNH: (028) 39309243 * Email: phathanh@thanhvien.vn
- 218 TÂY SƠN, Q. ĐÔNG ĐÀ, HÀ NỘI
- ĐT: (024) 38570981 * Fax: (024) 38570948 * Email: tshanoi@thanhvien.vn
- VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN ĐÔNG BẮC BỘ: 107 MÁY TƠ, Q. NGŨ QUỲN, TP. HÀI PHÒNG
- ĐT: (0225) 3822038 * Email: dongbacbo@thanhvien.vn
- VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ: 1 NHÀ THỜ, TP. THANH HÓA
- ĐT/Fax: (0237) 3855748 * Email: vpthanhhoa@thanhvien.vn
- VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN KHU VỰC DUYÊN HẢI MIỀN TRUNG: 144 BẠCH ĐÀNG, TP. ĐÀ NẴNG
- ĐT: (0236) 3824231 - 3810332 * Fax: (0236) 3871345 * Email: vpdanang@thanhvien.vn

• Ban đọc gửi Báo THANH NIÊN đi nước ngoài, đặt mua qua: Công ty XUNHASABA * ĐT: (8428) 38241320 - 38292900 * Fax: (8428) 38241321 * Email: export@xunhasaba-hcmc.com.vn

• GIẤY PHÉP XUẤT BẢN SỐ 110/GP-BTTTT DO BỘ THÔNG TIN TRUYỀN THÔNG CẤP NGÀY 27.3.2020 • CHỈ SỐ ISSN 0866-8329 • SẮP CHỮ TẠI BÁO THANH NIÊN • CHẾ BẢN VÀ IN TẠI NHÀ IN BÁO THANH NIÊN, NX IN NGUYỄN MINH HOÀNG, NHÀ IN BÁO THANH NIÊN HÀ NỘI, CÔNG TY TNHH MTV IN BÁO NHÂN DÂN ĐÀ NẴNG, CÔNG TY CỔ PHẦN IN VÀ THƯƠNG MẠI KHÁNH HÒA, CÔNG TY IN NHÂN DÂN BÌNH ĐỊNH, CÔNG TY CỔ PHẦN IN TỔNG HỢP CÁN THƠ

5.500 ĐỒNG

Twitter và nhiều tập đoàn công nghệ Mỹ sa thải hàng loạt nhân viên vào thời điểm cuối năm
ẢNH: AFP

Nguy cơ lao động nước ngoài chuyên môn cao ở Mỹ bị "trục xuất"

THỤY MIÊN

Hàng ngàn lao động nước ngoài đối mặt nguy cơ rời Mỹ trong bối cảnh các hãng công nghệ cắt giảm mạnh lao động, có thể kể đến Meta (Facebook), Twitter và Amazon.

Cụ thể, theo tờ *Nikkei Asia*, nhiều người nước ngoài từng làm việc trong ngành công nghệ ở Mỹ theo diện visa H-1B đang đối mặt vấn đề: "Liệu có đáng để tìm cách tiếp tục bám trụ ở một đất nước chẳng hề quan tâm đến bạn?". Trong đó, H-1B là visa không định cư dành cho người lao động có tay nghề cao, chủ yếu làm việc trong lĩnh vực công nghệ.

SA THẢI HÀNG LOẠT

Đầu tháng 11, Meta thông báo sa thải hơn 11.000 lao động, trong đó có anh Zhou, nhà khoa học dữ liệu người Trung Quốc, 30 tuổi, với hơn 5 năm kinh nghiệm và tấm bằng thạc sĩ đại học hàng đầu Mỹ. Sau hơn 10 cuộc phỏng vấn trong vòng 2 tuần kể từ thời điểm rời Meta, anh Zhou vẫn không tìm được việc làm mới. Hiện sống tại thành phố San Francisco (bang

California), Zhou chỉ còn thời hạn 1 năm để ở lại Mỹ theo visa H-1B, trong khi vẫn chưa được cấp thẻ thường trú nhân (còn gọi là thẻ xanh).

Tình thế càng oái oăm hơn khi anh Zhou phải tìm được chủ lao động mới đồng ý bảo trợ để visa H-1B tiếp tục có hiệu lực. Sau khi thời hạn hợp đồng với Meta chính thức hết hạn vào tháng 1.2023, người này chỉ có 60 ngày để tìm việc làm khác và người bảo trợ mới. "Không phải công ty nào cũng sẵn sàng bảo trợ người lao động làm thẻ xanh từ đầu", *Nikkei Asia* dẫn lời anh Zhou chia sẻ và nói thêm: "Thậm chí nếu họ đồng ý, tôi có thể cũng không đủ thời gian kéo dài thời hạn visa H-1B để tiếp tục làm việc ở Mỹ".

Hiện có hàng ngàn lao động nước ngoài tại Mỹ lâm vào tình trạng giống như anh Zhou vì các hãng công nghệ đồng loạt sa thải nhân viên. Meta, Twitter và Amazon nằm trong số các hãng công nghệ thuê lao động H-1B nhiều nhất, theo số liệu của Sở Di trú và Nhập tịch Mỹ (USCIS). Đây cũng là những công ty vừa cắt giảm lao động nhiều nhất. Nếu Meta giảm hơn 11.000 lao động, Twitter đã sa thải 3.700 nhân viên, trong khi Amazon ban đầu có kế hoạch cắt giảm

khoảng 10.000 lao động, nhưng hiện chưa rõ số lượng bao nhiêu, theo tờ *The New York Times*.

Những công ty khác như Apple và Alphabet (tập đoàn mẹ của Google) cũng đang giảm việc thuê lao động, hoặc thậm chí ngừng hoạt động tuyển dụng.

THÁCH THỨC CHO NGƯỜI TÀI CHÂU Á Ở MỸ

"Người lao động châu Á sẽ bị ảnh hưởng nặng nề đợt cắt giảm lao động ở ngành công nghệ", *Nikkei Asia* dẫn lời ông Harley Lippman, Tổng giám đốc điều hành công ty chuyên về nhân sự công nghệ Genesis10 (trụ sở California, Mỹ).

Ông Lippman cho biết đa số lao động toàn thời gian làm việc theo visa như H-1B đến từ châu Á, chủ yếu Ấn Độ và Trung Quốc. Trong lúc tình hình đang khó khăn, không phải công ty nào cũng sẵn sàng chi thêm tiền để bảo trợ lao động nước ngoài. Theo bà Rebecca Bernhard, luật sư di trú và việc làm của Công ty Dorsey & Whitney, chi phí bảo trợ trung bình cho người lao động nước ngoài theo diện H-1B là hơn 5.000 USD (hơn 118 triệu đồng) cộng thêm nhiều loại phí tổn luật pháp, tùy thuộc vào công ty luật mà hãng này thuê.

Theo trang *layoffs.fyi* - website theo dõi việc cắt giảm lao động trong ngành công nghệ Mỹ, từ đầu năm đến nay, tổng cộng 930 công ty đã sa thải 146.407 nhân viên ở nước này. Chỉ tính riêng tháng 11 đã có hơn 51.000 người mất việc. Công nghệ cũng là ngành thuê đa số lực lượng lao động nước ngoài theo diện visa H-1B, với khoảng 85.000 visa H-1B được cấp mỗi năm, theo USCIS.

Còn luật sư Rohit Biswas của Hãng Kramer Levin Naftalis & Frankel cho biết sự phức tạp của hệ thống di trú Mỹ khiến lao động làm việc theo diện H-1B cũng bị ảnh hưởng dù họ vẫn giữ được việc làm trong đợt này. Nếu một công ty sa thải nhân viên, bất kỳ đơn xin cấp thẻ xanh nào mà công ty đang bảo trợ cũng bị dừng lại, cho đến khi nào công ty này chứng tỏ nhu cầu cần nhân viên một cách hợp pháp và không thể tìm đủ nguồn lao động là công dân Mỹ cho những vị trí việc làm đang trống. "Thậm chí dù bạn không phải là người bị sa thải, quy trình [xin cấp thẻ xanh] của bạn cũng bị ngừng lại khoảng 6 tháng, và tất nhiên điều này sẽ gây ảnh hưởng cho bạn", luật sư Biswas giải thích. (V)

Ông Donald Trump trước nguy cơ bị truy tố

Tờ *Politico* hôm qua (17.12) dẫn nguồn tin cho hay Ủy ban của Hạ viện Mỹ phụ trách điều tra vụ bạo loạn, còn gọi là Ủy ban 6.1, sẽ bỏ phiếu trong ngày 19.12 về việc khuyến nghị Bộ Tư pháp truy tố cựu tổng thống nước này Donald Trump với ít nhất 3 cáo buộc gồm nổi loạn, cản trở một cuộc tố tụng chính thức và âm mưu lừa gạt chính quyền Mỹ. Toàn bộ thành viên Ủy ban 6.1 sẽ họp vào chiều 19.12 và sẽ thông qua báo cáo cuối cùng. Báo cáo này chỉ được công bố sau đó 2 ngày.

Ông Trump phát biểu trước người ủng hộ ngay trước vụ bạo loạn ngày 6.1.2021
ẢNH: REUTERS

Ủy ban 6.1 không thể truy tố ông Trump mà chỉ có thể khuyến nghị các cáo buộc để Bộ Tư pháp xem xét truy tố. Dù vậy, ủy ban được cho là hy vọng những bằng chứng cung cấp cho Bộ Tư pháp có thể ảnh hưởng đến việc ra quyết định truy tố. Chủ tịch Ủy ban 6.1 Bennie Thompson còn nêu khả năng cung cấp các tài liệu cho những tổ chức bên ngoài như hội luật sư tham gia điều tra vụ bạo loạn. Bộ Tư pháp cũng đã bổ nhiệm một công tố viên đặc biệt để điều tra riêng về những hành động của vị cựu tổng thống liên quan đến vụ bạo loạn.

Hàng trăm người đã bị bắt vì liên quan đến vụ bạo loạn, trong đó có 2 thành viên của tổ chức dân quân cực hữu Oath Keepers đã bị kết tội dấy loạn. Riêng ông Trump đã bị Hạ viện do đảng Dân chủ kiểm soát luận tội với cáo buộc "kích động nổi loạn" dù cuối cùng trắng án do Thượng viện không thông qua việc luận tội. **Vi Trần**

Nga sắp thay đổi kế hoạch trung hạn trên chiến trường Ukraine ?

Các lãnh đạo quân sự và chính trị hàng đầu của Ukraine trong tuần này cảnh báo rằng Nga đang tập trung quân đội và vũ khí để tiến hành một cuộc tấn công trên bộ mới vào mùa xuân tới và rất có thể chiến dịch này sẽ bao gồm nỗ lực đánh chiếm Kyiv lần thứ hai. Song ông John Kirby, người phát ngôn Hội đồng An ninh quốc gia Mỹ, ngày 16.12 nói với báo giới rằng Washington không nhìn thấy bất cứ dấu hiệu nào cho thấy "sắp có động thái nhằm vào Kyiv", theo tờ *The New York Times*. Tờ báo

cũng dẫn lời nhà phân tích quân sự Konrad Muzyka (thuộc Công ty tư vấn Rochan Consulting ở Ba Lan) nhận định rằng Nga khó có thể tiến hành một cuộc phản công quy mô lớn trong 2 đến 3 tháng tới sau những tổn thất nặng nề và những khó khăn về hậu cần.

Trong khi đó, Điện Kremlin ngày 17.12 thông tin Tổng thống Nga Vladimir Putin đã đến thăm trụ sở lực lượng vũ trang Nga tham gia chiến dịch ở Ukraine và nghe các chỉ huy quân sự hàng đầu trình bày ý kiến về hướng đi

sắp tới của chiến dịch, Reuters đưa tin. Theo video được công bố, ông Putin chủ trì cuộc họp với hơn 10 người tham dự, ngồi bên cạnh là Bộ trưởng Quốc phòng Sergei Shoigu và Tổng tham mưu trưởng quân đội Valery Gerasimov.

"Chúng tôi sẽ lắng nghe các chỉ huy ở từng hướng hoạt động và tôi muốn nghe đề xuất của quý vị về hành động trước mắt và trung hạn của chúng ta", ông Putin nói.

Những động thái trên diễn ra giữa lúc Nga đã tiến hành một

Ông Putin thăm trụ sở lực lượng vũ trang Nga tham gia chiến dịch ở Ukraine ngày 16.12
ẢNH: REUTERS

trong những đợt tấn công lớn nhất tại Ukraine hôm 16.12, với hàng loạt tên lửa nhắm vào cơ sở hạ tầng năng lượng ở Kyiv và nhiều thành phố trên khắp đất nước. Cùng lúc, Liên minh châu Âu (EU) đã thông qua

lệnh trừng phạt thứ 9 nhằm vào Nga vì xung đột ở Ukraine.

Song quá trình đàm phán lệnh trừng phạt này đã cho thấy sự đoàn kết của EU trong nỗ lực ủng hộ Ukraine chống Nga đã bắt đầu lung lay. **Lam Vũ**